

bakarka²

BI

**erantzunak
solucionario**

EUSKARA ZEURE KASA IKASTEKO METODOA
MÉTODO DE APRENDIZAJE INDIVIDUAL DEL EUSKERA

J. A. Letamendia

Berritzaile eta eguneratzaileak:
Beatriz Zabalondo • J. L. Aranguren "Txiliku"

elkar

1. IKASGAIA

1. Gizon orratza - Lehen zatia - Goiza - Gaur (1-12)

- a) NI goizeko sei eta erdietan jaiki naiz GAUR. Prakak eta zapatak jantzi ditut, aurpegia garbitu dut, presaka gosaldut, eta etxetik atera naiz lantegira joateko. Bidean, egunkaria erosi dut. Gero, autobusa hartu dut. Autobusean, aulki batean eseri naiz, eta egunkaria irakurri dut. Lantegi aurrean, autobusetik jaitsi naiz, eta oinez joan naiz lantegira. Eguerdiko hamabiak arte aritu naiz lanean.
- b) ZU goizeko sei eta erdietan jaiki zara GAUR. Prakak eta zapatak jantzi dituzu, aurpegia garbitu duzu, presaka gosaltu duzu, eta etxetik atera zara lantegira joateko. Bidean, egunkaria erosi duzu. Gero, autobusa hartu duzu. Autobusean, aulki batean eseri zara, eta egunkaria irakurri duzu. Lantegi aurrean, autobusetik jaitsi zara, eta oinez joan zara lantegira. Eguerdiko hamabiak arte aritu zara lanean.

2. Gizon orratza - Lehen zatia - Goiza - Egunero (1-12)

- a) ANDER goizeko sei eta erdietan jaikitzen da EGUNERO. Prakak eta zapatak janitzen ditu, aurpegia garbitzen du, presaka gosaltzen du, eta etxetik ateratzen da lantegira joateko. Bidean, egunkaria erosten du. Gero, autobusa hartzen du. Autobusean, aulki batean esertzen da, eta egunkaria irakurtzen du. Lantegi aurrean, autobusetik jaisten da, eta oinez joaten da lantegira. Eguerdiko hamabiak arte aritzen da lanean.
- b) NI goizeko sei eta erdietan jaikitzen naiz EGUNERO. Prakak eta zapatak janitzen ditut, aurpegia garbitzen dut, presaka gosaltzen dut, eta etxetik ateratzen naiz lantegira joateko. Bidean, egunkaria erosten dut. Gero, autobusa hartzen dut. Autobusean, aulki batean esertzen naiz, eta egunkaria irakurtzen dut. Lantegi aurrean, autobusetik jaisten naiz, eta oinez joaten naiz lantegira. Eguerdiko hamabiak arte aritzen naiz lanean.
- c) ZU goizeko sei eta erdietan jaikitzen zara EGUNERO. Prakak eta zapatak janitzen dituzu, aurpegia garbitzen duzu, presaka gosaltzen duzu, eta etxetik ateratzen zara lantegira joateko. Bidean, egunkaria erosten duzu. Gero, autobusa hartzen duzu. Autobusean, aulki batean esertzen zara, eta egunkaria irakurtzen duzu. Lantegi aurrean, autobusetik jaisten zara, eta oinez joaten zara lantegira. Eguerdiko hamabiak arte aritzen zara lanean.

3. Gizon orratza - Lehen zatia - Goiza - Bihar (1-12)

- a) ANDER goizeko sei eta erdietan jaikiko da BIHAR. Prakak eta zapatak jantziko ditu, aurpegia garbituko du, presaka gosalduko du, eta etxetik aterako da lantegira joateko. Bidean, egunkaria erosiko du. Gero, autobusa hartuko du. Autobusean, aulki batean eseriko da, eta egunkaria

irakurriko du. Lantegi aurrean, autobusetik jaitsiko da, eta oinez joango da lantegira. Eguerdiko hamabiak arte ariko da lanean.

b) NI goizeko sei eta erdietan jaikiko naiz BIHAR. Praka eta zapatak jantziko ditut, aurpegia garbituko dut, presaka gosalduko dut, eta etxetik aterako naiz lantegira joateko. Bidean, egunkaria erosiko dut. Gero, autobusa hartuko dut. Autobusean, aulki batean eseriko naiz, eta egunkaria irakurriko dut. Lantegi aurrean, autobusetik jaitsiko naiz, eta oinez joango naiz lantegira. Eguerdiko hamabiak arte ariko naiz lanean.

c) ZU goizeko sei eta erdietan jaikiko zara BIHAR. Praka eta zapatak jantziko dituzu, aurpegia garbituko duzu, presaka gosalduko duzu, eta etxetik aterako zara lantegira joateko. Bidean, egunkaria erosiko duzu. Gero, autobusa hartuko duzu. Autobusean, aulki batean eseriko zara, eta egunkaria irakurriko duzu. Lantegi aurrean, autobusetik jaitsiko zara, eta oinez joango zara lantegira. Eguerdiko hamabiak arte ariko zara lanean.

4. Gizon orratza - Bigarren zatia - Eguerdia - Gaur (13-23)

a) NI hamabiak eta bostean lagunarekin elkartu naiz GAUR, eta tabernara joan gara bazkaltzera. Leiho ondoan eseri gara, eta bazkaria eskatu dugu. Tabernako andreak ogia eta ardoa ekarri ditu, eta mahai gainean utzi ditu. Zopa eta arrautza frijituak jan ditugu. Lagunak basoa ardoz bete du. Nik, ordea, ez dut ardorik edan. Bazkaria ordaindu dugu, eta berriz lanera joan gara.

b) ZU hamabiak eta bostean lagunarekin elkartu zara GAUR, eta tabernara joan zarete bazkaltzera. Leiho ondoan eseri zarete, eta bazkaria eskatu duzue. Tabernako andreak ogia eta ardoa ekarri ditu, eta mahai gainean utzi ditu. Zopa eta arrautza frijituak jan dituzue. Lagunak basoa ardoz bete du. Zuk, ordea, ez duzu ardorik edan. Bazkaria ordaindu duzue, eta berriz lanera joan zarete.

5. Gizon orratza - Bigarren zatia - Eguerdia - Egutero (13-23)

a) ANDER hamabiak eta bostean lagunarekin elkartzen da EGUTERO, eta tabernara joaten dira bazkaltzera. Leiho ondoan esertzen dira, eta bazkaria eskatzen dute. Tabernako andreak ogia eta ardoa ekartzen ditu, eta mahai gainean uzten ditu. Zopa eta arrautza frijituak jaten dituzte. Lagunak basoa ardoz betetzen du. Anderrek, ordea, ez du ardorik edaten. Bazkaria ordaintzen dute, eta berriz lanera joaten dira.

b) NI hamabiak eta bostean lagunarekin elkartzen naiz EGUTERO, eta tabernara joaten gara bazkaltzera. Leiho ondoan esertzen gara, eta bazkaria eskatzen dugu. Tabernako andreak ogia eta ardoa ekartzen ditu, eta mahai gainean uzten ditu. Zopa eta arrautza frijituak jaten ditugu. Lagunak basoa ardoz betetzen du. Nik, ordea, ez dut ardorik edaten. Bazkaria ordaintzen dugu, eta berriz lanera joaten gara.

c) ZU hamabiak eta bostean lagunarekin elkartzen zara EGUTERO, eta tabernara joaten zarete bazkaltzera. Leiho ondoan esertzen zarete, eta bazkaria eskatzen duzue. Tabernako andreak ogia eta ardoa ekartzen ditu, eta mahai gainean uzten ditu. Zopa eta arrautza frijituak jaten dituzue. Lagunak basoa ardoz betetzen du. Zuk, ordea, ez duzu ardorik edaten. Bazkaria ordaintzen duzue, eta berriz lanera joaten zarete.

6. Gizon orratza - Bigarren zatia - Eguerdia - Bihar (13-23)

a) ANDER hamabiak eta bostean lagunarekin elkartuko da BIHAR, eta tabernara joango dira bazkaltzera. Leiho ondoan eseriko dira, eta bazkaria eskatuko dute. Tabernako andreak ogia eta ardoa ekarriko ditu, eta mahai gainean utziko ditu. Zopa eta arrautza frijituak jango dituzte. Lagunak basoa ardoz beteko du. Anderrek, ordea, ez du ardorik edango. Bazkaria ordainduko dute, eta berriz lanera joango dira.

b) NI hamabiak eta bostean lagunarekin elkartuko naiz BIHAR, eta tabernara joango gara bazkaltzera. Leiho ondoan eseriko gara, eta bazkaria eskatuko dugu. Tabernako andreak ogia eta ardoa ekarriko ditu, eta mahai gainean utziko ditu. Zopa eta arrautza frijituak jango ditugu. Lagunak basoa ardoz beteko du. Nik, ordea, ez dut ardorik edango. Bazkaria ordainduko dugu, eta berriz lanera joango gara.

c) ZU hamabiak eta bostean lagunarekin elkartuko zara BIHAR, eta tabernara joango zarete bazkaltzera. Leiho ondoan eseriko zarete, eta bazkaria eskatuko duzue. Tabernako andreak ogia eta ardoa ekarriko ditu, eta mahai gainean utziko ditu. Zopa eta arrautza frijituak jango dituzue. Lagunak basoa ardoz beteko du. Zuk, ordea, ez duzu ardorik edango. Bazkaria ordainduko duzue, eta berriz lanera joango zarete.

7. Gizon orratza - Hirugarren zatia - Arratsaldea - Gaur (24-32)

- a) NIK arratsaldeko zazpiak laurden gutxitan amaitu dut lana GAUR. Lantegiko atean Lupe ikusi dut. Hau autoz etorri da. Luperen autoan sartu gara, eta film bat ikustera joan gara. Gaueko hamaiketan etxeratu naiz. Oso nekatuta iritsi naiz. Gutxi afaldu dut, eta laster oheratu naiz.
- b) ZUK arratsaldeko zazpiak laurden gutxitan amaitu duzu lana GAUR. Lantegiko atean Lupe ikusi duzu. Hau autoz etorri da. Luperen autoan sartu zarete, eta film bat ikustera joan zarete. Gaueko hamaiketan etxeratu zara. Oso nekatuta iritsi zara. Gutxi afaldu duzu, eta laster oheratu zara.

8. Gizon orratza - Hirugarren zatia - Arratsaldea - Egunero (24-32)

- a) ANDERREK arratsaldeko zazpiak laurden gutxitan amaitzen du lana EGUNERO. Lantegiko atean Lupe ikusten du. Hau autoz etortzen da. Luperen autoan sartzen dira, eta film bat ikustera joaten dira. Gaueko hamaiketan etxeratzen da. Oso nekatuta iristen da. Gutxi afaltzen du, eta laster oheratzen da.
- b) NIK arratsaldeko zazpiak laurden gutxitan amaitzen dut lana EGUNERO. Lantegiko atean Lupe ikusten dut. Hau autoz etortzen da. Luperen autoan sartzen gara, eta film bat ikustera joaten gara. Gaueko hamaiketan etxeratzen naiz. Oso nekatuta iristen naiz. Gutxi afaltzen dut, eta laster oheratzen naiz.
- c) ZUK arratsaldeko zazpiak laurden gutxitan amaitzen duzu lana EGUNERO. Lantegiko atean Lupe ikusten duzu. Hau autoz etortzen da. Luperen autoan sartzen zarete, eta film bat ikustera joaten zarete. Gaueko hamaiketan etxeratzen zara. Oso nekatuta iristen zara. Gutxi afaltzen duzu, eta laster oheratzen zara.

9. Gizon orratza - Hirugarren zatia - Arratsaldea - Bihar (24-32)

- a) ANDERREK arratsaldeko zazpiak laurden gutxitan amaituko du lana BIHAR. Lantegiko atean Lupe ikusiko du. Hau autoz etorriko da. Luperen autoan sartuko dira, eta film bat ikustera joango dira. Gaueko hamaiketan etxeratuko da. Oso nekatuta iritsiko da. Gutxi afalduko du, eta laster oheratuko da.
- b) NIK arratsaldeko zazpiak laurden gutxitan amaituko dut lana BIHAR. Lantegiko atean Lupe ikusiko dut. Hau autoz etorriko da. Luperen autoan sartuko gara, eta film bat ikustera joango gara. Gaueko hamaiketan etxeratuko naiz. Oso nekatuta iritsiko naiz. Gutxi afalduko dut, eta laster oheratuko naiz.
- c) ZUK arratsaldeko zazpiak laurden gutxitan amaituko duzu lana BIHAR. Lantegiko atean Lupe ikusiko duzu. Hau autoz etorriko da. Luperen autoan sartuko zarete, eta film bat ikustera joango zarete. Gaueko hamaiketan etxeratuko zara. Oso nekatuta iritsiko zara. Gutxi afalduko duzu, eta laster oheratuko zara.

OYENDO AL CUCO (KUKUA ENTZÜTEN)

Es un domingo de mayo por la mañana. Txomin Porru se ha levantado de la cama y ha empezado a vestirse. Es muy temprano y todavía está oscuro. Su mujer está extrañada, pues Txomin los domingos se suele levantar bastante tarde.

-¿Qué, Txomin? ¿Qué ocurre? ¿A dónde vas tan temprano?

-Voy al bosque -le responde Txomin.

-¿Vas a buscar setas?

-No. A oír al cuclillo. Ya sabes qué se dice: "El cuclillo cucu y dinero en la bolsa, rico todo el año" (si al hacer el cuclillo cucu tienes dinero en la bolsa, serás rico todo el año).

La mujer se ríe:

-Pero eso es mentira. Yo al menos no creo una cosa así.

-Es igual. Trae todo el dinero y lo llevaré al bosque.

La mujer va al armario, coge un cofre, lo abre y le entrega el dinero a Txomin. Éste lo mete en una bolsa. Mientras se afeita, la mujer le prepara un bocadillo y después de tomar un poco de café con leche Txomin sale.

-Adiós, Txomin -le dice la mujer-. A ver si tienes mucha suerte (grande).

Hacia el mediodía ahí aparece Txomin de nuevo en casa. Trae cara seria (oscura).

-¿Qué? ¿Has oído al cuclillo? -le pregunta la mujer.

-Sí, lo he oído.

-¡Entonces somos ricos! ¡Qué alegría, Txomin!

-¿Ricos? ¡Menuda hambre tendremos que pasar este año!

-¿Qué quieres decir con eso? No te entiendo...

-Te contaré qué ha ocurrido... He ido al bosque y he comenzado a caminar despacito para oír bien al cuclillo. He caminado y caminado, pero no he oído al cuco. Cuando me he cansado, me he sentado junto a una fuente y he empezado a comer el bocadillo. He pasado una hora entera sin moverme de allí y, sin embargo, no he oído al cuco. En una de éstas he escuchado un ruido detrás de un árbol. "¡Será el cuco!" he pensado y he sujetado con fuerza (duro) la bolsa. Entonces ha aparecido un hombre con una gran navaja. "¡Quieto ahí! -me ha dicho- ¡¡si no te sacaré las tripas!!". Le he dado la bolsa callando y se ha marchado corriendo. En ese preciso instante han comenzado a cantar todos los cuclillos: ¡cucu y cucu y cucu!

-¡Qué mala suerte! -le ha dicho la mujer cuando ha terminado de contar-. ¿Ves? Esto te ha ocurrido por creer tales mentiras... Afortunadamente no te he entregado todo el dinero, por si acaso, y he dejado la(s) mitad(es) en el cofre. Ahora nos tendremos que arreglar con eso de una u otra forma.

10. Galderak.

1. Ipuin hau maiatzeko igande goiz batean gertatzen da. 2. Ipuin honetako protagonista Txomin Porru da. 3. Txomin nahiko berandu jaikitzen da igandetan. 4. Txominek esan du gaur basora doala. 5. Ez, ez doa perretxiko bila; kukua entzutera doa basora. 6. Ez, emazteak ez du horrelakorik sinesten. 7. Emazteak armairutik ateratzen du kutxa. 8. Bizarra kendu du Txominek emazteak ogitartekoa prestatu bitartean. 9. Eguerdí aldean dator Txomin berriz etxera. 10. Ez, Txomin ez dator pozik; aurpegi iluna dakar. 11. Iturri baten ondoan eseri da Txomin. 12. Iturri ondoan, nekatu denean eseri da. 13. Ordubete pasatu du iturri ondoan. 14. Zuhaitz baten atzetik gizon bat agertu da labana handi batekin. 15. Lapurrak labana handi bat du eskuan. 16. Gizonak (lapurrak) esan dio Txomini geldi egoteko. 17. Bestela, tripak aterako dizkio gizonak Txomini. 18. Txominek isil-isilik eman dio poltsa gizonari. 19. Korrika joan da gizona. 20. Ez, Txominek ez du diru guztia basora eraman; emazteak kutxan utzi ditu erdiak eta.

11. Itzuli esaldi hauek. *Traduce las siguientes frases.*

1. Zerbait behar (al) duzu? 2. Mahai hau behar (al) duzu? 3. Dirua behar dut. 4. Paper horiek behar ditut. 5. Ogia behar dugu. 6. Lana behar dugu. 7. Ez dugu dirurik behar. 8. Neska hauek gela bat behar dute. 9. Loreek ura behar dute. 10. Eskailera bat beharko dut. 11. Tokia beharko duzu. 12. Telefono bat beharko dut. 13. Egun batzuk beharko ditugu. 14. Gauza bat behar izan dut. 15. Zure autoa behar izan dugu. 16. Iñakik taxi bat behar izaten du.

12. Ipin euskaraz esaldi hauek. *Pon en euskera estas frases.*

1. Presaka jan behar dut. 2. Lan egin behar dut. 3. Nire anaiak (nebak) Hernanira joan behar du. 4. Liburu hori irakurri behar duzu. 5. Eskuak garbitu behar dituzu. 6. Ogia erosi behar dugu. 7. Tolosan jaitsi behar duzue. 8. Sei eta erdietan irten behar dugu. 9. Lanak bukatu behar ditugu. 10. Ez duzu horrela erantzun behar. 11. Ez duzu ezer egin behar. 12. Paperak ez dira lurrera bota behar. 13. Gauza hauek eraman behar dira. 14. Dinez joan beharko dut. 15. Goiz jaiki beharko duzu. 16. Gaixoak ohean egon beharko du. 17. Dirua eskatu beharko dugu. 18. Gorkarekin hitz egin beharko duzue. 19. Taxia hartu beharko duzu. 20. Egunkaria erostera irten behar izan dut.

21. Udaletxera joan behar izan dugu. 22. Zazpiak arte egon behar izaten dugu. 23. Gauza asko egin behar izaten dut.

13. Osatu testu honetako hutsuneak, parentesi arteko partikulak kontuan izanda. *Llena los huecos de este texto, teniendo en cuenta las partículas entre paréntesis.*

Amaia Durangokoa da, eta Komunikazioa ikasten dabil Bartzelonan. Azken urtea egiten ari da Unibertsitatean. Ikasle **ona/ fina** da eta oso saiataua.

Larunbata da eta Amaiaren pisuko kideak kalera irten dira, lagunekin afaltzera. Amaia ikasten geratu da etxean, azterketa baitu astelehenean.

Halako batean, telefonoak jo du. 'Nor ote da', pentsatu du. Eta telefonoa erantzutera altxatu da:

-Bai, nor da?

-Julen naiz. Gabon, arrebatxo.

Amaiaren neba gaztea da Julen. Hamabi urte ditu eta Durangon bizi da gurasoekin.

-Hau poza, Julen! Zer zabiltza larunbat gauean deika?

-Animoak emateko deitu dizut.

-Zer berri etxean?

-Katua hil zaigu aste honetan.

-Hori zoritxarra!

2. IKASGAIA

1. Ipini iraganean esaldi hauek. *Pon en pasado las frases siguientes.*

1. Ni gaiztoa nintzen.
2. Zu itsusia zinen.
3. Mutiko hau bihurria zen.
4. Gu oso alferrak ginen.
5. Zuek neska atseginak zineten.
6. Etxe haiek itsusiak ziren.
7. Zuek pilotari bikainak zineten.
8. Gizon haiek zintzoak ziren.
9. Zu nahiko baldarra zinen.
10. Gu lagun handiak ginen.
11. Ni honelakoa nintzen.
12. Nire anaia zu bezalakoa zen.
13. Bi ahizpak berdinak ziren.
14. Liburu hura oso egokia zen.
15. Emakume hori oso berezia zen.
16. Nolakoa zinen zu?

2. Bete hutsuneak iraganezko aditzekin. *Llena los huecos con formas del pasado.*

1. nintzen
2. zinen
3. zen
4. zen
5. ginen
6. zineten
7. ziren
8. zineten
9. ginen
10. zinen
11. ziren
12. zineten
13. nintzen
14. zinen
15. zen
16. zinen
17. zineten

3. Itzulpena. *Traducción.*

1. Ni oso langilea nintzen.
2. Zu itsusia zinen.
3. Haur hau oso zintzoa zen.
4. Gu gaiztoak ginen.
5. Zuek berdinak zineten.
6. Langile haiek oso trebeak ziren.
7. Zu oso txikia zinen.
8. Haiek hauek bezalakoak ziren.
9. Ni mutiko bihurria nintzen.
10. Zu ere halakoa (horrelakoa) zinen.
11. Gu lagunak (adiskideak) ginen.
12. Zuek oso argiak (azkarrek) zineten.

4. Ipini iraganean esaldi hauek. *Pon en pasado las siguientes oraciones.*

1. Ni etxera joan nintzen.
2. Zu eskolatik atera zinen.
3. Ibon hemen bertan bizi zen.
4. Gu berehala aspertzen ginen horrekin.
5. Zuek eserita egoten zineten.
6. Sagarrek lurrera erori ziren.
7. Ni zure ondoan jartzen nintzen beti.
8. Zu nire izebarekin etorri zinen.
9. Bidean gasolina bukatu zen.
10. Zuek berandu hasi zineten lanean.
11. Haurra basoan galdu zen.
12. Zerbait gertatu zen zuen lantegian.
13. Gu ezin ginen etxetik atera.
14. Baserritarrek herriko plazan gelditu ziren.

5. Ipini komeni den laguntzailea esaldi hauei. *Pon el auxiliar que conviene a estas frases.*

1. nintzen
2. zinen
3. zen
4. ginen
5. zineten
6. ziren
7. zineten
8. nintzen
9. ginen
10. zen
11. zinen
12. ziren

6. Itzulpena.

1. Atzo berandu iritsi nintzen.
2. Zu etxean gelditu zinen.
3. Ehiztaria basoan galdu zen.
4. Herenegun ez zen inor etorri.
5. Partida bostetan hasi zen.
6. Iaz (joan den urtean) jende

asko hil zen. 7. Atzo itsasoa ikustera joan ginen. 8. Joan den astean Iruñean izan ginen. 9. Zuek oso goiz jaiki zineten. 10. Lapurrak teilatutik sartu ziren. 11. Zer ordutan etorri zineten atzo? 12. Goizeko hamar eta erdietan etorri ginen.

7. Esaldi hauek itzultzean, aditzaren ekintza ohikoa den ala ez bereizi behar duzu. *Al traducir estas frases debes distinguir si la acción verbal es habitual o no.*

1. Larunbatean mendira joan nintzen. 2. Nire herrian askotan joaten nintzen. 3. Atzo Elisarekin etorri zinen. 4. Iaz (joan den urtean) zure arrebarekin (ahizparekin) etortzen zinen. 5. Nire anaia astelehenean zortzietan jaiki zen. 6. Joan den hilean zazpitan jaikitzen zen. 7. Haurrak berehala aspertu ziren. 8. Lehen ez ziren aspertzen.

8. Osatu testuko hutsuneak, aditza lehenaldian ipiniz. *Completa los huecos de este texto, poniendo el verbo en pasado.*

1. ziren 2. zinen 3. nintzen 4. ginen 5. zineten 6. zenuten 7. zen 8. zineten 9. ginen

9. Galderak.

1. Arrate eta Txema senar-emazteak dira. 2. Orain hogeita bost urte ezkondu ziren. 3. Ez. Etxean gurasoak bizi dira bakarrik: alaba iaz ezkondu zen eta semea Vianan bizi da. 4. Ez, Txema ez da berandu joaten etxera; oso goiz joaten da egunero. 5. Atzo Rock jaialdi batera joan omen zen Txema. 6. Bulegoko lagunekin zihoala esan zuen. 7. Arrate, bere emaztea, harritu zen Txema jaialdi batera zihoalako. 8. Bihar Arrateren ahizparen urtebetetzea da. 9. Xanti etxetik atera denean hasi da Arrate biharko arropak prestatzen. 10. Hirurak arte egon da Arrate Txemaren zain. 11. Igandean, zortzi eta erdietan jaiki da Arrate. 12. Ez, ez dute elkarrekin gosaldurik: Arratek gosaldurik bitartean Txema ohean egon da. 13. Irratiak esan du jende asko joan zela jaialdira eta ordu batean bukatu zela. 14. Eguraldi ona dago kanpoan. 15. Gaur Mirenen etxera (Arrateren ahizparen etxera) joan behar dute bazkaltzera. 16. Txemak esaten du depositua hutsik zegoela, gasolinarik gabe zegoela. 17. Ez, Arratek ez ditu sinesten Txemaren hitzak. 18. Arratek bete-betea utzi zuen depositua.

10. Itzuli ondorengo esaldi hauek, adierazitako laguntzaileak erabiliz. *Traduce las siguientes oraciones, empleando los auxiliares indicados.*

a) Zaitetz/zaitetze

1. Igo zaitetz! 2. Jaitsi zaitetz! 3. Ez zaitetz alferria izan! 4. Geldi(tu) zaitetz etxean! 5. Goiz etor(ri) zaitetz! 6. Eseri (jarri) zaitetze! 7. Irtet zaitetze kanpora! 8. Ez zaitetze erori! 9. Kendu zaitetze hortik! 10. Sar(tu) zaitetze!

b) Ezazu/itzazu

1. Hitz egin ezazu! 2. Eraman ezazu hau etxera! 3. Buka(tu) ezazu lan hori! 4. Edan ezazu ura! 5. Afal(du) ezazu gurekin! 6. Garbi(tu) itzazu eskuak! 7. Har(tu) itzazu gauza horiek! 8. Ireki itzazu leihoak! 9. Lotu itzazu zapatak! 10. Aska(tu) ezazu txakurra!

c) Ezazue/itzazue

1. Atera ezazue bazkaria! 2. Begira(tu) ezazue leihotik! 3. Bota itzazue harri horiek! 4. Ekar(ri) itzazue egunkariak! 5. Lan egin ezazue! 6. Lo egin ezazue! 7. Itxi ezazue atea! 8. Kendu itzazue gauza horiek! 9. Entzun ezazue ongi! 10. Piztu itzazue argiak!

ORGANIZANDO LA RESISTENCIA (ERRESISTENTZIA ANTOLATZEN)

Es época de guerra. Los enemigos han rodeado el pueblo y la situación es francamente apurada. Los enemigos del exterior son muchos y los soldados del interior muy pocos. A fin de organizar la resistencia, han decidido movilizar a la gente del pueblo. Pero en el pueblo solamente quedan niños y viejos. El capitán ha reunido a los viejos en la plaza del pueblo. Los viejos están de pie en una fila y el capitán sentado en una mesa. Se acerca el primero y el capitán le pregunta así:

-¿Tú qué eras de joven?

-Era mecánico, señor.

-Está bien. ¡Cuidarás de los camiones! ¡El siguiente!
 -¿Y tú, qué?
 -Enterrador.
 -¡Muy bien! ¡Harás trincheras! ¡El siguiente!
 El siguiente es Patxi El Tartamudo...
 -¿Y tú?
 -¡¡¡Ba... se... ri... ta... ta... ta... mra!!!
 -¡¡Excelente!! ¡Vete a limpiar las metralletas!

11. Galderak.

1. Etsaiek inguratu dute herria. 2. Ez, ez dira gutxi kanpoko etsaiak; asko dira. 3. Herritarrak mobilizatzea erabaki dute. 4. Ez, herrian ez dira gazteak gelditzen bakarrik; umeak eta zaharrak gelditzen dira bakarrik. 5. Kapitainak herriko plazan bildu ditu zaharrak. 6. Zaharrak lerro batean daude zutik eta kapitaina mahai batean eserita. 7. "Zu zer zinen gaztetan?" galdetzen dio kapitainak lehenengoari. 8. Mekanikariak zainduko ditu kamioiak. 9. Ehorzleak (enterradoreak) egingo ditu trintxerak. 10. Metrailletak garbituko ditu baserritarrak.

3. IKASGAIA

1. Eman itzazu esaldi hauek iraganean. *Pon en pasado las siguientes oraciones.*

1. Nik denbora gutxi nuen. 2. Zuk honelako alkandora zenuen. 3. Baserritar honek txakur alemana zuen. 4. Guk ez genuen lan egiteko gogorik. 5. Zuek ile luzea zenuten. 6. Arrantzaleek jai zuten.

2. Bete itzazu hutsuneak iraganean. *Llena los huecos con el verbo que corresponda en pasado.*

1. zenuen 2. genuen 3. zuten 4. zenuten 5. zuen 6. nuen

3. Eman itzazu esaldi hauek euskaraz. *Pon en euskera las siguientes oraciones.*

1. Zuk aldizkari bat zenuen. 2. Nik irrati bat nuen lantegian. 3. Autoak ez zuen gasolinarik. 4. Zuek izeba bat zenuten Sevillan. 5. Ikasleek ez zuten eskolarik. 6. Guk lagun bat genuen zure herrian.

4. Itzul itzazu esaldi hauek. *Traduce estas frases.*

1. Nik ura eskatu nuen. 2. Zuk ordua galdetu zenuen. 3. Haurrak dirua galdu zuen. 4. Guk giltza hartu genuen. 5. Zuek ez zenuten inor ikusi. 6. Mutilek egunkaria irakurri zuten. 7. Neskek aldizkari bat erosi zuten. 8. Joxek atea itxi zuen. 9. Bazkaria guk ordaindu genuen. 10. Ikasleak ez zuen ezer ulertu. 11. Zuek harri bat bota zenuten. 12. Zuk eskutitz bat idatzi zenuen. 13. Nik argia piztu nuen. 14. Atzo gutxi ikasi genuen.

5. Itzul itzazu esaldi hauek. *Traduce estas frases.*

1. Iaz (joan den urtean) hamarretan afaltzen genuen. 2. Zuk nire lagunarekin hitz egiten zenuen. 3. Nik askotan ikusten nuen zure anaia (neba). 4. Albertok goizeko autobusa hartzen zuen beti. 5. Zuek denbora asko galtzen zenuten. 6. Neska hauek asko laguntzen zuten. 7. Guk leihotik begiratzen genuen. 8. Gizon honek jenio txarra izaten zuen.

EL ONCE DEL ABUELO - Jeremy Taylor

-¡Ryan! ¡El teléfono, para ti!
 -¿Quién es?
 -No lo sé. Creo que es Colin, tu amigo.
 -¡Hola, Colin!
 -Hola, Ryan; no soy Colin, soy Ashraf.
 Ashraf es un recién llegado a la escuela de Ryan. Es de Egipto, pero ahora vive en Inglaterra. Su madre es una médica famosa y trabaja en un hospital de Cambridge. Ryan quiere ser amigo de Ashraf.
 -Escucha, Ryan. ¿Hoy a la tarde, quieres jugar al fútbol con Scott y Terry?

- Querer sí, pero no puedo.
- ¿Por qué?
- Voy a ir a visitar a mis abuelos.
- Yo no quiero ir a donde mis abuelos, porque son muy aburridos.
- ¿Aburridos? Ryan, no te entiendo. El año pasado vinieron mis abuelos de Egipto. Pasaron tres semanas en nuestra casa. ¡Son muy majos y afectuosos! Yo les quiero mucho a mis abuelos. Ryan se rió.
- Yo prefiero jugar con el nuevo juego de mi ordenador. Es muy emocionante. ¿Quieres jugar también tú, Ashraf?
- Bien, mañana después de acabar la escuela.
- Entonces, hasta mañana.

6. Galderak.

1. Ashrafek deitu dio Ryani telefonoz. 2. Ryanen eskolara etorri da Ashraf. 3. Egiptokoa da Ashraf. 4. Ez, ez da aspaldi iritsi Ashraf Ingalaterrara; etorri berria da. 5. Bai, Ryanek Ashrafen adiskide izan nahi zuen. 6. Futboleak jokatu nahi du Ashrafek. 7. Aitona-amonak oso aspergarriak dira. 8. Aitona-amonak oso jatorrak eta atseginak dira. 9. Ryanek nahiago du ordenagailuko joko berriarekin jolastu. 10. Eskola amaitu ondoren jolastuko da Ashraf ordenagailuko joko berriarekin.

7. Eman esaldi hauek iraganean. *Pon en pasado las siguientes frases.*

1. Nik betaurrekoak behar nituen. 2. Zuk paperak nahi zenituen. 3. Ehiztari honek bi otso hil zituen. 4. Guk argazki egokiak ateratzen genituen. 5. Zuek berehala amaitu zenituzten lanak. 6. Lapurrek gauza asko eraman zituzten. 7. Guk ontziak garbitu genituen. 8. Zuk egurrak ekarri zenituen. 9. Gurasoek umeak jantzi zituzten. 10. Neskak dantza berriak ikasi zituen. 11. Nik ez nituen harri horiek bota. 12. Zuek loreak jarri zenituzten leihoan.

8. Eman pluralean beltzez dagoen hitza eta egokitu ezazu aditza ere. *Pon en plural la palabra indicada y haz que el verbo concuerde con ella.*

1. Nik garajeko giltzak galdu nituen. 2. Zuk arrainak jan zenituen. 3. Baserritarrek behiak saldu zituen. 4. Etsaiek etxeak inguratu zituzten. 5. Nik zigarroak erretzen nituen. 6. Koldok nire lagunak ezagutu zituen. 7. Guk botilak bete genituen. 8. Zuk zuloak egin zenituen. 9. Lapurrek diruak eraman zituzten. 10. Zuek haurraren asmoak igarri zenituzten. 11. Guk aldizkariak erosi genituen. 12. Irakasleak ez zituen izenak ikasi. 13. Mekanikariak ondo zaintzen zituen autoak. 14. Langileek bideak konpondu zituzten.

9. Itzul itzazu esaldi hauek. *Traduce estas frases.*

1. Nik mahaian nituen paperak. 2. Zuk giltzak galdu zenituen. 3. Haizeak loreak puskatu zituen. 4. Atzo zapatak garbitu genituen. 5. Zuek gelako argiak piztu zenituzten. 6. Katuek sardinak jaten zituzten. 7. Zuk ogiak ekartzen zenituen. 8. Honen lagun batek etxe haiek egin zituen. 9. Zuek gauza batzuk eraman zenituzten. 10. Nik txoko horretan uzten nituen liburuak. 11. Guk edari hotzak eskatu genituen. 12. Mekanikariak autoak konpondu zituzten. 13. Zuek nire gurasoak ikusi zenituzten. 14. Joan den egunean zure anaiak (anai-arrebak) ezagutu nituen.

10. Itzuli ondorengo egitura hauek, *egin, ikusi eta ikasi* erabiliz. *Utilizando los verbos egin, ikusi e ikasi, traduce las siguientes formas.*

- a) egin duzu; egiten duzu; egingo duzu; ez zenuen egin; egiten zenuen.
- b) ikusi zuten; ikusiko dute; ikusten dute; ikusi dute; ez zuten ikusten.
- c) ikasi dugu; ikasten dugu; ez dugu ikasiko; ikasi genuen; ikasten genuen.

11. Egizu gauza bera *igo, erori, gelditu eta naiz... / nintzen...* laguntzaile intransitiboekin. *Haz lo mismo con los verbos igo, erori, gelditu y los auxiliares intransitivos naiz... / nintzen...*

- a) igo naiz; igotzen naiz; igo nintzen; igoko naiz; igotzen nintzen.
- b) erori zen; eroriko da; erortzen zen; erortzen da.
- c) gelditzen zara; gelditu zara; ez zara geldituko; gelditu zinen; gelditzen zinen.

12 Bete hutsuneak orainaldiko adizkiekin. Ondoren, lehenaldian ipini. Llena los huecos con los verbos en presente. Luego, ponlos en pasado.

1. dut/nuen 2. duzu/zenuen 3. du/zuen 4. dugu/genuen 5. duzue/zenuten 6. dute/zuten
7. ditu/zituen 8. dituzu/zenituen 9. ditugu/genituen 10. dituzte/zituzten 11. ditut/nituen
12. dituzue/zenituzten

EL ONCE DEL ABUELO - 2 - Jeremy Taylor

Ryan ha ido a visitar a los abuelos. Ha encontrado al abuelo hablando con los amigos. El abuelo se ha alegrado al ver a Ryan, y se lo ha presentado a su amigo Jack.

-Mira, Jack, ha venido a visitarme el nieto.

-Hola, Ryan. ¿Qué tal últimamente?

-Bien -dijo Ryan.

-¿Juegas al fútbol en el parque?

-Algunas veces -le contestó Ryan.

-Sí, creo que te vi ayer -le dijo Jack-. Y jugaba otro chico contigo, no muy alto, pero sí rápido.

-Sí, es un amigo mío, Ashraf -le dijo Ryan-. Es muy bueno al fútbol.

-Algún día jugará en el equipo de Inglaterra -dijo Albert Fenn.

-No, abuelo, no puede -le dijo Ryan.

-¿Por qué?

-Porque no es inglés, es egipcio.

-Entonces, a lo mejor jugará en el equipo de Egipto -dijo Jack-. Es muy buen jugador.

* * *

Al día siguiente, Ryan iba por la Calle Mayor. De repente, vio a Ashraf en bicicleta, cerca de la escuela.

-Hola, Ashraf.

-Dye, Ryan, ¿viste ayer a los abuelos?

-Vi al abuelo, pero a la abuela no. La próxima vez, te llevaré a que les conozcas.

-¿De qué hablaste con tu abuelo?

-Pues... hablamos de ti.

-¿De mí?

-Sí, al parecer un viejo te vio en el parque, jugando al fútbol.

-¿Y qué dijo?

-Que eras un jugador muy bueno.

Ashraf sonrió.

-Cree que algún día jugarás en el equipo de Egipto.

-Sí, ése es mi sueño -dijo Ashraf-. Pero actualmente hay muchos jugadores buenos en Egipto.

* * *

Tal como le prometió, en la siguiente visita, Ryan llevó a Ashraf donde sus abuelos. El abuelo se quedó en casa leyendo. La abuela estaba fuera, y cuando volvió, le llamó a su marido.

-¡Albert! ¡Estoy en casa! ¿Qué hay de nuevo?

-Han venido a visitarme Ryan y Ashraf.

-¿Ashraf? ¿Quién es ése?

-Va a la escuela con Ryan.

-¿De qué habeis hablado?

-De fútbol, sobre todo. Ese chico está loco por el fútbol. Juega en el parque dos o tres veces a la semana.

-Y tú, Albert, ¿tú también quieres jugar?

-¿Yo? ¿Jugar al fútbol? No, Alice, ahora soy viejo. No puedo jugar al fútbol.

Claro que sí, ¡puedes hacerlo! Puede que no corras muy rápido, pero eres capaz de golpear al balón.

-Pero, ¿en qué equipo jugaré? No creo que me quiera el Manchester United.

-Móntate un equipo con los amigos de la residencia -le dijo Alice-; es un nombre bonito, por ejemplo, el Once del Abuelo.

-¿El Once del Abuelo? -sonrió Albert Fenn. Era un bonito nombre para un equipo de fútbol. Se sentó y estuvo reflexionando durante un rato. ¿Un nuevo equipo de fútbol? Tenía sesenta y cuatro años, era bastante viejo, pero le gustaba mucho el fútbol y tenía ganas de volver a jugar-. Alice, voy a hablar con los amigos.

-¡Enhorabuena!

13. Galderak.

1. Ryan aitona-amonak ikustera joan da. 2. Jack lagunari aurkeztu dio aitona Ryan. 3. Biloba etorri zaiola esan dio aitona Jacki. 4. Bai, Ryanen laguna da Ashraf. 5. Egiptoarra delako ezin du Ashrafek Ingalaterrako taldean jokatu. 6. Biharamunean, bizikletan, eskolatik hurbil ikusi zuen Ryanek Ashraf. 7. Ashrafi buruz hitz egin zuen Ryanek aitonaarekin. 8. Oso jokalaria ona zela Ashraf esan zuen zahar batek. 9. Ashraf eraman zuen Ryanek hurrengo bisitan aitona-amonengana. 10. Ashraf txoratuta dago futbolarekin. 11. Batez ere futbolaz hitz egin dute Albertek eta Ashrafek. 12. Ez, Albert ez da gaztea futbolekin egiteko. Hirurogeita lau urte ditu. 13. Ez, ez du Manchester United taldean jokatu Albertek. 14. Aitonaren Hamaikakoa izena jarriko diote aitonaren futbol taldeari.

4. IKASGAIA

1. Goiza - Atzo (1-12)

b) NI goizeko sei eta erdietan jaiki nintzen ATZO. Praxak eta zapatak jantzi nituen, aurpegia garbitu nuen, presaka gosaldut nuen, eta etxetik atera nintzen lantegira joateko. Bidean, egunkaria erosi nuen. Gero, autobusa hartu nuen. Autobusean, aulki batean eseri nintzen, eta egunkaria irakurri nuen. Lantegi aurrean, autobusetik jaitsi nintzen, eta oinez joan nintzen lantegira. Eguerdikoko hamabiak arte aritu nintzen lanean.

c) ZU goizeko sei eta erdietan jaiki zinen ATZO. Praxak eta zapatak jantzi zenituen, aurpegia garbitu zenuen, presaka gosaldut zenuen, eta etxetik atera zinen lantegira joateko. Bidean, egunkaria erosi zenuen. Gero, autobusa hartu zenuen. Autobusean, aulki batean eseri zinen, eta egunkaria irakurri zenuen. Lantegi aurrean, autobusetik jaitsi zinen, eta oinez joan zinen lantegira. Eguerdikoko hamabiak arte aritu zinen lanean.

2. Iaz - Egunero (1-12)

a) ANDER goizeko sei eta erdietan jaikitzen zen IAZ. Praxak eta zapatak jantzen zituen, aurpegia garbitzen zuen, presaka gosaltzen zuen, eta etxetik ateratzen zen lantegira joateko. Bidean, egunkaria erosten zuen. Gero, autobusa hartzen zuen. Autobusean, aulki batean esertzen zen, eta egunkaria irakurtzen zuen. Lantegi aurrean, autobusetik jaisten zen eta oinez joaten zen lantegira. Eguerdikoko hamabiak arte aritzen zen lanean.

b) NI goizeko sei eta erdietan jaikitzen nintzen IAZ. Praxak eta zapatak jantzen nituen, aurpegia garbitzen nuen, presaka gosaltzen nuen, eta etxetik ateratzen nintzen lantegira joateko. Bidean, egunkaria erosten nuen. Gero, autobusa hartzen nuen. Autobusean, aulki batean esertzen nintzen, eta egunkaria irakurtzen nuen. Lantegi aurrean, autobusetik jaisten nintzen, eta oinez joaten nintzen lantegira. Eguerdikoko hamabiak arte aritzen nintzen lanean.

c) ZU goizeko sei eta erdietan jaikitzen zinen IAZ. Praxak eta zapatak jantzen zenituen, aurpegia garbitzen zenuen, presaka gosaltzen zenuen, eta etxetik ateratzen zinen lantegira joateko. Bidean, egunkaria erosten zenuen. Gero, autobusa hartzen zenuen. Autobusean, aulki batean esertzen zinen, eta egunkaria irakurtzen zenuen. Lantegi aurrean, autobusetik jaisten zinen, eta oinez joaten zinen lantegira. Eguerdikoko hamabiak arte aritzen zinen lanean.

3. Eguerdia - Atzo (13-23)

- b) NI ATZO hamabiak eta bostean lagunarekin elkartu nintzen, eta tabernara joan ginen bazkaltzera. Leiho ondoan eseri ginen, eta bazkaria eskatu genuen. Tabernako andreak ogia eta ardoa ekarri zituen, eta mahai gainean utzi zituen. Zopa eta arrautza frijituak jan genituen. Lagunak basoa ardoz bete zuen; nik, ordea, ez nuen ardorik edan. Bazkaria ordaindu genuen, eta berriz lanera joan ginen.
- c) ZU ATZO hamabiak eta bostean lagunarekin elkartu zinen, eta tabernara joan zineten bazkaltzera. Leiho ondoan eseri zineten, eta bazkaria eskatu zenuten. Tabernako andreak ogia eta ardoa ekarri zituen, eta mahai gainean utzi zituen. Zopa eta arrautza frijituak jan zenituzten. Lagunak basoa ardoz bete zuen; zuk, ordea, ez zenuen ardorik edan. Bazkaria ordaindu zenuten, eta berriz lanera joan zineten.

4. Iaz - Egunero (13-23)

- a) ANDER IAZ hamabiak eta bostean lagunarekin elkartzen zen, eta tabernara joaten ziren bazkaltzera. Leiho ondoan esertzen ziren, eta bazkaria eskatzen zuten. Tabernako andreak ogia eta ardoa ekartzen zituen, eta mahai gainean uzten zituen. Zopa eta arrautza frijituak jaten zituzten. Lagunak basoa ardoz betetzen zuen; Anderrek, ordea, ez zuen ardorik edaten. Bazkaria ordaintzen zuten, eta berriz lanera joaten ziren.
- b) NI IAZ hamabiak eta bostean lagunarekin elkartzen nintzen, eta tabernara joaten ginen bazkaltzera. Leiho ondoan esertzen ginen, eta bazkaria eskatzen genuen. Tabernako andreak ogia eta ardoa ekartzen zituen, eta mahai gainean uzten zituen. Zopa eta arrautza frijituak jaten genituen. Lagunak basoa ardoz betetzen zuen; nik, ordea, ez nuen ardorik edaten. Bazkaria ordaintzen genuen, eta berriz lanera joaten ginen.
- c) ZU IAZ hamabiak eta bostean lagunarekin elkartzen zinen, eta tabernara joaten zineten bazkaltzera. Leiho ondoan esertzen zineten, eta bazkaria eskatzen zenuten. Tabernako andreak ogia eta ardoa ekartzen zituen, eta mahai gainean uzten zituen. Zopa eta arrautza frijituak jaten zenituzten. Lagunak basoa ardoz betetzen zuen; zuk, ordea, ez zenuen ardorik edaten. Bazkaria ordaintzen zenuten, eta berriz lanera joaten zineten.

5. Arratsaldea - Atzo (24-32)

- b) NIK ATZO arratsaldeko zazpiak laurden gutxitan amaitu nuen lana. Lantegiko atean Lupe ikusi nuen. Hau autoz etorri zen. Luperen autoan sartu nintzen, eta film bat ikustera joan ginen. Gaueko hamaiketan etxeratu nintzen. Oso nekatuta iritsi nintzen. Gutxi afaldu nuen, eta laster oheratu nintzen.
- c) ZUK ATZO arratsaldeko zazpiak laurden gutxitan amaitu zenuen lana. Lantegiko atean Lupe ikusi zenuen. Hau autoz etorri zen. Luperen autoan sartu zinen, eta film bat ikustera joan zineten. Gaueko hamaiketan etxeratu zinen. Oso nekatuta iritsi zinen. Gutxi afaldu zenuen, eta laster oheratu zinen.

6. Iaz - Egunero (24-32)

- a) IAZ ANDERREK arratsaldeko zazpiak laurden gutxitan amaitzen zuen lana. Lantegiko atean Lupe ikusten zuen. Hau autoz etortzen zen. Luperen autoan sartzen zen, eta film bat ikustera joaten ziren. Gaueko hamaiketan etxeratzen zen. Oso nekatuta iristen zen. Gutxi afaltzen zuen, eta laster oheratzen zen.
- b) IAZ NIK arratsaldeko zazpiak laurden gutxitan amaitzen nuen lana. Lantegiko atean Lupe ikusten nuen. Hau autoz etortzen zen. Luperen autoan sartzen nintzen, eta film bat ikustera joaten ginen. Gaueko hamaiketan etxeratzen nintzen. Oso nekatuta iristen nintzen. Gutxi afaltzen nuen, eta laster oheratzen nintzen.
- c) IAZ ZUK arratsaldeko zazpiak laurden gutxitan amaitzen zenuen lana. Lantegiko atean Lupe ikusten zenuen. Hau autoz etortzen zen. Luperen autoan sartzen zinen, eta film bat ikustera joaten zineten. Gaueko hamaiketan etxeratzen zinen. Oso nekatuta iristen zinen. Gutxi afaltzen zenuen eta laster oheratzen zinen.

EL ONCE DEL ABUELO - 3

- Albert Fenn, el abuelo, está hablando con su amigo Jack, y le ha propuesto tomar parte en el equipo:
- Entonces, ¿qué crees, Jack?
 - No lo sé. Tú tienes sólo sesenta y cuatro años, pero yo tengo sesenta y nueve. El último partido de fútbol lo jugué hace cuarenta años.
 - ¿Pero te gusta el fútbol, no?
 - ¡No, no sólo me gusta, me fascina!
 - ¿Y quieres jugar en el Once del Abuelo?
 - Conforme, Albert.
 - Muy bien, Jack. Contigo somos ocho jugadores. Necesitamos otros tres para completar el equipo.
 - Albert, no te olvides de que necesitamos también un entrenador. No podemos jugar sin entrenador.
 - Albert Fenn sonrió.
 - Creo que ya tenemos al entrenador adecuado para nosotros. Mañana hablaré con él.

* * *

- Ryan está sentado delante del televisor. Entra su hermana, Anne, con su perro Bonzo.
- Ryan, he visto a Ashraf en el parque, estaba jugando al fútbol. Es muy buen jugador.
 - Ya lo sé, sí. ¿Estaba con Scott y Terry?
 - No, no estaba con éstos. Estaba con el abuelo y con algunos otros amigos de la residencia. Creo que tienen a Ashraf de entrenador.
 - ¿De entrenador? ¿Entrenador de qué?
 - Del equipo de fútbol.
 - ¿Del equipo de fútbol? ¿De un equipo de personas mayores?
- Ryan estuvo reflexionando sobre los sesenta y cuatro años de su abuelo y de su amigo Ashraf. ¿Por qué querría Ashraf ser amigo del abuelo? ¿Por qué querría ayudar a un grupo de personas mayores?

* * *

- Vaya, ¿qué tal estás, Jack? -le ha preguntado el abuelo.
 - Cansado, muy cansado, pero también contento, muy contento. Lo de hoy ha sido muy duro para mis piernas, pero lo he pasado muy bien. Y esta noche dormiré bien, por lo menos.
 - ¿Ashraf es muy buen entrenador, no?
 - Así es, sí.
 - Oye, Jack, necesitamos otro equipo para jugar -le dijo Albert-. ¿No crees?
- Albert y Jack se fueron a la oficina de la residencia. Albert cogió el teléfono.
- Le voy a llamar a mi amigo Bob. Suele ir a la residencia de las personas mayores en Greenbrook. Acaso, podrá formar otro equipo allí.
 - Hola, ¿puedo hablar con Bob Hamilton, por favor?... Hola, Bob, soy Albert Fenn... Muy bien, gracias. Bob, ¿te gusta jugar al fútbol?... Pues, mira, aquí tenemos un equipo y queremos jugar un partido... Sí, todos mayores de sesenta años... Sí, acaso un poco locos, sí... Escucha, Bob, ¿quieres jugar un partido contra el Once del Abuelo?... Conforme, ¿me llamarás mañana?... Muchas gracias, Bob. Adiós.

* * *

Al día siguiente, después de salir de la escuela, Ryan se fue al parque. Se sentó detrás de un árbol y se quedó esperando. A los diez minutos, más o menos, vio a Ashraf, al abuelo y a otras nueve personas mayores. Algunas de ellas portaban balones. Las personas mayores se sentaron alrededor de Ashraf. Ashraf les estuvo hablando y los demás escuchándole atentamente. Ryan siguió detrás del árbol. De repente se levantaron las personas mayores y empezaron a correr alrededor del parque. Le daban patadas al balón que tenían delante. No era fácil para las personas mayores, pero se rieron mucho.

"¿Estará loco Ashraf?", pensó Ryan. "¿Por qué estará Ashraf con esas personas mayores?"

* * *

A las cinco y media, Ashraf llamó a las personas mayores.

–Muy bien, es suficiente por hoy. Pronto, tendremos que encontrar otro equipo para jugar el partido.

–¿Ashraf?

–¿Qué, Albert?

–Ya tenemos otro equipo –dijo Albert–. La noche pasada me llamó un amigo, es de la residencia de personas mayores de Greenbrook. Y ya tienen allí un equipo que se llama los Muchachotes de Greenbrooke. Quieren jugar contra el Once del Abuelo.

–Muy bien –dijo Ashraf–. Creo que dentro de seis semanas estareis listos para jugar el primer partido.

–Pues, mira... aquéllos quieren jugar el partido el próximo sábado, a las tres de la tarde.

–¿El sábado? Pero eso es dentro de cinco días! –dijo Ashraf.

–Ya lo sé, sí –le contestó Albert–, y además ¡todavía sólo tenemos diez jugadores!

7. Galderak.

1. Hirurogeita lau urte ditu Albertek eta hirurogeita bederatzi Jackek. 2. Bai, Jackek jokatu nahi du Aitonaren Hamaikakoan. 3. Entrenatzailea ere behar dutela esan dio Jackek Albert Fenni. 4. Ryan telebistaren aurrean zegoen eserita. 5. Anne du izena Ryanen arreba. Txakurrak Bonzo du izena. 6. Ashraf aitonarekin eta zaharren egoitzako beste lagun batzuekin zegoen parkean. 7. Bai, oso nekatuta zegoen Jack parkean, baina pozik ere bai, oso pozik. 8. Ashraf oso entrenatzaile ona da, Jacken ustez. 9. Aitonaren Hamaikako taldekoek beste talde bat behar zuten jokatzeko. 10. Bob Hamiltoni deitu dio Albertek. 11. Konforme zegoela esan zion Bobek Alberti. 12. Biharamunean, parkera joan zen Ryan. Zuhaitz baten atzean eseri zen. 13. Ashraf, aitona eta beste bederatzi zahar ikusi zituen han. 14. Ashrafi adi-adi entzuten aritu ziren zaharrak. 15. Bost eta erdietan hots egin zien Ashrafek zaharrei.

8. Eman itzazu pluraliz lodiz dauden sintagmak. *Pon en plural los sintagmas que están en negrita.*

1. Ikasleen galdera 2. Saguen zuloa 3. Mutikoen baloia 4. Langileen dirua 5. Aberatsen autoak 6. Gudarien egoera 7. Etxekoandreen lana 8. Politikarien hitzak 9. Gizon argalen itxura 10. Ikasle alferren notak 11. Arropa berrien prezioa 12. Andre hauen soinekoak 13. Baserritar horien behiak 14. Gela haien kolorea 15. Agure horien eskuak 16. Haur hauen ama 17. Liburu haien irudiak 18. Neska aberatsen jantziak 19. Langile finen emaitzak 20. Ikasle arduratsuen eskakizunak

9. Galderak erantzuteko, parentesi arteko hitzak erabili behar dituzu. *Responde a las preguntas, utilizando las palabras del paréntesis.*

1. Haurren ama etorri da. 2. Gurasoen etxean bazkaldu dugu. 3. Mutiko hauen baloia galdu da. 4. Neska-mutil horien izebarekin hitz egin dut. 5. Senar-emazte haien argazkiak erakutsi dituzte. 6. Jantzi hauek gizon horienak dira.

10. Itzulpena.

1. Zure lagunaren autoa. 2. Nire gurasoen etxea. 3. Gazteen indarra. 4. Zaharren jenioa. 5. Emakumeen lana. 6. Ikasleen oporrak. 7. Langileen bilera. 8. Etsaien asmoak. 9. Arrantzaleen auzoa. 10. Liburu horiek hauenak dira eta haiek horienak.

11. Eman itzazu pluraliz adierazitako NON sintagmak. *Pon en plural los sintagmas correspondientes a NON.*

1. Haurrak jolasean ibiltzen dira hondartzetan. 2. Mila ikusle sartzen dira pilotalekuetan. 3. Eskoletan jai dute gaur. 4. Harmailetan eseri dira ikasleak. 5. Katuak teilatuetan ibiltzen dira. 6. Arropa apaletan gorde dut. 7. Autoetan matrikula eraman behar da. 8. Poteetan ekarri genuen pintura. 9. Katuak neguan sukaldeetan egoten dira. 10. Lantegi hauetan ez dago lanik. 11. Toki horietan esertzen gara askotan. 12. Gela haietan aulki batzuk daude. 13. Ontzi hauetan ura hartu dugu. 14. Herri horietan ez dabil inor gaez. 15. Autobus hauetan ezin da erre.

12. Ipini pluraliz markatutako NOIZ sintagmak. *Pon en plural los sintagmas marcados NOIZ.*

1. Arratsaldeetan itxita egoten dira bulegoak. 2. Astelehenetan euskarazko eskola izaten da. 3. Esnea goizetan ekartzen dute. 4. Ordu horietan ez dabil inor kalean. 5. Igandeetan pilotalekura joaten gara. 6. Urte haietan ile luzea ibili nuen.

13. Erantzuteko, parentesi arteko hitzak erabili behar dituzu. *Responde, utilizando de los sintagmas del paréntesis.*

1. Manifestazioa Donostiako kaleetan ibili zen.
2. Berriak egunkarietan etortzen dira.
3. Hegazkinak aireportuetan egoten dira.
4. Arnak besoetan du haurra.
5. Loreak balkoietan jarri dituzte.
6. Janariak janari-dendetan erosten dira.
7. Liburuak liburu-dendetan erosten dira.
8. Neskak eskuetan ditu jostailuak.
9. Filmak zinema-aretoetan botatzen dituzte.
10. Jendea etxeetan bizi da.
11. Aita goizeko seieta jaikitzen da.
12. Iaz gaingitu nuen zure ikasgaia.
13. Igandean etorri zen izeba.
14. Astearteetan ixten dute ile-apaindegia.
15. Arratseko zortzietan iritsiko da itasontzia portura.

14. Itzulpena.

1. Zer duzu eskuetan?
2. Maitek ezpainetan du zigarroa.
3. Atzo eskaileretan erori nintzen.
4. Larunbatetan mendira joaten ginen.
5. Txoriek zuhaitzetan egiten dute lo.
6. Hendaiako dendetan Irungo jendea ikusten dugu.
7. Etxe zahar hauetan ez da inor bizi.
8. Atzo aulki horietan utzi genituen liburuak.
9. Gela haietan ez dago argirik.
10. Egun hauetan ez dut ezer irakurri.

15. Lotu itzazu bi multzo hauetako hitzak eta osatu esaldi egokiak. *Combina las palabras de los dos grupos y construye frases.*

1. Aitaren autoa luzea/beltza da.
2. Amonaren etxea zaharra da.
3. Neskaren ilea beltza/luzea da.
4. Pailazoaren aurpegia ez da alaia
5. Petrolioaren prezioa garestia da.
6. Udaltzainen lana lasaia da.
7. Hauraren baloia handia/beltza da.

Abestia: "Agur eta ohore Euskal Herriari"

Zazpi Euskal Herriek
bat egin dezagun
guztiok beti, beti,
gauden gu euskaldun.

Las siete provincias vascas
unámonos
para que todos siempre
permanezcamos vascos.

Agur eta ohore
Euskal Herriari:
Lapurdi, Baxenabar,
Zibero gainari;
Bizkai, Nafar, Gipuzko
eta Arabari,
zazpiak bat besarka
lot bitez elkarri.

Honor y gloria
a Euskal Herria:
a Lapurdi, Baja Navarra
y a la septentrional Zuberoa,
a Vizcaya, Navarra, Guipúzcoa
y Alava.
Que las siete
se fundan entre sí.

Haritz eder bat bada
gure mendietan,
zazpi adarrez dena
zabaltzen airetan.
Frantzia, Espainia,
bi alderdietan:
hemen hiru eta han lau,
bat da zazpietan.

Hay un hermoso roble
en nuestras montañas,
que se abre en el aire
con sus siete ramas,
en Francia, en España,
en los dos lados,
aquí tres, allí cuatro,
y es el mismo en las siete.

5. IKASGAIA

1. Bete itzazu hutsuneak *nor-nori* formak erabiliz. *Completa los huecos con las formas nor-nori.*

1. zaio 2. zaio 3. zait 4. zaizu 5. zaigu 6. zaizue 7. zait 8. zaio 9. zaizue 10. zait, zait 11. zaie
12. zaio 13. zaio 14. zaie 15. zaigu 16. zaizue 17. zait 18. zaie 19. zait 20. zaizu

2. Itzul itzazu esaldi hauek. *Traduce estas frases.*

1. Martini tabakoa bukatu zaio. 2. Bidean kartera galdu zait. 3. Nola gustatzen zaizu haragia?
4. Oso egina gustatzen zait. 5. Diru hori oso ondo etorriko zaigu. 6. Zer gertatu zaizu Imanolekin?
7. Zerbait erori zaizu. 8. Eskutitz bat iritsi zaizue. 9. Ondo iruditzen zait hori. 10. Baserritar hauei
txakurra hil zaie. 11. Neska-mutil horiei asko gustatuko zaie pelikula. 12. Gela haiei ura sartzen zaie.

3. Eman plural bezalako adierazitako sintagmak. *Aditza ere egokitu behar duzu.*

Pon en plural los sintagmas indicados. Tienes que concordar también el verbo.

1. Emakumeei dendan ahaztu zaie poltsa. 2. Gazteei dantzara joatea gustatzen zaie. 3. Zaharrei
tabernan egotea gustaten zaie. 4. Mutil hauei gasolina bukatu zaie. 5. Arrantza horiei arraina
erori zaie. 6. Igor neska haiei hurbildu zaie. 7. Hauei zerbait okerra gertatu zaie. 8. Horiei egokia
iruditu zaie sagarren prezioa. 9. Haiei serio jarri zaie irakaslea. 10. Haurrei handi geratzen zaie
alkandora.

EL ONCE DEL ABUELO - 4

En el Once del Abuelo se juntaron realmente once jugadores; pero había sólo veintidós piernas.

—Ayer me llamó un señor de la residencia —le dijo Albert Fenn a Ashraf—. Esta semana está fuera, pero parece ser que volverá el jueves. Le gusta mucho el fútbol y quiere jugar. Hace veinte años tuvo un accidente grave y tiene sólo una pierna buena.

—¿Y corre con una pierna? ¿Juega al fútbol?

—Sí, los médicos le dieron otra pierna. No es tan buena como la de verdad, pero tampoco mala.

—Muy bien. ¿Podrá venir mañana al parque?

—Sí, sin ningún problema.

* * *

El miércoles, después de salir de la escuela, Ryan se fue al parque. Se quedó esperando detrás de un árbol. A los diez minutos, vio a Ashraf por segunda vez con el Once del Abuelo. Andaban en el parque arriba y abajo entrenándose, y Ryan les estuvo mirando.

* * *

El jueves, después de salir de la escuela, Ashraf se fue al parque. Vio a Albert y a los amigos y se fue corriendo donde ellos.

—Hola, Ashraf. Hoy hemos venido temprano, pues queremos ganar el sábado —le dijo Jack.

—Estamos en forma —le dijo Albert—. Ashraf, ven, te presentaré a George, el undécimo jugador del equipo.

—Hola, soy George, me alegra conocerte —le dijo George.

—Y yo Ashraf, el mejor entrenador del mundo —le contestó Ashraf, riéndose.

Todos los demás también se rieron.

—Está bien. Hoy quiero hacer muchas cosas —les dijo Ashraf—. ¿Eh, George, a dónde vas?

—A cambiar la pierna.

—¿Qué?!

—Sí, a cambiar la pierna. Para entrenar no quiero jugar con la pierna nueva, y tengo una pierna vieja en la bolsa. Voy a cambiármela.

Dos minutos más tarde, George estaba listo.

—¿Quieres darle al balón con la pierna buena o con la otra? —le preguntó Ashraf.

—No puedo darle con la pierna buena. La pierna buena la necesito para mantenerme de pie y le doy al balón con la otra —le contestó George—. ¿Quieres verlo?

–Muy bien. ¿Lanzarás el balón desde aquí hasta la portería?
 –Sin ningún problema –le dijo George.
 George se puso a cuatro metros del balón; corrió y lanzó el balón. El balón pasó por encima de la portería, y se perdió entre los árboles que estaban unos veinte metros más atrás.
 –¡Oye, eso ha sido muy bueno, George! –le dijo Ashraf–. A ver si haces eso diez veces en el partido del sábado.
 El entrenador y los jugadores, todos se rieron.
 –Muy bien, yo voy a por el balón. Vosotros empezad a correr de un lado a otro.
 Los ancianos empezaron a correr. Ashraf salió a por el balón, pero de repente alguien le echó el balón. Ashraf miró hacia los árboles y vio a alguien allí; se acercó y vio a un chico entre los árboles.
 –¡Ryan!
 –Hola, Ashraf.
 –Pero, ¿qué haces aquí?
 –¿Yo? Nada.
 Ryan miró al campo.
 –Es un buen equipo –le dijo Ashraf.
 –Ya lo he visto, sí.
 –Pero tenemos que trabajar mucho para el sábado y... necesito a alguien para que me ayude...
 –Miró a Ryan–. Ryan, ¿por qué no me ayudas? ¡Por favor!
 Ryan miró al entrenador del Once del Abuelo.
 –Conforme, Ashraf, trabajaremos juntos.

4. Galderak.

1. Gizon batek deitu zion atzo Albert Fenni egoitzatik. 2. Orain dela hogei urte izan zuen istripua. Bi hanka ditu orain. 3. Asteazkenean, Ashraf eta Aitonaren Hamaikakoa ikusi zituen Ryanek parkean. 4. Ostegunean, parkera joan zen Ashraf eskolatik irten ondoren. Albertengana eta lagunengana joan zen lasterka. 5. George aurkeztu zion Albertek Ashrafi. Hamaikagarren jokalaria da George. 6. Entrenatzeko ez zuelako nahi hanka berriarekin jokatzetik. 7. Lasterka joan eta baloia jaurti zuen Georgek. (Hogeita bat metro atzera zeuden) zuhaitzen artean galdu zen baloia. 8. Ashraf abiatu zen baloiaren bila. 9. Ryan ikusi zuen Ashrafek zuhaitzen atzean. 10. Laguntzeko eskatu zion Ashrafek Ryani.

5. Subordina itzazu ondorengo esaldi hauek. *Subordina las siguientes oraciones.*

1. Mirenek esan du ezin duela sinetsi. 2. Mirenek esan du papera etxean ahaztu zaiola. 3. Ez zaiela interesatzen esan dio Mirenek neskari. 4. Mirenek argakia egina (al) dagoen galdetu du. 5. Mireni zer iruditzen zaion galdetu dio neskak. 6. Alkandora eta gorbata janzteko esan dio Mirenek senarrari. 7. Ez estutzeko esan dio neskak Mireni.

6. Eman ezazu plural bezalako dagoen sintagma (nor edo zer). Aditza ere egokitu behar duzu. *Pon en plural el sintagma en negrita (nor o zer). Tienes que concordar también el verbo.*

1. Niri jostailuak galdu zaizkit. 2. Andreari katuak hurbildu zaizkio. 3. Guri eunitakoak ahaztu zaizkigu. 4. Zuei txakurrak hil zaizkizue. 5. Gizon horri paperak erori zaizkio. 6. Horiei auto berriak gustatzen zaizkie. 7. Gure lagunari gauza txarrak gertatu zaizkio. 8. Niri pintura horiek onak iruditzen zaizkit. 9. Mireni nagusiak etorri zaizkio hitz egitera. 10. Irakasleari ikasleak etorri zaizkio.

7. Itzul itzazu esaldi hauek. *Traduce estas frases.*

1. Emakume honi ogiak ahaztu zaizkio dendan. 2. Zigarroak bukatu zaizkigu. 3. Koldori betaurrekoak erori zaizkio. 4. Ikasleak irakasleari hurbildu zaizkio. 5. Gauza batzuk gertatu zaizkigu. 6. Zer iruditzen zaizkizu mutil horiek? 7. Alferrak iruditzen zaizkit.

8. Lau esaldik ez beste guztiek akatsen bat dute, eta zuk zuzendu egin behar dituzu. *Salvo cuatro que son correctas el resto de las frases contiene algún error que debes corregir.*

1. zaizkit 2. zaizue 3. zaizkio 4. (ondo dago) 5. zaie 6. (ondo dago) 7. zaizue 8. (ondo dago) 9. (ondo dago) 10. zaizkigu 11. zaizkie

AITONAREN HAMAIAKAKOA - 5

–Buenas tardes a todos. Soy Nicole Allen, de la televisión Sunny. Estoy en el Wellington Road Park, para dar las noticias de un partido de fútbol no muy usual. Los dos equipos, el Once del Abuelo y los Muchachotes de Greenbrooke. Todos los jugadores son mayores de sesenta años. Aquí conmigo está el entrenador del Once del Abuelo, de trece años, Ashraf Badali. Ashraf, ¿Te parece que es peligroso para los ancianos jugar al fútbol?

–No, no me parece. Los accidentes ocurren en cualquier lugar y en cualquier momento, pero no creo que el fútbol sea un juego muy peligroso para los ancianos.

–¿Y quién ganará hoy?

–Esa es una pregunta difícil. Yo creo que tenemos buen equipo y estoy seguro de que hoy haremos un buen juego, un fútbol precioso.

–Muchas gracias, Ashraf Badali.

* * *

Se acercó mucha gente a ver el partido. De Greenbrooke vino un autobús con los familiares y amigos de los jugadores de allí. Allí estaban también los padres de Ryan, con la hermana de Ryan y con el perro Bonzo. Los padres de Ashraf estaban al lado de la familia de Fenn. Habría unas doscientas personas viendo el partido.

Ashraf y Ryan se sentaron uno al lado del otro. Algunas veces gritaban a los jugadores, pues el partido era muy emocionante. A los veinte minutos del comienzo hicieron un lanzamiento libre a la portería de Greenbrooke: desde unos treinta metros, Albert Fenn le pasó el balón a Jack, Jack corrió hacia la derecha y, luego, lanzó el balón hacia la izquierda.

“GOOOO!!!” gritó un grupo numeroso de espectadores.

Ashraf estaba muy alborotado. Ryan mudo, sin mediar palabra.

Los Muchachotes de Greenbrooke tenían un jugador alto, pelirrojo y con un gran bigote. No era muy rápido, pero sí peligroso.

A los treinta y cinco minutos aproximadamente, los Muchachotes de Greenbrooke sacaron un córner. El pelirrojo alto movió la cabeza y metió el balón adentro.

“GOOOO!!!” gritó otro grupo de espectadores.

Ocho minutos más tarde, los Muchachotes de Greenbrooke hicieron un lanzamiento libre alrededor de la portería del Once del Abuelo. Bob Hamilton lanzó el balón, y se fue directamente a puerta.

“GOOOO!!!” gritó de nuevo el grupo de espectadores.

–¡No, no! –dijo Ashraf–. Vamos dos uno, y se ha acabado la primera mitad. ¿Qué es lo que haremos? ¿Qué te pasa, Ryan?

–Estoy pensando –le dijo Ryan–, pues tuve un sueño...

–¿Un sueño?

–En mi sueño, Jack metió un gol. Luego el otro equipo metió dos goles...

–Y en tu sueño, ¿qué pasó en la segunda mitad? –preguntó Ashraf.

–Jack metió el segundo gol.

–¿Y luego?

–Y luego el abuelo... –Ryan se calló de pronto–. Tengo que pararle, no puede jugar la segunda mitad.

–¿A quién? ¿Por qué? ¿Qué estás diciendo, Ryan?

Ryan no le contestó. Se levantó enseguida y Ryan se fue corriendo a donde su abuelo.

9. Galderak.

1. Nicole Allen ari da hizketan orain. Sunny Telebistan egiten du lan. 2. Batere ohikoa ez den futbol-partida baten berri eman behar du. 3. Ashraf Badali Aitonaren Hamaikakoaren entrenatzailea elkarriketatu du Allen andreak. 4. Ez, ez zen jende gutxi hurbildu partida ikustera; jende asko hurbildu zen. 5. Elkarren ondoan eseri ziren Ashraf eta Ryan. 6. Jackek sartu zuen lehen gola. Aitonaren Hamaikakoa taldekoa zen. 7. Bigarren gola ile gorriak sartu zuen. 8. Bi eta bat amaitu zen lehenengo erdia. 9. Ryanen ametsean, Jackek sartu zuen Aitonaren Hamaikakoaren bigarren gola. 10. Aitonarengana joan da lasterka Ryan.

10. Osatu esaldi hauek laukiko hitzak hutsuneetan idatziz. Aditza ere egokitu behar duzu. *Completa estas frases con las palabras del recuadro. Tienes que concordar también el verbo.*

1. Zer gertatu zaizu bulegoan, Iñigo? Ordenagailua hondatu zait, eta ezin dut lanik egin. 2. Zer arropa erosi duzue dendan? Alkandora beltza eta neguko jaka erosi ditugu dendan. 3. Non aurkitu duzue txakurra? Mendian aurkitu dugu. 4. Zer galdu zaio aitari garajea? Autoko giltza galdu zaio. 5. Amari orrazia ahaztu zaio kiroldegian, eta aitari betaurrekoak hautsi zaizkio musika-eskolan. 6. Zer oparituko diozu nebari bere urtebetetzean, Maddi? Fermin Muguruzaren azken diskoa eta ingelesezko liburu bat oparituko dizkiot. 7. Zer oinetako mota gustatzen zaizue udan? Niri sandaliak gustatzen zaizkit gehien. 8. Zer erosi zenuen aitarentzat? Argazki-kamera polit bat aurkitu nuen merke, eta huraxe hartu nuen. 9. Gares Nafarroako herri bat da. Oso ospetsua da, erromes asko igarotzen baita urtero handik. Zubi erromaniko eder bat du: hiru begiko zubia da. 10. Gizenei ez zaie komeni gozokiak jatea.

6. IKASGAIA

1. Bete itzazu hutsuneak ondorengo adizki hauek erabiliz.

Llena los huecos del siguiente diálogo, utilizando las formas nor-nork del recuadro.

1. ditu 2. du 3. du 4. nauzu 5. zaitut 6. zaitut 7. duzu 8. zaitut 9. nau 10. zaitu 11. nau

2. Bete itzazu hutsuneak *nor-nork* adizkiekin.

1. nau 2. zaitut 3. nauzu 4. zaitu 5. nauzu 6. zaitu 7. nau 8. zaitu 9. zaitut

3. Itzul itzazu.

1. Ez zaitut bakean utziko. 2. Idoiak zinemara eraman nau. 3. Zerk izutu zaitu? 4. Zuk izutu nauzu. 5. Ez nauzu ezagutzen? 6. Ederki ezagutzen zaitut. 7. Lotsatuta utzi nauzu. 8. Zure lagunak ez nau ikusi. 9. Nork eramango zaitu bihar?

4. Bete itzazu hutsuneak, adizki hauek erabiliz. *Llena los huecos del texto, utilizando las formas del recuadro.*

1. dio 2. didazu 3. dizut 4. dio 5. dit 6. dizu 7. diozu

5. Bete itzazu hutsuneak, *nor-nori-nork* adizkiak erabiliz.

1. didazu 2. dizut 3. dizu, dit 4. die 5. didate 6. dit 7. dizute 8. diezu 9. diet

6. Itzul itzazu.

1. Zergatik esan didazu hori? 2. Ez dizut ondo ulertu. 3. Niri ez didate ezer esan. 4. Leirek eskerrak eman dizkit. 5. Endikak egia esan die (bere) gurasoei. 6. Zer ekarri dizu Imanolek? 7. Eneritzek autoa utzi dit. 8. Mezua bidali diet nire lagunei. 9. Argazkia atera dizute. 10. Zer esan diezu mutil hauei?

7. *Para llenar los huecos debes distinguir si la forma es nor-nork o nor-nori-nork.*

1. nau 2. dit 3. zaitut 4. dizut 5. nauzu 6. didazu 7. zaitu 8. dizu

8. Mezu honetan *nor-nork* eta *nor-nori-nork* aditzak erabili behar dituzu.

Kaixo, Beñat!

Aspalditik ez **zaitut** ikusi eta letra batzuk bidali nahi **dizkizut** nire bizimoduaren berri emanaz.

Zer moduz bizi zara? Hemen osasuna **badugu** eta eguraldi ona ere bai. Ezin gara kexatu.

Yoga egiten **dit** egunero-egunero eta txinoa ere ari naiz ikasten. Ezagutzen **nauzu** eta ez zara harrituko. Astero joaten naiz Hizkuntza Eskolara.

Beste alde batetik, mesede bat eskatu behar **dizut**.

Arantxak esan **dit** orain Parisen bizi zarela eta berri horrek asko poztu **nau**.

Esango **dizut** zergatik.

Nire ahizpa Idoia uda honetan Parisa doa hamabost egun pasatzera eta norbait behar du laguntzeko. Zuk lagunduko **diozu**?

Mesede handia egingo **didazu** niri ere, lasaiago egongo bainaiz horrela.

Nire ahizpak ez **zaitu** ezagutzen, baina badakit ondo konponduko zaretela.

Ezin **dizut** esan zehazki noiz joango den. Baina zure helbide elektronikoa pasatuko **diot** eta berak esango **dizu**.

Gurasoek eskumuin bero-beroak bidaltzeko esan **didate**.

Musu handi bat eta laster arte.

Leire

9. Eman itzazu aditz hauek euskaraz forma trantsitiboak erabiliz (*dut, duzu...; nuen, zuen...*).

a) Ezin duzu; ezin du; ezin dugu; ezin dute.

b) Nik ezin nuen; zuk ezin zenuen; guk ezin genuen; zuek ezin zenuten.

c) Ezin izango dut; ezin izango duzu; ezin izango du; ezin izango dute.

10. Hiru ariketa hauetan ere aditz trantsitiboak erabili behar dituzu.

a) ORAIN. 1. Ezin dut ireki leihoa. 2. Ezin duzu esan hori. 3. Martinek ezin ditu aurkitu giltzak. 4. Ezin dugu ordaindu autoa. 5. Lan hori ezin duzue bukatu gaur. 6. Nire lagunak ezin dute saldu etxea. 7. Ezin dut hau ikasi. 8. Ezin duzu galdu paper hori. 9. Ezin diot barkatu. 10. Ezin diogu ulertu jaun honi.

b) ATZO. 1. Ezin genuen ezer ikusi. 2. Gela hartan ezin zenuten lan egin. 3. Nik ezin nuen ondo entzun. 4. Andreak ezin zituen eraman poltsak. 5. Haiek ezin zuten zure autoa erabili. 6. Ezin zenuen horrela erantzun.

c) BIHAR. 1. Diru horrekin ezingo duzu erosi aldizkaria. 2. Ezingo dugu hartu tren hori. 3. Ezingo dute partida irabazi. 4. Ezingo dut hitz egin zure anaiarekin. 5. Mirenek ezingo ditu gauza guztiak ekarri. 6. Hori ezingo duzue inoiz ahaztu.

11. Beste hiru hauetan aditz intrantsitiboak behar dituzu (*naiz, da...; nintzen, zen...*).

a) ORAIN. 1. Gaixoa ezin da ohetik altxatu. 2. Gaur ezin naiz etxetik irten. 3. Umeak ezin dira zurekin aspertu. 4. Ezin gara honela bizi. 5. Ezin zarete hor egon. 6. Ezin zara lurrean eseri. 7. Ezin naiz bizkor ibili.

b) ATZO. 1. Zure gurasoak ezin ziren etorri atzo. 2. Ezin ginen geratu leku hartan. 3. Zuek ezin zineten gora igo. 4. Ni ezin nintzen irten ogia errotera. 5. Mutila ezin zen itzuli herrira. 6. Zu ezin zinen hurbildu itsasora.

c) BIHAR. 1. Bihar ezingo zarete sartu. 2. Gero ezingo naiz jaitsi dendara. 3. Osaba ezingo da etorri lanera. 4. Ezingo gara azaldu bilera horretan. 5. Gazteak ezingo dira elkartu leku horretan. 6. Ezingo zarete iritsi oinez.

EL ONCE DEL ABUELO - 6

-¡Abuelo! ¡Tengo que hablar contigo, por favor!

-Conforme, Ryan, pero rápido, pues va a empezar enseguida la segunda mitad.

-Abuelo, no juegues la segunda parte. ¡Tuve un sueño y en aquel sueño te rompiste una pierna!

-Ryan, pero eso fue sólo un sueño.

-Pero, abuelo, no quiero que tú...

-Perdona, Ryan, tengo que irme.

En el minuto veinte de la segunda mitad George cogió el balón. Delante tenía a Bob Hamilton. George miró a la izquierda pero se fue corriendo hacia la derecha.

-¡Adelante, George, adelante! -le gritó Ashraf.

George corrió deprisa. Pasó el balón a Jack. Jack quería meter el gol y chutó con fuerza el balón.

Pero el portero del Greenbrooke despejó el balón hacia un lado. Y allí estaba George esperando.

George chutó con fuerza el balón y entró adentro entre las piernas del portero.

"GOOOOOLLLLL" gritaron ciento cincuenta personas.

-Entonces, ¿dónde está el segundo gol de Jack? -preguntó Ashraf.

–Estaba equivocado –le contestó Ryan–. Fue sólo un sueño.
 Llevaban ochenta minutos al fútbol, todos los ancianos estaban cansados, pero, cuando quedaban dos minutos para acabar el partido, George envió el balón a Albert Fenn. Paró el balón y Albert se giró.
 –¡Venga, pues, abuelo! –le gritó Ryan–. ¡Es tuyo!
 Albert Fenn se dirigió hacia la portería. Tenía delante al pelirrojo alto del otro equipo. El pelirrojo quiso quitarle el balón, ¡pero no le dio al balón, sino a la pierna de Albert!
 –¡Aiiii! –gritó el abuelo–. ¡Mi pierna!
 –¡Penalti! –gritaron algunos del equipo del abuelo.
 –¡Abuelo! –gritó Ryan, y fue corriendo a través del campo.
 –¡Mi pierna! ¡Tendréis que llevarme al Hospital!
 El abuelo tenía la cara muy pálida.
 –Tranquilo, padre, yo mismo te llevaré en coche –le dijo el padre de Ryan al abuelo.
 –Muchas gracias, hijo –le contestó Albert–, pero ¿esperamos un minuto? Quiero ver el final del partido.
 –¿Quién lanzará el penalti? –preguntó George.
 –Tú –le dijo Jack.
 –¿Yo? –sorprendido, George.
 –Sí, tú –le dijo Jack–. Haz todo lo que puedas por nosotros y por Albert. ¡Buena suerte, George!

* * *

El portero de los Muchachotes de Greenbrooke era un hombre fuerte. Estaba preparado, esperando a George. George no se precipitó. Miró a la izquierda y vio a Ashraf y Ryan. Luego vio a Albert Fenn. George se sonrió. Dejó el balón en el suelo y se fue hacia atrás. Estaba preparado. "Muy bien, Albert, éste es para ti", dijo para sí.
 Corrió y le dio al balón. El balón se fue hacia la derecha. El portero del Greenbrooke saltó para atrapar el balón, pero se le pasó entre los dedos y se le fue a la red.
 "GOOOLLL" gritaron los espectadores, muy muy contentos. ¡El Once del Abuelo ganó el partido!

12. Galderak.

1. Ez jokatzeko bigarren zatian esaten dio Ryanek aitonari. 2. Bizi-bizi egin zuen korrika Georgek. 3. Ez, Jackek ez zuen sartu Aitonaren Hamaikakoaren bigarren gola; Georgek sartu zuen. 4. Atezainaren hanka artetik sartu zuen gola Georgek. 5. Albert baloiarekin zihoala, Greenbrooke ilegorria jarri zitzaion aurrean. 6. Ez, ilegorriak ez zuen baloia jo; Alberten hanka baizik. 7. Berak eramango zuela autoan esan zion Ryanen aitak aitonari. 8. "Eskerrik asko, seme" erantzun zion Albertek. 9. "Nork botako du penaltia?" galdetu zuen Georgek. Berak botatzeko penaltia erantzun zion Jackek. 10. Baloia jaurti baino lehen, hauxe esan zuen bere artean Georgek: "Ederki, Albert, hau zuretzat da". 11. Bai, Greenbrookeko atezaina mugitu zen baloia hartzera, baina hatz artetik igaro zitzaion. 12. Aitonaren Hamaikakoak irabazi zuen partida.

13. Eman itzazu pluralean sintagma genitibo hauek. *Pon en plural estos sintagmas genitivos.*

1. Mendietako bideak. 2. Leihotako loreak. 3. Zuhaitzetako txoriak. 4. Lantegietako tximiniak. 5. Kaleetako txakurrak. 6. Teilatuetako katuak. 7. Baserrietako janariak. 8. Etxeetako hormak. 9. Inguruetako auzoak. 10. Auzoetako bideak. 11. Zelaietako belarra. 12. Udaletxeetako bilerak. 13. Igandeetako partidak. 14. Basoetako ehiztariak. 15. Iturri hauetako ura. 16. Bide horietako argiak. 17. Horma haietako zuloak. 18. Egunkari hauetako berriak. 19. Denda horietako prezioak. 20. Urte haietako lanak.

14. Galdera hauek erantzuteko, eskuineko hitzak erabili behar dituzu. *Para contestar estas preguntas, usa los sintagmas de la derecha.*

1. Herrietako jendea etorri da. 2. Lantegietako nagusiak bildu dira. 3. Horiek autobusetako txoferrak dira. 4. Larunbatetako programak ikusten ditut. 5. Mendi horietako zuhaitzak bota dituzte. 6. Eskola hauetako irakasleek hitz egin dute. 7. Kale haietako argiak piztu dituzte. 8. Horma hauek harriak erori dira. 9. Gela horietako paretak pintatu dituzte.

15. Eman itzazu sintagma hauek euskaraz. *Traduce al euskera estos sintagmas.*

1. Bideetako iturriak. 2. Etxeetako leihoak. 3. Herrietako etxeak. 4. Inguruetako herriak.
5. Egunkarietako berriak. 6. Ostegunetako bilerak. 7. Bulegoetako mahaiak. 8. Eliza hauetako hormak. 9. Aulki horietako arropak. 10. Mendi haietako zuhaitzak. 11. Auzo hauetako jendea.
12. Egun haietako lana.

Abestia: "Donostiako hiru damatxo"

*Donostiako hiru damatxo
Errenterian dendarri. (Bis)*
Josten ere badakite, baina
sa(ga)rdoak edaten hobeki.
Eta kriskitin, kraskitin,
arrosa, krabelin,
sa(ga)rdoak edaten hobeki.

*Donostiako Gaztelupeko
sagardoaren goxoa. (Bis)*
Hantxe edaten ari nintzela
hautsi zitzaidan basoa.
Eta kriskitin, kraskitin,
arrosa, krabelin,
basoa kristalezkoa.

*Donostiako hiru damatxok
kalera nahi dutenean: (Bis)*
-Ama, piperrik ez dago eta
banoa salto batean.
Eta kriskitin, kraskitin,
arrosa, krabelin,
banoa salto batean.

*Donostiako hiru damatxo
hirurak gona gorriak. (Bis)*
Sartzen dira(de) tabernara ta
irteten dira hordiak.
Eta kriskitin, kraskitin,
arrosa, krabelin,
irteten dira hordiak.

*Donostiako hiru damatxok
e(g)in omen dute apustu. (Bis)*
Zeinek sagardo gehiago edan ta,
zein gutxiago mozkortu.
Eta kriskitin, kraskitin,
arrosa, krabelin,
zein gutxiago mozkortu.

*Donostiarrek ekarri dute
Getariatik akerria. (Bis)*
Kanpandorrean ipini dute
Aita Santutzat dutela.
Eta kriskitin, kraskitin,
arrosa krabelin,
Aita Santutzat dutela.

*Tres damiselas de Donostia
(están) de tenderas en Rentería. (Bis)*
También saben coser, pero
mucho mejor beber sidra.
Y kriskitin, kraskitin,
la rosa, el clavel,
mucho mejor beber sidra.

*En el Gaztelupe de Donostia
¡qué dulce la sidra! (Bis)*
Cuando estaba bebiendo allí
se me rompió el vaso.
Y kriskitin, kraskitin,
la rosa, el clavel,
el vaso (era) de cristal.

*Cuando tres damiselas de Donostia
quieren salir a la calle. (Bis)*
-Madre, no hay nada
y me voy de un salto.
Y kriskitin, kraskitin,
la rosa, el clavel,
y me voy de un salto.

*Las tres damiselas de Donostia
las tres (tienen) faldas rojas. (Bis)*
Entran al bar
y salen ebrias.
Y kriskitin, kraskitin,
la rosa, el clavel,
salen ebrias.

*Tres damiselas de Donostia
dicen que han hecho una apuesta. (Bis)*
A ver quién bebe más sidra
y se emborracha menos.
Y kriskitin, kraskitin,
la rosa, el clavel,
quién se emborracha menos.

*Los donostiarres han traído
un macho cabrío de Getaria. (Bis)*
Lo han puesto en el campanario
de Papa.
Y kriskitin, kraskitin,
la rosa, el clavel,
de Papa.

7. IKASGAIA

1. Erantzun galdera hauek, parentesi arteko hitzez baliatuz. *Contesta a las preguntas, utilizando las palabras entre paréntesis.*

1. Ez, ez dakit ingelesez; frantsesez dakit. *¿Sabes inglés? No, no sé inglés; sé francés.*
2. Urrezko botoia daukat paparrean. *¿Qué tienes en el pecho? Tengo un botón de oro en el pecho.*
3. Porrusalda egiten daki Aitorrek sukaldean. *¿Qué sabe hacer Aitor en la cocina? Aitor sabe hacer porrusalda en la cocina.* 4. Lepokoa dauka txakurrak lepoan. *¿Qué tiene el perro en el cuello? El perro tiene un collar en el cuello.* 5. Bai, gurasoek badakite azken berria. *¿Los padres saben la última noticia? Sí, los padres ya saben la última noticia.* 6. Hiru auto gorri eta auto beltz bat dauzkatzat garajea. *¿Cuántos coches tienes en el garaje? En el garaje tengo tres coches rojos y uno negro.* 7. Bai, bi txori dauzkagu kailan. *¿Teneis algún pájaro en la jaula? Sí, tenemos dos pájaros en la jaula.* 8. Ez, nik ere ez dakit golfean jokatzeko. *¿Sabes jugar al golf? No, yo tampoco sé jugar al golf.* 9. Ez, nire lagunak ez daki gidatzen. *¿Tu amigo sabe conducir? No, mi amigo no sabe conducir.* 10. Bai, zuhaitzek inguratuta daukate etxea. *¿Tienen los árboles rodeada la casa? Sí, los árboles tienen rodeada la casa.*

2. Bete itzazu hutsuneak, *ekarri* erabiliz. *Completa los huecos, utilizando el verbo ekarri.*

1. dakar 2. dakar 3. dakart 4. dakarzu 5. dakarte 6. dakarzu 7. dakargu 8. dakarte 9. dakarzu 10. dakart

3. Itzul itzazu esaldi hauek. *Traduce estas frases.*

1. Neska honek euritakoa dakar. 2. Nik ez dakart ezer. 3. Zuk soineko berria dakarzu. 4. Gizon horiek itxura ona dakarte. 5. Zer dakarzu hor? 6. Guk atzoko egunkaria dakargu. 7. Etxekoandreak zopa beroa dakar. 8. Alkandora oso garbia dakarzu. 9. Artzainak artaldeak dakar. 10. Marisak zurea bezalako soinekoa dakar.

4. Hutsune hauek betetzeko, *eraman* aditza erabili behar duzu. *Para poder completar estos huecos, tienes que usar el verbo eraman.*

1. darama 2. darama 3. daramazu 4. daramagu 5. daramate 6. daramazue 7. daramat 8. darama 9. daramate 10. darama 11. darama 12. daramate

5. Eman itzazu euskaraz esaldi hauek. *Pon en euskera estas frases.*

1. Gazte horrek zigarroa darama ahoan. 2. Amak besoetan darama haurra. 3. Zuk denbora gutxi daramazu hemen. 4. Emakumeak etxera darama haragia. 5. Nik betea daramat depositua. 6. Zuek daramazue giltza. 7. Guk garbitzera daramagu arropa. 8. Koldok belarrian darama boligrafoa. 9. Nik jertse iluna daramat. 10. Arrantzaleek alkandora urdina daramate.

6. Eman ezazu plural bezala letraz adierazitako sintagma. Aditza ere aldatu beharko duzu. *Pon en plural el sintagma en negrita. Tendrás que cambiar también el verbo.*

1. Baserritarrek behiak dakartza. 2. Arrantzaleek arrain handiak dakartzate. 3. Gaurko egunkariak berri onak dakartza. 4. Zuk argazki politak dakartzazu. 5. Nik osabaren eskutitzak dakartzat. 6. Guk janari gozoak dakartzagu. 7. Zuek makila luzeak dakartzazue. 8. Aldizkari honek irudi bikainak dakartza. 9. Mikelek postontzira daramatza eskutitzak. 10. Haizeak paperak daramatza. 11. Andreak sukaldara daramatza arrautzak. 12. Guk konpontzera daramatzagu gurrupilak. 13. Nik ardo-botilak daramatzat etxera. 14. Zuk mailetak daramatzazu autoan.

7. Eman ezazu euskaraz. *Pon en euskera.*

1. Mirenek betaurreko ilunak daramatza. 2. Zuk zapata zikinak dakartzazu. 3. Nik edari hotzak dakartzat. 4. Nondik dakartzazue ogi horiek? 5. Botilak iturrira daramatzagu. 6. Artzainak mendira daramatza ardiak. 7. Nik praka berriak daramatzat. 8. Nora daramatzazu zure gauzak?

TE QUIERO

Un joven llegó a la estación de Brighton. Se llamaba Jan Polanski y venía de Polonia. Jan era un estudiante de Polonia, pero ahora estaba en Inglaterra para hacer un cursillo de un mes: quería aprender inglés en una escuela de idiomas.

Media hora más tarde, cogió un taxi y se fue al Instituto de Idiomas Modernos.

-Buenas tardes -dijo Jan-. Soy Jan Polanski.

La chica de allí le sonrió.

-Bienvenido a Brighton -le dijo-. Te llevaré a donde la directora.

La directora era una mujer de más edad; tenía gafas y la cara afable. Le enseñó la escuela a Jan. Luego, le dijo:

-Este mes, vivirás con el matrimonio Hawkins. Tienen la casa cerca de aquí, sólo a diez minutos.

¡Ah! Aquí está Mario; es de Italia. Éste también vive con el matrimonio Hawkins. Él mismo te llevará a su casa. Mario, éste es Jan.

-Hola, Jan -le dijo Mario-. Ven conmigo, y te llevaré a casa.

Aquella noche, después de cenar, Jan y Mario empezaron a hablar.

-Mario, ¿cuándo llegaste a Inglaterra? -le preguntó Jan.

-El mes pasado. Llevo cuatro semanas en la escuela.

-¿La escuela es buena?

-Sí -le contestó Mario-. Los profesores son majos y jóvenes; las clases agradables.

-¿Y qué sueles hacer en los anocheceres?

-Algunas veces, los ejercicios de la escuela. Otras veces, suelen organizar pequeñas fiestas en la escuela. Los sábados por la noche, suelo ir a las discotecas de la ciudad; normalmente, suelo ir con la novia, y solemos pasarlo muy bien. ¿Quieres venir con nosotros el próximo sábado? -le preguntó Mario.

-Sí -le dijo Jan-. Muchas gracias.

Pero el sábado Mario estaba muy enfermo. Jan fue a su habitación.

-Jan, hoy no puedo ir a la discoteca -le dijo Mario-. Pero ve tú. Mira, ésta es la dirección.

Y Mario le dio una tarjeta a Jan.

El sábado Jan se vistió muy guapo y se fue a la discoteca. Llegó a las nueve. Pagó dos libras esterlinas y entró adentro.

Dentro, estaba muy oscuro y la música muy fuerte. Tomó algo para beber y se sentó. A Jan le gustaba bailar, pero la mayoría de las chicas estaba con algún otro chico. Miró alrededor y vio a una chica o dos libres.

Se levantó y Jan se dirigió hacia una chica guapa que se encontraba en torno a la barra.

-¿Quieres bailar conmigo?

-No, gracias. Estoy esperando a otro.

-¿Quieres bailar conmigo?

-No, muchas gracias. Estoy cansada.

Jan no estaba a gusto. Nadie quería bailar con él. Se encontraba muy solo. Todos los demás estaban bailando, riéndose y pasándoselo bien.

De repente, una chica tropezó con los pies de Jan; se cayó encima del chico y le mojó los pantalones con la bebida.

-¡Perdón! -gritó la chica.

-Tranquila, tranquila; no es nada -le contestó Jan.

-Pero te he mojado los pantalones -le dijo la chica.

-No importa -le contestó el chico-. Se secarán enseguida.

Miró a la chica; era muy guapa. La chica también miró a Jan.

-¿No eres inglés, no? -le preguntó la chica.

-No -le contestó Jan-. Soy polaco; me llamo Jan.

-¿Cómo? -dijo la chica.

Jan se rió.

-Jan -le dijo de nuevo-. J-A-N. Y tú, ¿cómo te llamas?

-Ruth -le contestó-. Ruth Clark.

-Ruth, ¿andas sola por aquí? -le preguntó Jan.

-Sí. Y además muy disgustada. Se me ha ido el novio con otra chica, y hoy me encontraba muy sola. Por eso he venido aquí.

-Me alegro -le dijo Jan-. ¿Quieres bailar?

-Sí -le contestó Ruth.

8. Galderak.

1. Jan Polanski iritsi zen Brighton-eko geltokira. Poloniatik zetorren.
2. Hilabeteko ikastaroa egitera joan zen Jan Ingalaterrara.
3. Emakume zahar bat zen institutuko zuzendaria.
4. Mario ezagutu zuen institutuan.
5. Hawkins senar-emazteekin biziko da Jan Ingalaterran.
6. Lau aste zeramatzan Mariok eskolan.
7. Oso gaixo zegoen Mario larunbatean.
8. Dantzalekura joan zen Jan larunbat gauean.
9. Ez, Janek ez zuen neska askorekin egin dantza; neska batekin egin zuen dantza.
10. Ruth zuen izena Janek dantzalekuan ezagutu zuen neskak.
11. Bat-batean ezagutu zuten elkar.
12. Oso atsekabeturik sentitzen zen Ruth gau hartan.

9. Esaldi hauek itzultzeko, egin erabili behar duzu. Para traducir estas frases, tendrás que utilizar egin.

1. Erlojua gelditu egin da.
2. Gasolina igo egin da.
3. Gaixoa jaiki egin da.
4. Maribel ezkondu egin da.
5. Dirua bukatu egin da.
6. Etxea erre egin da.
7. Aitona eseri egin da.
8. Andoni harritu egin da.
9. Mutilak jo egin du haurra.
10. Papera bota egin dugu.
11. Ogia jan egin dut.
12. Arrainak hil egin dira.
13. Giltza ahaztu egin zait.
14. Ikasleak aspertu egiten ziren.

10. Galdera hauek erantzuteko, eskuineko hitzak erabili behar dituzu. Para contestar estas preguntas, tienes que usar las palabras de la derecha.

1. Opariak amonarentzat dira.
2. Baloia mutilarentzat da.
3. Bazkaria familia osoarentzat pres-tatu behar da.
4. Aspirina gaixoarentzat dakart.
5. Herriko jendearentzat idatzi dute oharra.
6. Galdera hori irakaslearentzat izan da.
7. Diru hau langileentzat da.
8. Puruak nagusientzat dira.
9. Jostailuak umeentzat erosi zituzten.
10. Igandeko jaialdia gazteentzat antolatu zuten.
11. Larun-bateko afaria lagunentzat zen.
12. Oporrak ikasleentzat dira.
13. Arrautza frijituak honentzat dira.
14. Arrain-zopa horrentzat da.
15. Kafesne beroa harentzat da.
16. Alpistea txori honentzat da.
17. Esnea katu txiki horrentzat da.
18. Hezurak txakur harentzat dira.
19. Gazta hauentzat da.
20. Haragia horientzat da.
21. Edari hotzak haientzat dira.
22. Soinekoak neska gazte hauentzat dira.
23. Ipuinak mutiko horientzat dira.
24. Ogiak andre haientzat dira.
25. Aldizkaria Andoniren-tzat da.
26. Praka estuak Begoñarentzat dira.
27. Gona gorria Mirenentzat da.
28. Jertse urdina Ferminentzat da.
29. Eskutitza niretzat da.
30. Gorbata dotore hori zuretzat da.
31. Guretzat eskatu dugu afaria.
32. Argazkiak zuentzat dira.

11. Eman itzazu esaldi hauek euskaraz. Pon en euskera estas frases.

1. Hori ona da zuentzat, eta txarra guretzat.
2. Berri onak dakartzat zuretzat.
3. Zerbait utzi (al) dute niretzat?
4. Guretzat ez dago ezer.
5. Aulki hau amonarentzat da, eta bestea aitonarentzat.
6. Esne hotza Enekorentzat da.
7. Kafe beroa Ixabelentzat da.
8. Etxe berri haiek arrantzaleentzat dira.
9. Mendiko txabola artzainentzat da.
10. Ura beharrezkoa da loreentzat.
11. Honentzat ura, horrentzat kafesnea, eta harentzat ardoa.
12. Toki hau egokia da zure gurasoentzat.

12. Itzul itzazu sintagma hauek, -entzako erabiliz. Traduce estos sintagmas, empleando -entzako.

1. Langileentzako autobusa.
2. Haurrentzako jostailuak.
3. Osabarentzako oparia.
4. Gazteentzako aldizkaria.
5. Ikasleentzako liburuak.
6. Itsuentzako txakurrak.
7. Zaharrentzako aulkia.
8. Txorien-tzako janaria.
9. Andreentzako soinekoak.

CUALQUIER COSA (EDOZEIN GAUZA)

Joseba y Ane se quieren mucho y han decidido casarse en primavera. A fin de comunicarles la feliz noticia, el chico invita a un elegante restaurante a los padres de la chica. Eligen una mesa y se sientan en ella. El chico toma la carta del menú en la mano y dice así:

-Este maravilloso día merece una comida especial. ¿Qué pediremos?

-Para nosotros entremeses y merluza -dice la madre de la chica.

A continuación el chico mira con ojos tiernos a la chica:

-¿Y para ti, cariño?

-Para mí cualquier cosa. Estoy muy emocionada y no tengo muchas ganas de comer. Lo que tú pidas...

Se acerca el camarero:

-Buenos días señores. ¿Qué desean?
 -Para estos dos entremeses y merluza -dice el muchacho.
 La chica entonces:
 -¡Y para éste langosta, caviar y champán francés!

13. Galderak.

1. Josebak eta Anek udaberrian ezkontzea erabaki dute. 2. Josebak berri pozgarria emateko gonbidatu ditu Aneren gurasoak. 3. Jatetxe dotore batera eraman ditu bazkaltzera. 4. Gurasoen bazkaria amak aukeratu du. 5. Mutilak begi samurrez begiratzen dio neskari. 6. Neska oso hunkiturik omen dago. 7. Mutilak entremesak eta legatza eskatzen ditu gurasoentzat. 8. Neskak otarraina, kabiarrak eta xanpain frantsesa eskatzen du mutilarentzat.

14. Itzul itzazu esaldi hauek, *elkar* erabiliz. *Traduce estas frases, empleando elkar.*

1. Atzo elkar ikusi genuen kalean. 2. Zuek ondo ezagutzen duzue elkar. 3. Haurrak elkar jotzen ari dira. 4. Martinek eta Lupek elkarrekin egiten dute lan. 5. Gu beti ibiltzen gara elkarrekin. 6. Elkarrekin aterako zarete bihar? 7. Hauek gezur asko esaten di(zk)ite elkarri. 8. Guk elkarri laguntzen diogu. 9. Mutilek harriak bota dizkiote elkarri.

15. Berridatzi aurreko testua pluraleko lehen pertsona erabiliz. Vuelve a escribir este texto anterior, utilizando la primera persona del plural.

Elkarren ondoan bizi gara biok, elkar esnatzea gustatzen zaigu goizero, elkarri prestatzen diogu gosaria, elkarren alboan esertzen gara autobusean lanera joateko, elkarrekin egiten dugu lan, baina ezin dugu elkar ikusi. Elkar maite dugu, eta elkarri "maite zaitut" esatea nahikoa da biok oso ondo ezagutzen dugula elkar jakiteko. Ezin dugu elkar ikusi, baina elkar sentitu bai. Biok ala biok itsuak gara.

Abestia: "Maitiak galdegin zautan"

Maitiak galdegin zautan,
 polit(a) nintzanez (bis).
 polit, polit nintzela, baina
 larrua beltz, larrua beltz.

Mi amada me preguntó
 si era guapo (bis).
 Que sí, que era guapo, pero
 que mi piel era negra.

Maitiak galdegin zautan,
 premu nintzanez (bis).
 Premu, premu nintzela, baina
 etxerik ez, etxerik ez.

Mi amada me preguntó
 si era heredero (bis).
 Que sí, que era heredero, pero
 que no tenía casa, no tenía casa.

Maitiak galdegin zautan,
 boltsa banuenez (bis).
 Boltsa, boltsa banuela, baina
 dirurik ez, dirurik ez.

Mi amada me preguntó
 si tenía una bolsa (bis).
 Que sí, que tenía una bolsa, pero
 que sin dinero, sin dinero.

Maitiak galdegin zautan,
 lanean nakienez (bis).
 Lanean, lanean nakiela, baina
 gogorik ez, gogorik ez.

Mi amada me preguntó
 si tenía trabajo (bis).
 Que sí, que tenía trabajo, pero
 que no tenía ninguna gana, ninguna gana.

Gaixoak hil behar dugu,
 guk biok gosez (bis).
 Gosez, gosez ez naski, baina
 elkar maitez, elkar maitez.

Enfermos vamos a morir
 los dos de hambre.
 De hambre, de hambre tendremos que morir, pero
 amándonos, amándonos.

8. IKASGAIA

1. Pluralez eman lodiz adierazitako sintagmak. *Pon en plural los sintagmas en negrita.*

1. Ura ontzietatik erori da. 2. Berriak egunkarietatik jakiten ditugu. 3. Txoriak arrautzetatik sortzen dira. 4. Eguzkia leihoetatik sartzen da. 5. Gudariak hegazkinetatik jaitsi ziren. 6. Esnea baserrietatik ekartzen dute. 7. Burdina mendietatik ateratzen da. 8. Botila eskuetatik erori zait. 9. Aitonari negarra ateratzen zaio begietatik. 10. Larunbatetan berandu ateratzen dira tabernetatik. 11. Izaskun haserre etortzen da bileretatik. 12. Eskola hauetatik teknikari trebeak ateratzen dira. 13. Leiho horietatik sua ateratzen ari da. 14. Argia auto haietatik dator. 15. Ehiztariak bide horietatik joan dira. 16. Arraina barku hauetatik atera zuten.

2. Euskaratu itzazu esaldi hauek. *Pon en euskera estas frases.*

1. Eguzkia leihoetatik sartzen zen. 2. Jende asko etorriko da herrietatik. 3. Haurrak autobusetatik jaisten ari dira. 4. Langileak lantegietatik atera dira. 5. Bizkaiko herrietatik ez zen inor etorri. 6. Egurra zuhaitzetatik ateratzen da. 7. Eskailera horietatik igo behar duzue. 8. Trena ez da herri hauetatik igarotzen (pasatzen). 9. Arropa hauek leiho haietatik erori dira. 10. Haurrak eskola horietatik datoz.

3. Bete itzazu hutsuneak parentesi artekoa nondik kasuan erabiliz. Llena los huecos utilizando las palabras entre paréntesis en el caso ablativo (nondik), como en el primer ejemplo.

1. sagar horietatik 2. tipula gorri horietatik 3. limoi haietatik 4. ogi luze horietatik 5. babarrun horietatik

4. Eman itzazu pluralez letra lodiz adierazitako sintagmak. *Pon en euskera los sintagmas en negrita.*

1. Ikasleak autobusetara doaz. 2. Bulegoetara goizetan joaten da. 3. Etxe berrietara noa. 4. Zu Tolosako dendetara joaten zara. 5. Gaztetan pozik joaten ginen jaialdietara. 6. Aitona Hendaia-ko zinemetara joaten da. 7. Iaz Nafarroako herrietara joaten ginen. 8. Datorren hilean Anoetako partidetara joango naiz. 9. Donostiako hondartzetara inguruko herrietatik etortzen dira. 10. Lapurrak aberatsen etxetara joaten dira. 11. Zuek ezin zarete toki hauetara igo. 12. Txoriak zuhaitz horietara jaisten dira. 13. Katuak ez dira leiho haietara iristen. 14. Jatetxe hauetara jende asko etortzen da. 15. Eskola horietara irakasle berriak etorri dira. 16. Bide hau etxe haietara doa.

5. Itzul itzazu esaldi hauek. *Traduce estas frases.*

1. Iaz udaletxeko bileretara joaten ginen. 2. Langileak lantegietara doaz. 3. Kafea praketara erori zaizu. 4. Zaharrak ez doaz jaialdietara. 5. Eraman itzazu liburu hauek mahai horietara. 6. Inoiz (behin ere) ez gara joan herri haietara. 7. Zure arreba (ahizpa) denda hauetara etortzen da. 8. Joan den hilean mendi haietara igo ginen. 9. Ezin gara leku horietara joan. 10. Gizon hau etxe haietara doa.

EL AGUA (URA)

El agua tiene gran importancia en la vida de los seres humanos, pues sin agua no se puede vivir. El agua es una gran riqueza para la humanidad.

Pero, ¿de dónde procede el agua?

Vemos en el cielo las nubes que van de un lado a otro. Cuando se enfrían las nubes, llueve. Una parte de ese agua se queda en la superficie de la tierra y baja con gran fuerza de las montañas. Otra parte, en cambio, se introduce en la tierra y, tras pasar bajo la tierra, sale a las fuentes y a los manantiales. Juntando todo ese agua surgen los riachuelos. Las aguas de los riachuelos y de las lluvias mojan las tierras, y en esas tierras surgen la hierba, las plantas, los árboles y los bosques. En la tierra seca no hay ni hierba, ni plantas, y tampoco bosques; todo está muerto, ahí no hay vida. Los riachuelos se vierten a los ríos; los ríos portan mucha agua. En las orillas de los ríos surgen los pueblos y las ciudades. Los ríos, por consiguiente, tienen gran importancia en la historia, en la cultura y en la economía de los pueblos.

El agua es necesaria para vivir, porque el cuerpo también necesita agua. El agua sirve para beber, para preparar las comidas y para limpiar las cosas. También es muy necesaria en la industria. Pero, algunas veces, las fábricas ensucian los ríos y eso suele ser muy perjudicial para el ecosistema, porque muere la vida de los ríos.

El agua, a pesar de todo, no suele ser siempre beneficiosa y tiene sus peligros. Cuando llueve demasiado, las aguas de los ríos suelen salirse de su cauce, y producen daños terribles; suelen destruir casas y pueblos enteros.

Los ríos, finalmente, desembocan en el mar.

El agua de los ríos suele ser dulce; el de la mar, en cambio, salada, pues la mar tiene mucha sal. La mar también es una gran riqueza para la humanidad.

Pero, ¿qué suele ocurrir con el agua de la mar?

El sol calienta el agua de la mar y, convertido en vapor, sube de nuevo arriba, al cielo. De esa forma surgen las nubes, y de las nubes... la lluvia.

6. Galderak.

1. Urak gizakiaren bizitzan du garrantzi handia. 2. Ura aberastasun handia da gizakiarentzat.
3. Hodeiak zeruan ibiltzen dira batetik bestera. 4. Euria hodeiak hozten direnean egiten du.
5. Uraren parte bat lurrazalean geratzen da. 6. Lurrazaleko ura indar handiz jaisten da mendietatik.
7. Lurpeko ura iturri eta iturburuetan irteten da. 8. Lur horietan belarra, landareak, zuhaitzak eta basoak sortzen dira. 9. Lur lehorretan ez da ezer sortzen: ez belarririk, ez landarerik eta basorik ere ez.
10. Errekak ibaietara isurtzen dira. 11. Urak edateko, janariak prestatzeko eta gauzak garbitzeko balio du. 12. Lantegiek kalte izugarriak egiten dizkiete batzuetan ibaietako ekosistemei.
13. Urak euri gehiegi egiten duenean irteten dira ibaietatik. 14. Ibaietako ura geza da. 15. Itsasoko urak gatza du. 16. Ura lurrin bihurturik igotzen da zerura. 17. Hodeietatik euria etortzen da.

7. Bete itzazu goiko testuko hutsuneak hitz hauek erabiliz.

1. ezagutu 2. urte 3. ikasten 4. altua 5. jenio 6. umoretsua 7. trebea 8. letrak 9. urduri 10. Elkarrekin 11. behar 12. maite

8. Ken ezazu aditz laguntzailea, aurreko aditzean partizipio hutsa utziz. *Suprime el auxiliar del primer verbo, dejando sólo el participio.*

1. Aulkitik jaiki, eta egunkaria hartu du. 2. Leihoa itxi, eta atea ireki dugu. 3. Goiz gosalduta, eta laster hasi dira lanean. 4. Doporak hartu, eta Parisa joango naiz. 5. Giltza poltsikotik atera, eta etxean sartu da. 6. Bulegoan sartu, eta argia piztu zuen. 7. Basoa ardoz bete, eta pozik edan du. 8. Aita etorri, eta saltoka hasi da haurra. 9. Mugara iritsi, eta poliziak hurbildu ziren autora. 10. Laguna ikusi, eta haren ondoan eseri nintzen. 11. Udaletxera joan, eta alkatearekin hitz egingo dugu. 12. Dirua eskatu, eta ez dio ezer eman.

9. Alda itzazu esaldiak, perpaus kausalak eginez. *Invierte el orden de las frases, haciendo oraciones causales.*

1. Etxean geldituko gara, euria ari du eta. 2. Ezin dugu autorik erosi, dirurik ez dugu eta. 3. Ez zaio gustatuko, oso itsusia da eta. 4. Pozik jango du amonak, janari gozoa da eta. 5. Etxera joan behar genuen, berandu zen eta. 6. Honek eramango ditu mailetak, indar handia du eta. 7. Gaur ez da etorriko, haserre dago eta. 8. Gauean ez duzue telebistarik ikusiko, gaizki portatu zarete eta. 9. Ezin da etorri, autoa puskatu zaio eta. 10. Ez gara jaialdira joango, lan handia dugu eta.

10. Elkar itzazu perpaus hauek eta ... ere bai erabiliz. *Relaciona estas frases, usando eta ... ere bai.*

1. Alberto joan da, eta Mikel ere bai. 2. Etxe hau berria da, eta hori ere bai. 3. Amona gaixo dago, eta aitona ere bai. 4. Arropak eramanez ditu, eta liburuak ere bai. 5. Mireni erakutsi dizkiot argazkiak, eta Pellori ere bai. 6. Neska altxatu da, eta mutila ere bai. 7. Isabelek barre egin du, eta negar ere bai. 8. Goiz joan naiz lantegira, eta atera ere bai. 9. Andreak soineko berria erosi du, eta ordaindu ere bai. 10. Mendian ibili ginen, eta nekatu ere bai.

11. **Koordina itzazu beste hauek eta ... ere ez erabiliz. Coordina también éstas, empleando eta ... ere ez.**
 1. Jon ez da etorri, eta Maite ere ez. 2. Ez dugu gosaldurik, eta bazkaldu ere ez. 3. Herri hau ez da polita, eta beste hori ere ez. 4. Ez dute esnea ekarri, eta ogia ere ez. 5. Ez diot inori esan, eta zure lagunari ere ez. 6. Osaba ez da jaiki, eta izeba ere ez. 7. Nik ez daukat gogorik, eta Ferminere ere ez. 8. Guk ez dakigu hori, eta zuek ere ez. 9. Inaziori ez zaio gustatu, eta niri ere ez. 10. Makina honek ez du asko balio, eta horrek ere ez.
12. **Perpaus hauetan eta ... ere bai-ren ordeztu baita ... ere erabili behar duzu. En estas oraciones cambia eta ... ere bai por baita ... ere.**
 1. Aitor etorri zen, baita Idoia ere. 2. Maritxuk gona erosi du, baita prakak ere. 3. Asteartean bilera dugu, baita ostegunean ere. 4. Gasolina bukatu zaigu, baita dirua ere. 5. Bihar jai dugu, baita etzi ere.
13. **Esaldi hauetan eta ... ere ez-en ordeztu ezta ... ere erabili behar duzu. En estas frases tienes que usar ezta ... ere en lugar de eta ... ere ez.**
 1. Ez du agertu nahi, ezta lagundu ere. 2. Nik ez dut ezagutu, ezta zure anaiak ere. 3. Gaur ez gara lanera joango, ezta bihar ere. 4. Mutikoa ez da itsusia, ezta neskatxa ere. 5. Ez dugu haragirik, ezta arrainik ere.

TE QUIERO - 2

Al día siguiente, domingo, Jan se encontró con Ruth en el centro de la ciudad. El tiempo era precioso y pasearon por la orilla del mar.

—Jan, ¿estás a gusto en Inglaterra? —le preguntó Ruth.

—Sí, estoy a gusto aquí —le dijo Jan—. No conozco muy bien Inglaterra. Llegué aquí hace una semana, pero he conocido a gente maja y me gusta la escuela. Además, también me he encontrado contigo. Sí, estoy muy contento.

Más tarde, Jan llevó a Ruth a una cafetería, y Ruth preguntó a Jan sobre la forma de vivir en Polonia.

—¿En qué se diferencian las formas de vivir de allí y de aquí? —le preguntó la chica.

—Me doy cuenta sobre todo de pequeñas diferencias —le dijo Jan.

—¿Qué quieres decir?

—Pues, eso... —y Jan se rió—. El horario de las comidas, por ejemplo. En Polonia, hacemos una gran comida hacia las tres y luego una cena ligera al anochecer. En Inglaterra, en cambio, la comida la hacéis hacia la una y una cena grande hacia las siete.

Jan también le mencionó a Ruth algunas otras diferencias entre Polonia e Inglaterra.

De repente, entró a la cafetería un hombre alto vestido con una cazadora de piel. Miró allí alrededor y vio a Ruth. Se le acercó a la mesa.

—Hola, Ruth —le dijo.

—Hola, Bill —le dijo Ruth.

—¿Quién es éste? —le preguntó Jan.

—Pues... es Bill; un... amigo mío.

Bill miró a Jan, y luego, le dijo despacito:

—Ve fuera un rato. Quiero hablar con Ruth, a solas.

Jan miró a Ruth.

—Sí, Jan —le dijo Ruth—. Perdona, pero ve fuera, por favor.

Se levantó de la mesa y Jan salió fuera.

Allí estuvo esperando unos diez minutos. Luego, el chico que tenía la cazadora de piel salió fuera, miró a Jan y se marchó.

Entonces, Ruth también salió fuera y empezó a llorar.

—¿Qué ocurre? —le preguntó Jan—. ¿Quién era ése?

—Era Bill, mi novio de antes —dijo Ruth—. Me ha visto contigo y se ha enfadado mucho. Le he dicho que se fuera; no quiero saber nada con ése.

Jan estaba muy callado; no dijo nada durante un rato.

—Por favor, Jan —le rogó Ruth—. Di algo. Siento lo sucedido con Bill; pero no quiero saber nada con ése —miró a Jan a los ojos—.

Jan sonrió.

—A mí también me agradas —le contestó.

A lo largo de la semana, Jan y Ruth estuvieron juntos a diario.

El lunes fueron al cine.

El martes estuvieron en la piscina.

El miércoles cenaron juntos.

El viernes por la noche, Jan llevó a Ruth a una fiesta sencilla de la Escuela de Idiomas Modernos.

—Ruth —le dijo—. He aquí algunos amigos míos. Ésta es Anna, y este otro Pierre, y éste Toshio; todos estamos en la misma clase. Y... ven aquí... éste es Mario, mi mejor amigo.

—Hola, Mario —le dijo Ruth—. Jan me ha hablado a menudo de ti.

—Ruth —le dijo Anna—. Te presentaré a nuestros profesores; ven.

Y las dos chicas se fueron.

—Jan —le dijo Mario—. Tienes mucha suerte, de verdad; es una chica muy guapa.

—Ta lo sé —le contestó Jan—. Y mañana, conoceré a sus padres.

—Ve con cuidado —le dijo Mario—. ¡A veces suelen ser raros los padres!

—Ya lo sé, ya —le contestó Jan sonriendo—. No te preocupes; iré con cuidado.

A la tarde siguiente, Jan fue a casa de Ruth a tomar un te. Tocó la puerta y se le apareció Ruth.

—Entra adentro, entra —le dijo—. Te presentaré a los padres.

Jan se fue a la sala de espera. La señora Clark estaba de pie junto a la mesa. El señor Clark estaba sentado, y no se levantó.

—Hola, ¿qué tal? —le dijo a la señora Clark, y luego lo mismo al señor Clark—. Hola, ¿qué tal?

—Siéntate ahí, Jan —le dijo la señora Clark—. ¿Quieres té?

—Sí, por favor —le contestó Jan.

Jan no se encontraba muy cómodo allí. El señor Clark le miraba de una forma rara.

—¿Azúcar? —le preguntó la señora Clark.

—Sí, por favor —le contestó Jan—; azúcar sí, pero leche no.

—¿Leche no? —dijo el señor Clark—. ¡Pero todo el mundo le echa leche al té!

—Pues, en Polonia nunca tomamos el té con leche.

Los señores Clark le miraron a Jan.

—Estos de fuera tienen realmente ideas raras —dijo el señor Clark.

—Perdone, no he entendido —le dijo Jan—. ¿Puede repetirlo, por favor?

—Papá —le dijo Ruth—. Háblale más despacio a Jan; no entiende bien el inglés.

—Sí, ya sabemos eso —le contestó el padre bruscamente.

Jan estuvo aproximadamente una hora en aquella casa; no se sintió cómodo. Los padres de Ruth no le hablaron mucho; unas pocas palabras de vez en cuando; además, el señor Clark hablaba rápido en inglés y Jan no le podía entender todo.

Al salir de casa, Jan le dijo a Ruth:

—Lo siento, pero tus padres no me tienen gran simpatía.

—Jan, no seas tonto —le dijo Ruth—. Mis padres son un poco raros; no suelen estar mucho con los de fuera. Pero, no te preocupes, no hay ningún problema. Estaremos de nuevo mañana al atardecer, ¿conforme?

—Conforme, Ruth —le dijo Jan—. Hasta mañana, entonces.

Y Jan se marchó, pero no estaba a gusto, no.

Aquella misma noche, Ruth habló con su madre.

—Mamá, ¿te ha gustado Jan? —le preguntó Ruth.

—Lo siento —le contestó su madre—, pero nos ha parecido una persona difícil a tu padre y a mí.

—¿Por qué?

—Pues, no hablaba muy bien el inglés —le dijo su madre.

—Pero, mamá —le contestó Ruth—, no es inglés; ¡es polaco!

—Ya lo sé —le dijo su madre—. Y tal vez será majo; pero a nosotros nos gustaba mucho Bill. ¿Qué ha pasado con él? ¿Por qué no sigues con un novio inglés? Bill era majo; y Jan, por el contrario, pronto volverá a Polonia. ¿Qué vas a hacer entonces?

-No sé, mamá -le contestó Ruth-. A lo mejor iré a Polonia a visitarle.
 -Antes tendrás que preguntárselo a tu padre -le dijo su madre-. Además, ¿Jan tiene dinero?
 -No, mamá, no es rico -le contestó Ruth-. Es un estudiante.
 -Bill tiene mucho dinero -le dijo su madre-. Tiene una profesión, trabaja en su tienda.
 -Pero, mamá, ya no me gusta Bill. Antes me agradaba, pero ahora no -gritó Ruth.
 Salió rápidamente de la sala y subió a su habitación; se tumbó en la cama y lloró.
 "No me gusta Bill", se decía a sí misma. "Me gusta Jan; tal vez estaré enamorada".

14. Galderak.

1. Igandean egin zuen topo Janek Ruthekin hiriazen erdian. 2. Itsasertzean ibili ziren paseatzen. 3. Ez, Janek ez du Ingalaterra oso ondo ezagutzen. 4. Jende jatorra ezagutu du Janek eta eskola atsegin du. 5. Poloniako bizimoduaz galdegin zion Ruthek Jani kafetegian. 6. Jatorduetan dira ezberdinak Poloniako eta Ingalaterrako bizimoduak. 7. Larruzko jakaz jantzitako gizon garai bat sartu zen bat-batean kafetegira. 8. Kanpora joateko esan zion Billek Jani, Ruthekin hitz egin nahi zuela bakarrik. 9. Alde egiteko esan zion Ruthek Billi kafetegian. 10. Oso atsegin zuela esan zion Janek Ruthi. 11. Anna, Pierre, Toshio eta Mario dira Janen lagunak. 12. Kontuz ibiltzeko, batzuetan arraroak izaten direla gurasoak. 13. Tea hartzera joan zen Jan Ruthen etxera. 14. Clark andrea mahai ondoan zegoen zutik, eta Clark jauna eserita zegoen. 15. Modu arraroan begiratzen zion Clark jaunak Jani. 16. Ez, ez dio mundu guztiak botatzen esnea teari. 17. Astiroago hitz egiteko Jani. 18. Ez zen eroso sentitu Jan etxe hartan. 19. Arraro samarrak dira Ruthen gurasoak. 20. Ez, amari ez zaio gustatu Jan. 21. Ez, Janek ez du dirurik. Billek bai, Billek diru asko du. 22. Jan gustatzen zaio Ruthi.

15. Esaldi hauek itzultzeko edo erabil ezazu. *Para traducir estas frases usa edo.*

1. Zurekin edo zure anaiarekin hitz egingo dugu. 2. Hondartzara edo mendira joango gara. 3. Berak konpontzen du edo bestela garajera eramaten du. 4. Larunbatean edo igandean iritsi ziren. 5. Etorri zaitzez trenez edo autoz.

16. Galdera hauek itzultzeko ala erabil ezazu. *Para traducir estas frases usa ala.*

1. Hor geldituko zara ala gurekin etorriko zara? 2. Hau zurea ala nirea da? 3. Zer nahi duzu, ardoa ala ura? 4. Zer izan da, mutila ala neska? 5. Bilbon ala Londresen erosi zenuen?

17. Ipin ezazu ordea esaldi hauetan bainaren orde. *En estas frases pon ordea en lugar de baina.*

1. Irakasleak baietz esan du; ikasleek, ordea, ezetz. 2. Aldizkari hori egokia da; oso garestia, ordea. 3. Etortzeko asmoa zuen; ezin izan du, ordea. 4. Ni Markinakoa naiz; Lourdes, ordea, Bergarakoa. 5. Goizero joaten da lanera; arratsaldean, ordea, etxean gelditzen da.

18. Erabil ezazu hala ere esaldi hauek itzultzeko. *Para traducir estas frases usa hala ere.*

1. Txikia da; indar handia du, hala ere. 2. Oraiindik ez dira agertu; etorriko dira, hala ere. 3. Athletic gaitzen ari da; irabazi egingo du, hala ere. 4. Diru gutxi da; hala ere, nahikoa izango da. 5. Irristatu egin da, eta, hala ere, ez da erori.

19. Itzul itzazu esaldi hauek baizik erabiliz. *Traduce estas frases empleando baizik.*

1. Ez gara anaiak, lagunak baizik. 2. Ez zinen oinez etorri, autoz baizik. 3. Hori ez zuen Alfonsok esan, Iñakik baizik. 4. Ez dut kafe beroa (berorik) hartuko, hotza baizik. 5. Hori ez zen astelehenean gertatu, asteartean baizik. 6. Arrate ez dabil Koldorekin, Bernardorekin baizik. 7. Ez zaio galdu, ahaztu baizik.

TARTALO

Cierta ocasión dos chicos jóvenes andaban por el monte y empezó a llover. Cerca de allí encontraron una cueva y entraron dentro en busca de refugio. El interior de la cueva estaba bastante oscuro y al principio no veían nada. Enseguida, sin embargo, vieron unas ovejas tumbadas en el suelo y en una esquina un hombre enorme sentado en una piedra. Y cosa inaudita: ¡El hombre tenía un único ojo en medio de la frente! Los muchachos se asustaron al verlo y quisieron salir

fuera. Pero el hombre se levantó de un salto y colocó una gran piedra en la entrada. Los chicos se echaron a llorar.

El hombre encendió fuego. Luego cogió a uno de los muchachos, lo atravesó con un largo hierro y, después de asarlo, empezó a comérselo. Cuando estaba comiendo, miró atrás, y le ofreció un trozo al otro muchacho:

-¿Quieres un pedazo? ¡Tu amigo está muy sabroso!

El chico estaba asustado en un rincón y le respondió que no.

En una de éstas, después de comer y beber asaz, Tártalo, pues Tártalo era su nombre, se quedó dormido. El muchacho al ver aquello se levantó sigilosamente y comenzó a mover la piedra de la entrada, pero no podía. Entonces cogió el hierro del suelo, lo puso al rojo en la hoguera y se lo metió a Tártalo por el ojo. Tártalo se despertó gritando y ciego empezó a buscar al muchacho. Pero éste se escondió entre las ovejas y no lo encontró.

A la mañana siguiente Tártalo retiró la piedra de la entrada para que salieran las ovejas. Mientras éstas salían él estaba en la entrada con las piernas abiertas y a medida que las ovejas pasaban por debajo las tocaba todas una por una. El muchacho, al verlo se puso una piel por la espalda y se metió entre las ovejas. Cuando Tártalo le tocó no lo reconoció y así salió fuera. Una vez fuera el muchacho empezó a reírse y a burlarse. Tártalo, enfadado, le echó una piedra pero no le alcanzó.

En Ataun, cuando cuentan esta historia suelen decir: "Tártalo, ahí se lo come y ahí se duerme".

20. Galderak.

1. Euria hasi zuenean, mendian zebiltzan mutilak.
2. Ez, kobazuloa ez zegoen urruti; handik hurbil zegoen.
3. Koba barruan gizon ikaragarri bat ikusi zuten.
4. Gizonak begi bakarra zuen bekokiaren erdian.
5. Gizona ikusi zutenean, beldurtu egin ziren mutilak, eta kanpora irten nahi izan zuten.
6. Gizonak harri handi bat jarri zuen sarrera iteko.
7. Gizonak alde batetik bestera sartu zion burdina mutilari.
8. Gizonak zati bat eskaini zion beste mutilari.
9. Mutilak ezetz erantzun zion.
10. Tartalo nahikoa jan eta edan ondoren geratu zen lo.
11. Burdina hartu zuen lurretik, sutan goritu zuen eta begitik sartu zion Tartalori.
12. Mutila ardien artean ezkutatu zen.
13. Tartalok ardiak kanpora ateratzeko kendu zuen harria.
14. Tartalo hankak zabalik zegoen atean.
15. Mutilak larri bat jarri zuen bizkarrean.
16. Mutila, kanpoan zenean, barrez eta burlaka hasi zen.
17. Tartalok orduan harri bat bota zion haserre, baina ez zuen mutila jo.
18. Ataungo jendeak hauxe esaten du orain: "Tartalo, bertan jan ta bertan lo".

Abestia: "Pipa hartuta"

Pipa hartuta zoratzen naiz,
ardoa edanda mozkortzen naiz,
mozkortu eta erortzen naiz.
Nola demontre biziko naiz?

Hamar botila xankraturik,
azken basoa klikaturik,
azken xirrista irentsirik.
Poltsa deraukat turrindurik.

Si fumo, me mareo;
si bebo, me emborracho;
si me emborracho, me caigo.
¿Cómo podré vivir así?

Desangradas diez botellas,
bebido el último vaso,
tragada la última gota.
Ahora tengo el bolsillo arruinado.

Abestia: "Baionatik Bilbora"

Badu nora heldu,
ez du zeri heldu,
itsaso hutsa da
nire herria.

Baionatik Bilbora
itsaso errea,
putzu honek ez du itoko
gure haserre.

Baionatik Bilbora
itsaso petrala,
aspaldi esan zidaten
besterik etzala.

Baionatik Bilbora
itsaso pobrea,
non du aurkitu behar
Euskadik hobia.

Baionatik Bilbora
itsaso aingura,
nadila zure albora
oraindik ingura.

Baionatik Bilbora
itsaso zakarra,
baldin baneki nora
kamino bakarra.

Baionatik Bilbora
itsaso euskara,
umorea badaukagu ta
galduak ez gara.

Baionatik Bilbora
itsaso nafarra,
datorkigula burutik behera
amets honen afarra.

Baionatik Bilbora
hartzen du ekaitzak,
arrokak ongi dakizki
txaluparen gaitzak.

Baionatik Bilbora
itsaso gorria
Baionatik Bilbora
gure memoria.

Bilbotik Baionara
alua itsasoa,
igeri ez dakiena
hondoraino doa.

Tiene (un) dónde arribar,
no tiene a qué agarrarse,
es todo mar
mi país.

De Baiona a Bilbao
mar quemado,
este charco no ahogará
nuestra cólera.

De Baiona a Bilbao
mar insolente,
hace tiempo me dijeron
que no había otro.

De Baiona a Bilbao
mar pobre,
dónde va a encontrar
Euskadi una mejor.

De Baiona a Bilbao
mar ancla,
que pueda aún
a tu lado acercarme.

De Baiona a Bilbao
mar irritado,
si supiera a dónde
un solo camino.

De Baiona a Bilbao
mar euskera,
mientras tengamos humor
no estamos perdidos.

De Baiona a Bilbao
mar navarro,
sobre nuestra cabeza caiga
la espuma de este sueño.

De Baiona a Bilbao
abarca la tempestad,
bien conoce la roca
las debilidades de la barca.

De Baiona a Bilbao
mar desolado,
De Baiona a Bilbao
nuestra memoria.

De Bilbao a Baiona
el mar traidor,
quien no sepa nadar
hasta el fondo se va.

9. IKASGAIA

1. Txerta ezazu aurreneko esaldia bigarrenaren osagarri gisa esaldi bakarra eginik. *Incluye la primera oración como completiva de la segunda. Te recordamos que el verbo principal puede ir tanto antes como después de la subordinada.*

1. Ni alferria naizela esan duzu. 2. Bihurria zarela esaten du jendeak. 3. Bera izan dela aitortu du lapurrak. 4. Tabakoa niretzat kaltegarria dela sumatu dut. 5. Irakasleak dio liburu hauek bikainak direla. 6. Norbait etorri dela nabaritu dut. 7. Tontoa zarela dirudi. 8. Badirudi gauzak konpontzen ari direla. 9. Oso trebeak zaretela erakutsi duzue. 10. Negua luzea izango dela esan du telebistak. 11. Neskak lanean ari direla uste dut. 12. Erantzuna ez dela egokia izan adierazi diot Pellori. 13. Hori ezin dela horrela egin aitortu behar dugu. 14. Martinek ulertu du anai-arrebak zaretela.

2. Itzul itzazu esaldi hauek. *Traduce estas frases.*

1. Loliren lagunak zaretela entzun dugu. 2. Berandu etorri garela ikusi dute. 3. Orain Eibarren bizi zarela jakin dugu. 4. Berehala (laster) aterako direla erantzun dute. 5. Koldoren izeba hil dela irakurri dut. 6. Nire gurasoek uste dute Bilbora joan garela. 7. Datorren hilean gasolina igoko dela esan du iratiak. 8. Oso langilea zarela diote (esaten dute). 9. Bihar joango garela esan diot. 10. Junkalek esan du lore horiek guretzat direla. 11. Norbait sartu dela sumatu dut. 12. Hori horrela dela aitortu behar dugu. 13. Oso azkarrek direla erakutsi dute. 14. Zerbait erori dela iruditu zait.

3. Erantsi ezazu -(e)la lehenengo esaldian eta egin perpaus bakarra biek. *Subordina la primera oración utilizando -(e)la. Recuerda que el verbo principal puede ir tanto antes como después de la subordinada.*

1. Asmatu duzula uste dut. 2. Aitonak esan du atsedena behar duela. 3. Ebaristok auto berria erosi duela entzun dugu. 4. Arazo horrek garrantzi handia duela adierazi diot. 5. Hauek diote zuk jasoko duzula dirua. 6. Ez dugula lan egiteko gogorik aitortu behar dugu. 7. Badirudi ez duzuela ezer ulertu. 8. Janariak ez duela gatzik behar esan du izebak. 9. Gaur hotz handia egiten duela nabaritu dut. 10. Lagunek adierazi dute ez dutela deituko. 11. Guk ezin dugula horrelakorik egin erantzun diogu nagusiar. 12. Euria egingo duela ematen du. 13. Nik esan diot amari ez ditudala landareak ukitu. 14. Ez al duzu ikusi zapatak zikindu dituzula? 15. Atea zabalik utzi dutela sumatzen da. 16. Oporrak izango ditugula entzun diot irakasleari. 17. Istripua izan duzula jakin dugu. 18. Guk ekarriko ditugula ogiak adierazi diot amari.

4. Eman itzazu perpaus hauek euskaraz.

1. Ura nahi dudala esan dut. 2. Hotza duzula uste dut. 3. Horrek gutxi balio duela erantzun diogu. 4. Badakizu lana bukatu dugula. 5. Etxe berria erosi duzuela entzun dugu. 6. Gaur bero egiten duela sumatu (nabaritu) dut. 7. Argia behar dutela esan dute. 8. Gauzak arratsaldean eramango ditugula esan diot. 9. Diru gutxi duela adierazi du. 10. Bost urte dituzula ematen du (dirudi). 11. Liburu berriak dituzuela ikusi dut. 12. Jateko gogoa dudala erantzun diot. 13. Betaurrekoak behar dituela aitortu du. 14. Oso gaizki egin duzula iruditzen zait.

5. Txerta ezazu lehenengo esaldia bigarrenan -(e)la erabilita. *Subordina la primera oración utilizando -(e)la.*

1. Osasunak Realari irabaziko diola uste dugu. 2. Neskak mutilari zerbait esan diola nabaritu dut. 3. Andreak aitortu du esnari ura botatzen diola. 4. Medikuek erantzun dio gaixoari ebakuntza aseguruak ordainduko diola. 5. Robertok esan dio Alfonsori hori ez diola barkatuko. 6. Mutikoek gaizki erantzun diotela izebari iruditu zait. 7. Badirudi amari ez diotela ezer esan. 8. Zure arrebari opari bat egingo diotela entzun dugu. 9. Arantxari lan berri bat eskaini diotela jakin dugu. 10. Etzi eramango dizkiodala paperak adierazi diot osabari. 11. Lagunari atea ireki diodala ikusi dute. 12. Inigok uste du gezurra esan diozula. 13. Aitak badaki dirua eskatuko diogula. 14. Lurdesek ulertu du autoa utziko diozuela. 15. Ama esaten ari da ez diozuela etxea saldu nahi.

6. Eman itzazu esaldi hauek euskaraz.

1. Gauza bat ekarri diola ikusi dugu. 2. Isabelek dio (esaten du) liburu bat kendu diodala. 3. Gaizki erantzun diozula uste dut. 4. Osabak esan du egia esan behar diozuela. 5. Medikuek diote (esaten

dute) ez diotela ezer aurkitzen zure aitari. 6. Joxek ikusi du atea itxi diogula. 7. Nik esan diodala uste al duzu? 8. Harri bat bota diozula esaten du (dio). 9. Iñakik dio (esaten du) inork ez diola ezer esan. 10. Egunkariak igoko dizkiogula esan diogu.

7. Txerta ezazu lehenengo esaldia bigarrenean -(e)la erabilita. Subordina la primera oración utilizando -(e)la.

1. Edurnek esan du kartera galdu zaiola.
2. Ikasleak esan du liburua ekartzea ahaztu zaiola.
3. Lagunak aitortu du dirua bukatu zaiola.
4. Bere poesia asko gustatu zaidala adierazi diot Ene-kori.
5. Soinekoa oso merkea iruditu zaidala esan diot arrebari.
6. Berehala nabaritu dut zerbait okerra gertatu zaizula.
7. Aitona hil zaizula entzun dut.
8. Autoa bide erdian gelditu zaigula esan-go diogu nagusiari.
9. Asmo hori egokia iruditu zaigula adierazi diot Dihanerri.
10. Izebak esan du bihar iritsiko zaizuela eskutitza.
11. Langileek uste dute laguntza hori ondo etorriko zaiela.
12. Oso argazki politak atera zaizkizula ikusi dut.
13. Idoiak esan du nagusia haserretu egin zaiola.
14. Alkateari etxean lapurrak sartu zaizkiola irakurri dugu.

8. Eman itzazu esaldi hauek euskaraz.

1. Badirudi zure erantzuna ez zaiola gustatu Mireni.
2. Zapatan harri bat sartu zaidala uste dut.
3. Hori ez zaizula ondo iruditzen adierazi diogu Koldori.
4. Zure amak badaki ogia bukatu zaigula.
5. Zerbait ahaztu zaizuela uste dugu.
6. Diru hori ondo etorriko zaiela esan dute.

EN LA CONSULTA DEL MÉDICO (MEDIKUAREN KONTSULTAN)

-¿Sueles tener dolor de cabeza?

-Algunas veces sí, otras no.

-¿Dolor de garganta?

-Sí y no.

-¿En el estómago?

-Algunas veces sí, otras no.

-¿Tienes ganas de comer?

-Sí y no.

-¡Muy bien! Toma la receta y... si quieres vete a la farmacia y si no quieres no. Allí puede que te preparen la medicina, y puede que no. ¿Qué te la dan? Si quieres la tomas, y si no no. Puede que esa medicina te haga bien, o no. Si quieres ven la próxima vez; y si no quieres no vengas.

¿CUÁNTOS AÑOS TIENES? (ZENBAT URTE DITUZU?)

-¿Cuántos años tienes?

-No tengo ni idea.

-¿Cómo? ¡No es posible!

-Yo cuento las cosas y el dinero, por miedo a perderlos. Pero no cuento los años. Estoy seguro de que no voy a perder ni siquiera uno.

9. Galderak.

1. "Buruko minik izaten duzu?", galdetu dio medikuak gaixoari. "Eztarriko minik? Zilborrean? Jateko gogorik baduzu?"
2. Batzuetan baietz eta besteetan ezetz erantzun dio gaixoak medikuari.
3. Hartzeko errezeta eta... nahi badu, joateko botikara, eta nahi ez badu, ez joateko...
4. Ez daukala arrastorik erantzun du besteak.
5. Gauzak eta dirua kontatzen dituela esan du.

10. Osa ezazu perpausa, -(e)la atzizkia erabilita menpeko esaldian. Completa la frase, poniendo -(e)la en la oración subordinada.

1. Hori gaizki egina dagoela aitortu behar duzu.
2. Eguraldi ona dagoela ematen du.
3. Arazoa konpondua dagoela adierazi dute.
4. Zopa gazia dagoela dirudi.
5. Partida irabazita dagoela uste dugu.
6. Aspertu samarra nagoela erantzun diot Garbiñeri.
7. Jakin ezazu ez nagoela horregatik haserre.
8. Triste zaudela nabaritu dut.
9. Ederki gaudela hemen esan diot adiskideari.
10. Ez gaudela konforme horrekin erakutsi behar dugu.
11. Gure zain zaudetela ulertu dugu.
12. Aitor ezazue bel-durturik zaudetela.
13. Horko leihoak zabalik daudela sumatu dut.
14. Haurrak lo daudela ematen du.
15. Gaur jende asko dabilela kalean ikusi dugu.
16. Aurten hobeto nabilela uste dut.
17. Oker zabiltzala ulertu behar duzu.
18. Mozkortuta zabiltzala ematen du.
19. Ikasleek aitortu dute pozik

dabiltzala eskola horretan. 20. Badakit berandu natorrela gaur. 21. Nirekin hitz egitera zatorrela ulertu dizut. 22. Haize hotza datorrela nabaritu dut. 23. Autobusa bete-betea datorrela ematen du. 24. Ordenagailuko birusak handik datorrela esan dute. 25. Gaur ez noala afaltzera adierazi diot Feliperi. 26. Inesek esan du haurra ekartzera doala. 27. Badakite gu ez goazela dirua eskatzera. 28. Gauzak bide zuzenetik doazela uste dugu. 29. Politika-arazoak gaizki doazela irakurri dut.

11. Itzul ezazu. *Traduce.*

1. Oso nekatuta nagoela esan diot Sebastiani. 2. Hori ondo dagoela iruditzen al zaizu? 3. Haserre zaudela dirudi. 4. Zure liburuak mahai hartan daudela uste dut. 5. Goiz zabilatzela ikusten dut. 6. Erloju hau oker (gaizki) dabilela uste dut. 7. Jaun horiek diote (esaten dute) zurekin hitz egitera datorrela. 8. Ibaiak oso zikinak datorrela ikusi dugu. 9. Aitonak esan du kalera doala. 10. Bere etxera goazela adierazi diot. 11. Gauzak oker (gaizki) samar doazela aitortu behar dugu.

EN EL MANICOMIO (EROTXEAN)

Un hombre y una mujer están discutiendo fuerte en un manicomio. Se acerca el médico y pregunta:

-¿Qué pasa aquí? ¿Por qué discutís?

Y contesta la mujer:

-Este hombre dice que es Napoleón.

-Sí. ¿Y...?

-Que está loco, señor. Yo soy Josefina, y no le conozco de nada.

EN LA FACULTAD (FAKULTATEAN)

Toribio está estudiando medicina y hoy tiene un examen. El profesor le pregunta:

-¡Dí! ¿Cuándo sabemos que un enfermo está muy grave?

-Cuando se muere...

12. Osa ezazu perpausa, -(e)la atzikia erabiltza menpeko esaldian. *Completa la frase, poniendo -(e)la en la oración subordinada.*

1. Gazte horrek asko dakiela iruditu zait. 2. Badirudi Andonik ez dakiela bakarrik ibiltzen. 3. Nik dena dakidala uste duzu, ala? 4. Irakasleak esan du kimika asko dakizula. 5. Zuk erakutsi duzu ederki dakizula frantsesez. 6. Guk ez dakigula ezer aitortu behar dugu. 7. Zuek gehiegi dakizuela nabaritu dut. 8. Agure horrek diru asko daukala esaten du jendeak. 9. Haragiak ez daukala gatzik sumatu dut. 10. Paperak bulegoan daukadala uste dut. 11. Nirea bezalako erlojua daukazula ikusi dut. 12. Bihotz handia daukazula erakutsi behar duzu. 13. Gaur ez daukagula lan handirik erantzun diot nagusiari. 14. Ez daukazuela hitz egiteko gogorik nabaritu dut. 15. Ibaiak ur zikina dakarrela ikusi dugu. 16. Berri hori gaurko egunkariak dakartela esan du Maitek. 17. Asmo onak dakartzazula bilerara entzun dugu. 18. Jakin ezazu gizon horrek denbora luzea daramala zure zain. 19. Kamioi gorri hark gai kimikoak daramatzala esan dute. 20. Pisu handiegia daramazula poltsan iruditu zait.

13. Itzul itzazu esaldi hauek. *Traduce estas frases.*

1. Begoñak ederki (oso ondo) dakiela euskaraz entzun dugu. 2. Mutil hauek erakutsi dute badakitela gauzak egiten. 3. Badakit badakizula ezer ez dakidala. 4. Elenak erantzun du bere gelan daukala liburu. 5. Aurpegi txarra daukazula nabaritu dut. 6. Zapata askatua daukadala uste dut. 7. Neska hauek ile motza daukatela iruditu zait. 8. Diru gutxi dakartzula uste dut. 9. Ura mendi haietatik dakartela diote. 10. Horrek makila daramala iruditu zaigu.

IMPOSIBLE SABER LOS AÑOS/LA EDAD (EZIN URTEAK JAKIN)

El primer día del cole, el maestro coge de uno en uno a los niños/as y les pregunta:

-Dime, Egoitz. ¿Cuántos años tienes?

-No sé.

-¿Qué no sabes?

-No, profe. Cuando voy con mi padre dice que tengo seis. La madre, en cambio, dice que cinco. Y cuando vamos en tren, los dos dicen que tengo tres...

LA MAESTRA IGNORANTE (ANDEREÑO EZJAKINA)

-Creo que la maestra no sabe leer...

-¿Por qué dices eso?

-Porque cuando escribe en la pizarra dice que lo leamos nosotros, -as...

14. Aurreko ariketetan bezala, osa ezazu perpausa -(e)la atzizkia erabilita menpeko esaldian. *Como en los ejercicios anteriores, completa la frase, poniendo -(e)la en la oración subordinada.*

1. Ostiraleko afaria oso merkea izan zela uste dugu.
2. Badirudi herenegun ez zela klaserik izan.
3. Altsasun istripu bat izan zela ekarri dute egunkariak.
4. Atzoko pelikula oso aspergarria izan zela esan dute.
5. Arrantzaleek diote itsasoan ibili zirela.
6. Izebari esango diot Gasteiza joan nintzela.
7. Txikitari oso bihurria zinela entzun dugu.
8. Badakigu larunbatean Elisarekin ibili zinela.
9. Oroitzen naiz iazko oporretan kanpoan izan ginela.
10. Jakin dugu berandu arte aritu zinetela hizketan.
11. Haurrak esan zuen ez zuela eskolarik.
12. Andonik adierazi zuen ez zuela dirurik behar.
13. Maitek erabili zuela autoa gogoratzen naiz.
14. Xabierrek esan zuen ezin zuela horrelakorik sinetsi.
15. Ez zuela lanerako gogorik erantzun zuen Silviak.
16. Mutilek aitortu dute beldur handia pasa zutela.
17. Jaialdia auzoko gazteek antolatu zutela irakurri dugu.
18. Jakin ezazue gauza haiek garrantzi handia zutela.
19. Denda hartan erloju bat erosi nuela oroitzen naiz.
20. Bilera hartan esan nuen nik ez nuela inor ezagutzen.
21. Zuk adierazi zenuen kalean ibiltzeko gogoia zenuela.
22. Zuk kafesne beroa eskatu zenuela gogoratzen naiz.
23. Irakasleak erantzun zuen ez genuela ezer ikasi.
24. Zuek esan zenuten giltza galdu zenuela.
25. Atzoko haizeak zuhaitz asko bota zituela esan du iratiak.
26. Etxe haiek nire osaba batek egin zituela uste dut.
27. Gazteek erakutsi zuten asmo onak zituztela.
28. Haur hauek bota zituztela harriak esan dute.
29. Zure gurasoak Donostian ezagutu nituela uste dut.
30. Horrelako gauzak aipatu zenituela oroitzen naiz.
31. Etxera eraman genituela liburuak esan diot Nekaneri.
32. Argazkiak zuek jaso zenituztela dio Junkalek.
33. Amak esan du ontziak garbitu gabe utzi zenituztela.
34. Jakin ezazu zure gauzak ez zituela inork ukitu.
35. Azkenean ez zituztela lapurrak harrapatu irakurri dugu.

15. Eman itzazu euskaraz esaldi hauek. *Pon en euskera estas frases.*

1. Zure anaia atzo hemen izan zela uste dut.
2. Zure lagunek esaten dute (diote) egun hartan ez zirela etorri.
3. Nire gurasoek diote (esaten dute) ni ez nintzela oso zintzoa.
4. Zu gizen samarra (nahiko gizona) zinela gogoratzen naiz.
5. Gu berandu iritsi ginela erantzun dut.
6. Ez zinetela bileran izan adierazi diot.
7. Martinek dio Ander bulegoan ikusi zuela.
8. Hauek diote zurekin afaldu zutela.
9. Euritakoa zuen etxean utzi nuela uste dut.
10. Gaizki egin nuela aitortzen dut.
11. Hori Bilbon erosi zenuela diozu (esaten duzu)?
12. Guk ez genuela ezer ikusi aitortu dugu.
13. Zuek diozue atea ireki zenuela.
14. Aldizkariak andre hark eraman zituela oroitzen naiz.
15. Zure anaiak (anai-arrebak) Markinan ikusi zituztela diote (esaten dute).
16. Paperak jaso nituela adierazi diot.
17. Botilak ekarri behar zenituela erantzun dute.
18. Guk ez genituela ezagutu esan dut.
19. Egia (a) da platerak puskatu zenituela?

Poema: "Sinesten dut"

Creo
que un día moriré
decaído en la nada
despeñado en la insignificancia
que me convertiré en polvo.

Creo
que de esa tierra que me acoja
nuevas plantas
nacerán,
de las plantas los árboles,
de los árboles las flores,
de las flores los frutos,
que de los frutos
los humanos y los animales
se alimentarán.

Creo
que alguna vez también ellos/as
serán llamados a la tierra,
a la amplitud profunda
al lugar de origen de todas las formas
volveremos.

Creo
que el cambio de todos los seres vivos
es continuo:
que una transformación profunda
nos revive
y que de ser a ser
un movimiento incesante
nos acarrea.

TE QUIERO - 3

Era el último día del curso en el Instituto de Idiomas Modernos. Jan estaba muy triste; se estaba despidiendo a todos sus amigos.

-Adiós, Pierre.

-Adiós, Jan. ¿Vendrás pronto a Francia a visitarme?

-Sí, ya iré. ¡Pero tú también ven a Polonia, eh!

-Jan se despidió a todos sus amigos. Salió de la escuela y regresó solo a casa. Pensó que al día siguiente no quería volver a Polonia. "Tengo ganas de ver de nuevo a mis padres y mi pueblo. Pero no quiero ir sin Ruth; quiero estar con ella".

Aquella noche, Jan y Ruth dieron un largo paseo por la ciudad.

-Te quiero, Ruth -le dijo Jan.

-Yo también te quiero, Jan.

-Mañana tengo que volver a Polonia, pero no quiero ir sin ti.

-Lo sé, yo tampoco quiero que te vayas.

-¿Vendrás a Polonia en Navidades? -le preguntó Jan-. ¿Irás a visitarme?

-Sí, iré -le contestó Ruth.

-Muy bien -dijo Jan-. Ya se lo diré a mis padres; luego, te escribiré y organizaremos todo.

Jan se rió de repente. Le dijo que antes estaba triste, pero que ahora era feliz:

-Ya sé que te veré de nuevo.

-Jan, ¿cómo suelen ser las Navidades en Polonia?

-Extraordinarias. En Inglaterra las celebráis el 25, pero nuestro día más grande es el 24. Vosotros coméis pavo, y nosotros normalmente pescado. Además suele haber mucha nieve, y...

-Estoy ansiosa para ir -le dijo Ruth.

Aquella noche Ruth se fue a casa a las once. Cuando entró adentro, se encontró con su madre en el vestíbulo. Su madre le dijo que tenía un visitante. Ruth se fue a la sala y vio que estaba Bill.

-Bill... -empezó Ruth-. ¿Por qué estás aquí?

-Quiero hablar contigo -le contestó-. Te dije palabras muy duras, pero estoy arrepentido, y quiero salir contigo de nuevo.

-Pero Bill -le dijo Ruth-. Ahora mi novio es Jan.

Le explicó a Bill que cuando le dejó empezó con Jan.

-Sí, pero él se irá mañana de Inglaterra. No le vas a ver nunca más.

-Me escribirá -le contestó Ruth-. Y en Navidades iré a verle.

Bill se levantó. Suavemente, le dijo a Ruth que ahora no quería, pero que pronto cambiaría. Y Bill se fue de casa.

A la mañana siguiente, Ruth se fue con Jan a la estación de trenes de Brighton.

Jan entró en el tren y se acercó a la ventanilla. Ruth estaba llorando.

-Jan -dijo la chica llorando-. No quiero que vayas.

-No llores -le dijo Jan-. Yo tampoco quiero ir. Pero sé que pronto te veré. Ahora es septiembre, y tú vendrás en diciembre a Polonia. Dentro de tres meses, estaremos juntos de nuevo.

-Ya lo sé -le dijo Ruth-. Pero mientras tanto tendré que estar sin ti.

Entonces, arrancó el tren.

-Adiós, Ruth -le dijo Jan-. Te quiero.

-Adiós, Jan. ¡Escribe pronto!

-Sí, te escribiré mañana mismo.

Ruth se quedó durante mucho tiempo en la estación, mirando al tren. Jan la despedía con la mano; le veía cada vez más pequeño a lo lejos. Al final, desaparecieron el tren y Jan.

-¡Ruth! ¡Ruth! -le llamó Bill-. ¡Ven!

-Ruth se extrañó al ver a Bill en la estación.

-¿Qué estás haciendo aquí?

-Quiero hablar contigo. ¿Te llevo a casa?

-No, Bill -le contestó Ruth.

Le dijo que la dejara en paz, que quería estar sola. Que no tenía ganas de hablar con nadie. Es que Ruth tenía el corazón partido.

Bill se fue y también Ruth se alejó de la estación. Se fue a pasear a la orilla del mar, y anduvo mucho tiempo por allí. Miraba a la mar, y tenía a Jan en mente en todo momento.

16. Galderak.

1. Oso triste zegoen Jan azken egunean. 2. Pierreri agindu zion Frantziara joango zela. 3. Bihamunean ez zuela Poloniara itzuli nahi pentsatu zuen Janek etxera itzuli zenean. 4. Maite zuela esan zion Janek Ruthi paseoan. 5. Berak ere maite zuela esan zion Ruthek Jani. 6. Gabonetan Poloniara joango zela esan zion Ruthek. 7. Ez, hori entzunda, zoriontsu zela esan zion Janek Ruthi. 8. Zoragarriak dira Gabonak Polonian. 9. Hamaiketan etxeratu zen Ruth, eta Bill zeukan zain. 10. Berarekin hitz egin nahi zuela esan zion Billek Ruthi. 11. Jan zela bere senargaia erantzun zion Ruthek Billi. 12. Brightoneko tren-geltokira joan zen hurrengo goizean Ruth. 13. Ez, Ruth ez zegoen pozik, negarrez ari zen. 14. Ez zuela nahi bera joaterik esan zion Ruthek Jani. 15. Berak ere ez zuela joan nahi erantzun zion Janek. 16. Bai, idatziko ziola hitz eman zion Janek Ruthi. 17. Billek berarekin hitz egin nahi zuela esan zion Ruthi geltokian ikusi zuenean. 18. Ezetz, ez zuela hitz egin nahi erantzun zion Ruthek Billi. 19. Erdibituta zuen bihotza Ruthek. 20. Itsasertzean zebilela, Jan zuen buruan Ruthek.

TE QUIERO - 4

Al poco tiempo de irse de Inglaterra llegó de Varsovia la primera carta de Jan...

En Varsovia, a 14 de septiembre de 2009

Querida Ruth:

Llegué a casa ayer por la noche. Mis padres estaban en el aeropuerto. Les he hablado de ti, y me han dicho que quieren conocerte. Así que tienes que venir en Navidades.

Te tengo en mente y en mi corazón en todo momento. Me parece que estoy viendo tu cara, tu pelo y tus ojos. Te amo de todo corazón. Te quiero ver de nuevo.

Escribeme rápidamente, por favor. Yo también te escribiré rápidamente.

Con todo el amor,

Jan

... pero Ruth nunca vio la carta. Las recibía su madre y las escondía antes de que las viese Ruth.

3 de octubre de 2009

Querido Jan:

¿Por qué no me has escrito? Estoy muy triste. ¿Me has olvidado? Estuvimos muy bien juntos. Aún tengo ganas de ir en Navidades a Polonia.

Por favor, escribeme pronto.

Con amor,

Ruth

Jan le escribió de nuevo:

En Varsovia, a 10 de octubre de 2009

Querida Ruth:

Gracias por tu carta. Estoy extrañado: ¿Por qué no te llegó mi carta? Te escribí el 14 de septiembre.

Por favor, no estés triste. Pronto nos veremos. Sólo faltan dos meses para las Navidades. ¿Cuándo vas a venir?

Escribe el día...

Jan le escribió más de una carta a Ruth, pero la señora Clark cogió todas y las quemó.

Ruth estaba muy triste, y empezó a pensar que Jan no la quería, que se había olvidado de ella.

Y al mismo tiempo, Bill se portaba encantador con Ruth. A finales de noviembre fueron juntos a una fiesta...

23 de diciembre de 2009

Querido Jan:

Mañana es Nochebuena. Hace muchas semanas que te fuiste de Inglaterra. No me has escrito hasta ahora ninguna carta. Yo te he escrito muchas veces, pero no me has contestado nunca. Al principio estuve muy triste, pero ahora no. Te diré porqué: vuelvo a salir con Bill; él me quiere mucho. Les gusta a los padres, y yo también le quiero.

Ahora entiendo todo. Tú estabas en Inglaterra para un mes, y querías una chica para un mes. Mis padres no te querían, y tampoco Bill. Yo sí, yo te quería; pero mis padres y Bill tenían razón; era yo la equivocada.

Felices Navidades.

Ruth

Bodas

Ruth Clark y Bill Mason

Se casaron en Brighton el 3 de abril, en la iglesia de St. Michael.

17. Galderak.

1. Ingalaterratik joan eta laster iritsi zen Janen lehen gutuna. 2. Ezagutu egin nahi zutela esan zuten Janen gurasoek Ruthi buruz. 3. Ruth zegoen Janen buruan eta bihotzean. 4. Ruthek inoiz ez zuen ikusi Janen gutuna. Amak jaso eta ezkutatzen zituelako Ruthek ikusi aurretik. 5. Zergatik ez zion idatzi galdetu zion Ruthek Jani lehen gutunean. 6. Elkarrekin oso ondo ibili zirela udan uste du Ruthek. 7. Bai, Gabonetan Poloniara joateko asmoa zuela esan zion Jani. 8. Bai, Janek jaso zuen Ruthen gutuna. 9. (Bigarren gutunean) zergatik ez ote zitzaion bere gutuna iritsi galdetu zion Janek harrituta Ruthi. 10. Irailaren 14an idatzi ziola esan zion Ruthi. 11. Janen gutun den-denak hartu eta erre egin zituen Clark andreak. 12. Janek ez zuela maite, ahaztu egin zela berataz pentsatzen hasi zen Ruth. 13. Oso maitagarri portatzen hasi zen Bill Ruthekin. 14. 2009ko abenduaren 23an idatzi zion azken gutuna Ruthek Jani. 15. Billek oso maite zuela, gurasoei gustatzen zitzaizela, eta Ruthek ere atsegin zuela esan zion Billi buruz.

18. Euskaraz eman itzazu honak esaldi hauek. Pon en euskera estas frases.

1. Atzo zure herriraino joan ginen. 2. Autobus hau Bilboraino joaten da. 3. Tren hau ez da gelditzen Tolosaraino. 4. Elkarrekin joango gara etxeraino. 5. Azkeneraino jarraitu zuten. 6. Leporaino sartu zen itsasoan. 7. Bete (ezazu) poltsa goraino. 8. Goitik beheraino busti zen. 9. Honaino iritsi ziren harriak. 10. Bi kilometro daude haraino. 11. Euria barruraino sartu zen. 12. Eraman (ezazu) autoa garaje horretaraino. 13. Baserri hartaraino igoko gara. 14. Nekatu arte ibiliko gara. 15. Aspertu arte hitz egin zuten. 16. Bihar arte ez da ogirik izango. 17. Astelehen arte egongo gara Donostian. 18. Ikusi arte ezin dut ezer esan. 19. Partida amaitu arte egon ziren gurekin. 20. Ez naiz geldituko zure etxea aurkitu arte. 21. Ez zarete hemendik aterako dena garbitu arte. 22. Ez zen handik mugitu aita etorri arte. 23. Autoa konpondu arte oinez ibili beharko dugu.

10. IKASGAIA

1. Bete itzazu hutsuneak lehenaldiko aditzak erabiliz. Llena los huecos con auxiliares de pasado.

1. zion 2. zioten 3. nion 4. zenion 5. genion 6. zenioten 7. zion 8. genion 9. zenioten 10. nion 11. zenion 12. zioten

2. Eman euskaraz.

Es posible que el orden de la frase no coincida exactamente con el tuyo y sin embargo sea correcto. Fijate en los auxiliares nor-nori-nork.

1. Igonek lasterketa irabazi zion Itxarori. 2. Oso gela dotorea prestatu zioten. 3. Nik gutun luzea (gutun luze bat) idatzi nion Imanoli. 4. Guk ez genion onartu azalpen hura Jokini. 5. Zuk ordenagai-

lua piztu zenion Edortari. 6. Zuek autoko kristala (kristal bat) hautsi zenioten Josuneri. 7. Baietz erantzun zioten. 8. Zer esan zenion atzo irakasleari? Oso haserre zegoen. 9. Mezua (mezu bat) bidali nion Egoitzi. 10. Guk ez genion inori esan. 11. Anduraduna sartu zenean aurpegi txarra jarri zenioten. 12. Nereak ardoz bete zion edalontzia Txemari.

3. a) esaldiko aditzia orainaldian osatu behar duzu eta b) esaldikoa iraganean. *Completa el verbo de la frase a) con un auxiliar de presente (o futuro) y el de la frase b) con un auxiliar de pasado. Como en el primer ejemplo.*

1. diot, nion 2. dio, zion 3. diote, zioten 4. diozu, zenion 5. diogu, genion 6. diozue, zenioten 7. diot, nion

4. Ipini ezazu Z aditz zuzenetan eta O oker daudenetan. *(Pon una Z (zuzen) en las formas correctas o una O (oker) en las frases donde la concordancia de número sea incorrecta.*

1. Z 2. O (zenioten) 3. Z 4. Z 5. Z 6. O (nizkion) 7. Z 8. Z 9. Z 10. O (zizkion) 11. Z 12. O (zion)

5. Osatu esaldi bakarra -(e)n erabiliz. *Haz una sola frase utilizando la partícula -(e)n.*

1. Nor da hori?; ez dakit... → Ez dakit nor den hori. 2. Zer ordu da?; badakizu zer ordu den? 3. Zein etorri da?; badakizue zein etorri den? 4. Zer gertatu da?; ba al daki inork zer gertatu den? 5. Nongoa da Arantxa?; ba al dakizu nor den Arantxa? 6. Nolakoa da neska hori?; Anttonek jakin nahi du nolakoa den neska hori. 7. Nondik pizten da argi hori?; nik ez dakit nondik pizten den argi hori. 8. Gaur ala bihar etorriko da?; lagunak ez du esan gaur ala bihar etorriko den. 9. Norena da liburu hori?; irakasleak galdetu du norena den liburu hori. 10. Noiz iritsiko da tren?; tren? noiz iritsiko den jakin behar dugu. 11. Nola erabili behar da makina berria?; langileek badakite noiz erabili behar den makina berria. 12. Noiz agertuko dira?; lagunak ez dute esan noiz agertuko diren. 13. Osaba-izebak etorriko ote dira?; ezin dugu esan osaba-izebak etorriko ote diren. 14. Noren etxean sartu dira lapurrak?; ertzainak galdetu du noren etxean sartu diren lapurrak. 15. Zertan gelditu dira azkenean?; zertan gelditu diren azkenean galdetu behar dugu. 16. Zein dira gure asmoak?; garbi adierazi diogu nagusiari zein diren gure asmoak. 17. Nongoak dira?; neska-mutil horiek ez dute esan nongoak diren. 18. Zenbat etorriko dira bazkaltzera?; jabetxean galdetu dute zenbat etorriko diren bazkaltzera. 19. Nor naiz?; laster ikusiko du horrek nor naizen. 20. Joango ote naiz?; ez dakit seguru joango ote naizen. 21. Zenbat nekatu naiz?; ez dakizue zenbat nekatu naizen! 22. Zer moduz bizi zara?; zer moduz bizi zaren jakin nahi dugu. 23. Zertan ari zara?; esan ezazu zertan ari zaren. 24. Noiz joango gara?; amari esan behar diogu noiz joango garen. 25. Noraino iritsiko gara?; ez dakit noraino iritsiko garen. 26. Non ibili zarete?; jakin al daiteke non ibili zareten? 27. Ondo portatu zarete?; esan ezazue ondo portatu zareten.

6. Eman itzazu euskaraz honako esaldi hauek.

1. Ez dakit zer den hori. 2. Zer ordu den galdetu diot. 3. Inakik ez du esan norekin joango den mendira. 4. Ba al dakizu nola irekitzen den hau? 5. Mutil hori nolakoa den jakin nahi dugu. 6. Olatzek galdetu du nongoak diren zure lagunak. 7. ba al dakizu nor naizen? 8. Non ibili zaren jakin nahi dugu. 9. Badakizue non bizi garen. 10. Amonak galdetu du zenbat joango garen afaltzera. 11. Ez dugu erabaki ostegunean ala ostiralean irtengo garen. 12. Zertara etorri zareten jakin nahi dut. 13. Zenbat ikasle zareten galdetu dute. 14. Ea nor etorri den. 15. Ea nolakoa dagoen ardo hau. 16. Ea noraino iristen garen. 17. Ea txintxo portatzen zareten. 18. Ea egiteko gai zareten.

7. Osatu esaldi bakarra -(e)n erabiliz. *Haz una sola frase utilizando la partícula -(e)n.*

1. Zeinek irabazi du partida?; iratiak oraindik ez du esan zeinek irabazi duen partida. 2. Nork esan du hori?; guk ez dakigu nork esan duen hori. 3. Zer nahi du?; atso horri ezin diot ulertu zer nahi duen. 4. Zer egin behar du?; zure lagunari zer egin behar duen adieraziko diot. 5. Zenbat balio du horrek?; esango al didazu, mesedez, zenbat balio duen horrek? 6. Nondik atera dute dirua?; mutikoek ez dute esan nahi nondik atera duten dirua. 7. Nolako etxea dute auzokoek?; Nolako etxea duten auzokoek ikusi nahi dut. 8. Zer erosi dut?; ikusi nahi duzue zer erosi duzun? 9. Nolako oparia nahi duzu?; izebak nolako oparia nahi duzun galdetu du. 10. Zergatik egin duzu hori?; ez dut

ulertzen zergatik egin duzun hori. 11. Haragia ala arraina hartuko duzu?; erabaki ezazu haragia ala arraina hartuko duzun. 12. Zertarako behar duzu giltza?; jakin al daiteke zertarako behar duzun giltza? 13. Zer ordutan bazkalduko dugu?; zer ordutan bazkalduko dugun jakin nahi dut. 14. Zer egin behar dugu?; ez dut ongi ulertu zer egin behar dugun. 15. Norekin hitz egin dugu?; amak jakin nahi du norekin hitz egin dugun. 16. Noizko bukatuko duzue lana?; nagusiak jakin nahi du noizko bukatuko duzuen lana. 17. Zertaz hitz egin duzue bileran?; Sekundinok ez omen daki zertaz hitz egin duzuen bileran. 18. Zenbatean erosi duzue etxea?; jakin daiteke zenbatean erosi duzuen etxea? 19. Zeinek eraman du egunkaria?; Luziak galdetu du zeinek eraman duen egunkaria. 20. Nork esan ditu gezur horiek?; nork esan dituen gezur horiek jakin nahi dut. 21. Zenbat urte ditu?; Jokinek ez du esan nahi zenbat urte dituen. 22. Nora eraman dituzte zure paperak?; ez daki gu nora eraman dituzten zure paperak. 23. Noiz irekiko dituzte dendak?; andre horri noiz irekiko dituzten dendak galdetu diogu. 24. Nolako garrasiak atera ditut?; begira ezazu nolako garrasiak atera ditudan pilotalekuan. 25. Non utzi ditut gauzak?; ez naiz gogoratzen non utzi ditudan gauzak. 26. Non gorde dituzu jostailuak?; haurrak galdetu du non gorde dituzun jostailuak. 27. Zertarako erosi ditugu hainbeste liburu?; ez dakit zertarako erosi ditugun hainbeste liburu. 28. Noiz arte itxaron behar dugu?; noiz arte itxaron behar dugun galdetu dute gurasoek.

8. Itzul itzazu.

1. Ez dakit zer duen haur honek. 2. Ez dut ulertzen zergatik esaten duten hori. 3. Inork ez daki nork esan duen hori. 4. Norekin hitz egin behar dudan galdegin (galdetu) diot. 5. Ez dut entzun (aditu) zer esan duzun. 6. Badakizu zer egin duzun? 7. Non bazkalduko dugun erabaki dut. 8. Noiz arte egon behar dugun hemen jakin nahi dugu. 9. Esan ezazue nondik atera duzuen hori. 10. Galdegin ezazu zenbat ordaindu behar dugun. 11. Ez dakit nork dituen zure argazkiak. 12. Ez dakit non utzi ditudan betaurrekoak. 13. Ea zer esaten duen (dioen) horrek. 14. Ea nork (zeinek) irabazten duen. 15. Ea nolako eguraldia egiten duen (dagoen). 16. Ea zer ekarri duzun. 17. Ea dena jaten duzuen. 18. Ea irakasgai guztiak gaingitzen dituzun.

UN TIPO LISTO (TIPO AZKARRA)

- Quiero saber una cosa...
- ¿Qué?
- ¿Dónde moriré.
- ¿Para qué?
- Para no ir allí...

EN LA CLASE (KLASEAN)

- ¿Por qué has llorado durante mi clase?
- Mire, profesor, hace poco se me ha caído el burro por el precipicio.
- ¿Y qué?
- Que se le ha roto el hueso del cuello.
- ¡Pobrecito!
- ¡Y se ha muerto!
- ¡Verdaderamente lamentable!
- Y ahora, cuando estaba escuchando su clase, me ha parecido que mi burro estaba rebuznando, y no he podido contener el llanto.

EL GOLFO Y EL MAJADERO (ALPROJA ETA KAIKUA)

Manuel trabaja en un hotel de cinco estrellas; está pelando patatas en la cocina. Está aburrido y no sabe qué hacer para distraerse. Piensa que su amigo estará limpiando la habitación de una famosa estrella de Hollywood y, para pasar el tiempo, decide llamarle por teléfono. Se levanta y marca el número.

- ¿Sí? -le contesta una voz.
 - ¡Tururú! ¡Tarárá! ¿Estás ahí trabajando, golfo? ¡Majadero sinvergüenza!
- Por lo visto es la propia estrella de cine quien ha cogido el teléfono y le responde enfadado:

–¿Qué? ¿Cómo? ¿Yo golfo y majadero? ¿Se puede saber quién es usted? ¡Irá a la calle inmediatamente!

–¿Ah, sí? ¡Adivine, pues, quién soy y venga rápido a echarme a la calle! ¡Ja, ja, ja! Cuelga y continúa pelando patatas...

9. Galderak.

1. Non hilko den jakin nahi du tipo azkarrek.
2. Hara ez joateko jakin nahi du hori.
3. Orain dela gutxi astoa erori zaiolako amildegitik behera.
4. Lepoko hezurra hautsi zaiola esan du.
5. Ez, astoa ez da bizirik geratu; hil egin da.
6. Bere astoa arrantzaka ari zela iruditu zaio.
7. Hoteleko sukaldean Manuel dago.
8. Patatak zuritzen ari da.
9. Ez, ez du ongi pasatzen; aspertu egiten da, eta ez daki zer egin distraitzeko.
10. Hollywoodeko izar ospetsu baten gela garbitzen ariko dela uste du.
11. Denbora pasatzeko deitzen dio bere lagunari.
12. Ez, telefonoa ez du lagunak hartu, Hollywoodeko izarrak (izarrak berak) hartu du.
13. Ez, zinema-izarra ez da pozik ari hizketan Manuelekin; haserre ari da.
14. Kale gorriara joango dela Manuel esaten du izar ospetsuak.
15. Ez, Hollywoodeko izarrak ez daki norekin ari den hizketan.
16. Bai, Manuelek badaki norekin ari den hizketan.
17. Ez, ez da beldurtu; barre egin du.
18. Asmatzeko nor den eta azkar joateko Manuel kalera bidaltzera.

10. Osatu esaldi bakarra -en erabiliz. Haz una sola frase utilizando la partícula -en.

1. Haurrak ez du esan nahi nork eman dion zigarroa.
2. Albertok ez du aipatu nori saldu dion autoa.
3. Ez dut ulertzen zergatik eman dioten arrazoia.
4. Ez dakit zenbat ordaindu beharko diodan mekanikariari.
5. Ezetz asmatu zer erosi diodan haurrari.
6. Ameliak galdetu du zenbat diru eskatuko dioten.
7. Zergatik erantzun diozun horrela esan behar duzu.
8. Maribelek egia esan ote diozun jakin nahi du.
9. Zer esango diogun Ainhoari pentsatu behar dugu.
10. Zer oparituko diozuen amonari erabaki behar duzue.
11. Zer esan diozuen nire ahizpari jakin behar dut.
12. Ez dugu ikusi noiz eman dizkion giltzak.
13. Zuek esango duzue nori eman behar dizkiodan eskerrak.
14. Aitak galdetu du ziria sartu dioten.

11. Itzul itzazu.

1. Nork utzi dion aldizkaria galdetu diogu.
2. Ez du ikusi nork bota dion harria.
3. Andonik ez daki oraindik zer erantzungo dion Mirenek.
4. Ez dakit barkatuko diodan.
5. Zer esan diozun gizon horri jakin nahi dugu.
6. Zure izebak non utziko diogun ogia galdegin du.
7. Ez dakit zergatik eman dioten diru hori zure lagunari.
8. Ea zer oparitu diozun Koldori.
9. Ea nork irabazten dion honi.
10. Ez dakit erosiko diogun.

12. Osatu esaldi bakarra -en erabiliz. Haz una sola frase utilizando la partícula -en.

1. Itziarrek ez daki non galdu zaion giltza.
2. Zer iruditu zaion nire lana galdetu behar diozu Joni.
3. Badakizu non tokatu zaion loteria?
4. Ezin dut aurkitu nondik ateratzen zaion haizea baloiari.
5. Ezin dut ulertu nola gertatu zaion hori.
6. Badakizue non ahaztu zaidan euritakoa?
7. Zer gertatzen zaizun jakin nahi dut.
8. Nola gustatzen zaizun haragia galdetu du etxeakoandreak.
9. Zuk esan behar duzu zer komeni zaizun.
10. Alfonsori adieraziko diot zer iruditu zaigun bere etxea.
11. Ez dakit zergatik puskatu zaigun gorpila.
12. Noiz iritsiko zaizuen dirua galdetu behar duzue.

13. Itzul itzazu.

1. Ez dakit zer gustatzen zaion zure arrebari (ahizpari).
2. Ez dakit zer gertatzen zaidan.
3. Badakizu nondik iritsi zaizun eskutitz hori?
4. Zer iruditzen zaizuen nire herria galdegin (galdetu) dut.
5. Ez dakit nola esan behar zaizkizun gauzak.
6. Zure laguna noiz etorriko zaigun jakin nahi dugu.
7. Ea zer iruditzen zaizun hau.
8. Ea ondo geratzen zaion jantzi hau.

14. Osatu esaldi bakarra -en erabiliz. Haz una sola frase utilizando la partícula -en.

1. Zer moduz dagoen aitona ikustera gatoz.
2. Esango al didazu, mesedez, non dagoen udaletxea?
3. Zenbat botila dauden sukaldean kontatu behar dugu.
4. Zertan dauden gauzak jakin nahi dugu.
5. Zergatik zauden haserre esan behar didazu.
6. Badakizu noiztik gauden zure zain?
7. Anaiak zure motoa ondo dabilen galdetu du.
8. Ez dakit nola dabilen erloju zahar hau.
9. Ikusi

duzu norekin dabiltzan horiek? 10. Nondik nora zabiltzan jakitea komeni zaigu. 11. Badakizu zer ordutan datorren Hondarribiko autobusa? 12. Begira ezazu zenbat jende datorren. 13. Zein datozen bazkaltzera galdetu du andreak. 14. Ez dakit zertarako zatozten ordu honetan. 15. Esango al didazu noraino doan tren hau? 16. Zer moduz doan zure arazoa galdetu diot abokatuari. 17. Jakin daiteke zertara zoazen orain? 18. Ez dakit nora goazen bide honetatik.

15. Itzulpena.

1. Non dagoen nire etxea erakutsiko diot. 2. Non dauden bere gauzak galdetu du Jesusak. 3. Zer moduz zaudeten jakin nahi dut. 4. Badakizu nola dabilen erloju hau? 5. Ikusi duzu norekin dabilen Kepa? 6. Begira (ezazu) nor datorren. 7. Jakin daiteke zertara datorren mutil hori? 8. Ez diot esan nora goazen. 9. Ea nola dabilen makina hau. 10. Ea zenbat datozen.

16. Osatu esaldi bakarra -en erabiliz. Haz una sola frase utilizando la partícula -en.

1. Zerbait dakien galdetu behar diogu Mertzxeri. 2. Ez du esan nahi nondik dakien hori. 3. Harri-garria da zenbat dakien horrek. 4. Makinaz idazten badakizun galdetu dute. 5. Ingelesezt ondo dakiten jakin nahi dugu. 6. Agure horrek zenbat diru daukan ere ez daki. 7. Ezetz igarri zer daukadan esku honetan. 8. Ea nolako erlojua daukazu. 9. Ez omen da oroitzen non daukazan paperak. 10. Ez dakigu zergatik dakarren aurpegi hori. 11. Begiratu duzu zer dakarten egunkariak? 12. Zenbat diru dakarten lagunek jakitea komeni zaigu. 13. Esan ezazu zer dakarzun maletan. 14. Zergatik daraman gorbata beltza galdegin diot Iboni. 15. Ez dakit zenbat denbora daraman anaiak Bartzelonan.

17. Itzul itzazu esaldi hauek.

1. Ea zerbait dakien galdetuko diogu. 2. Ez dakit nork daukan zure liburua. 3. Ikusi al du medikuak nola daukazu hanka? 4. Erakutsi ezazue zer daukazu hor. 5.- Begira (ezazu) zer dakarren egunkariak. 6. Jakin daiteke nora daramazu hori? 7. Zer daramagu poltsa honetan jakin nahi dute. 8. Ea zenbat dakizun. 9. Ea zer dakarzun. 10. Zer daramaten poltsan jakin nahi dut.

YA SÉ LO QUE TIENE (BADAKIT ZER DAUKAN)

Dos locos están comiendo plátanos en el patio. Uno los come sin pelar y el otro le dice extrañado:

-¿Por qué no le quitas la cáscara al plátano?

-¿Quitarle la cáscara? ¡Si ya sé lo que tiene dentro!

18. Osatu esaldi bakarra -en erabiliz. Haz una sola frase utilizando la partícula -en.

1. Ez zuten esan nongoa zen gizon hura. 2. Ez dakit noiz bukatu zen partida. 3. Ezin dugu ulertu zergatik haserretu zen horrela. 4. Auzokoek ez zuten ikusi nondik atera ziren lapurrak. 5. Badakizu norenak ziren argazki polit haiek? 6. Ezetz asmatu norekin izan nintzen atzo. 7. Zergatik etorri zinen hain berandu jakin nahi du Lurdesek. 8. Ez naiz oroitzen zertaz ari ginen hizketan.

19. Eman ezazu euskaraz.

1. Badakizue zer gertatu zen atzo? 2. Ez dakit noiz iritsi zen zure laguna. 3. Badakizu nora joan ziren zure anaiak (anai-arrebak)? 4. Badakizu norekin izan nintzen ostegunean? 5. Zergatik ez zinen bilerara etorri galdetu dute. 6. Ez naiz oroitzen zenbat joan ginen afaltzera. 7. Badakizue zertara joan ginen Bilbora? 8. Karmenek pozik ibili zineten galdetu du.

20. Osatu esaldi bakarra -en erabiliz. Haz una sola frase utilizando la partícula -en.

1. Ez dakit zer esan zuen medikuak. 2. Jakin al daiteke nork esan zuen hori? 3. Gurasoek jakin nahi dute Elenak neska ala mutila izan zuen. 4. Ez zuten esan nora eraman zuten gaixoa. 5. Ez dakigu nondik ekarri zuten ardoa. 6. Ez zuten aipatu zenbatean erosi zuten autoa. 7. Ez dut esango norekin hitz egin genuen. 8. Zertan gastatu zenuten dirua jakin nahi dugu. 9. Baserritarrek ez zuen adierazi zenbat abere zituen. 10. Oroitzen zara nolako txisteak kontatzen zituen agure hark? 11. Ez dakit non gorde nituen aldizkariak. 12. Gogoratzen al zara nondik hartu nituen giltzak? 13. Oroitzen al zarete nolako gauzak egiten genituen eskolan? 14. Inork ez du argitu zertan ibili ziren ehiztariak.

21. Itzul itzazu.

1. Ez naiz oroitzen (gogoratzen) zenbat balio zuen nire autoak.
2. Badakigu nork idatzi zuen eskutitz hori.
3. Albertok ez zuen esan zertarako behar zuen autoa.
4. Badakizu zergatik egin nuen hori?
5. Liburu hori non erosi zenuen jakin nahi dut.
6. Nekanek zer nahi zenuten galdegin du.
7. Badakizu nora eraman zituzten nire paperak?
8. Ez dakit zergatik egin zenuen hori.

BUENAS NOTICIAS (ALBISTE ONAK)

Itziartxo tiene seis años y está en el primer curso. A decir verdad, no es muy aplicada en la escuela. Es bastante traviesa y trabaja poco. Pasa el tiempo jugando con las amigas y charlando. Por ese motivo, la mayoría de las veces, suele traer unos informes desfavorables de la profesora. Suele ser de las últimas.

Hoy, en cambio, ha aparecido muy orgullosa en casa. En una mano trae la bolsa de la escuela y en la otra el informe de la profesora.

Su padre, cuando la ha visto, le ha pedido que le enseñe el informe:

—¡Hola, Itziar! ¿Has trabajado mucho en la escuela? ¡A ver! ¡Enséñame qué informe te han dado! Quiero verlo.

Itziar se acerca y le da el papel:

—¡Ten, aita! ¡A ver qué te parece!

El padre coge el papel y se queda extrañado. No puede creer lo que está leyendo: ¡Itziar es la primera de la clase!

—¿Cómo? ¡Vaya sorpresa! ¡No sé si veo bien! Voy a limpiar las gafas, por si acaso...

—No, no —le dice Itziar—. No tienes que limpiar las gafas. ¡Ves muy bien! Soy la primera, sí. ¡Qué te crees!

—¡Anda, anda! ¡Qué sorpresa! ¿Se puede saber cómo ha ocurrido eso?

E Itziar:

—Hemos tenido un examen y la profesora nos ha puesto una pregunta: a ver cuántas patas tiene el elefante. Y yo, he contestado que tiene tres...

—¡Caramba! ¿Has contestado que tres y a pesar de ello has sido la primera?

—Sí... porque los demás han puesto que tiene dos...

22. Galderak.

1. Itziartxo lehenbiziko mailan dabil.
2. Gaizki portatzen da eskolan.
3. Ez da oso saiatua.
4. Nahiko bihurria da eta lan gutxi egiten du.
5. Lagunekin jolasean eta berriketan pasatzen du denbora.
6. Agiri txarrak ekartzen ditu gehienetan.
7. Azkenetakoa izaten da.
8. Oso harro agertu da gaur etxean.
9. Esku batean eskolako poltsa dakar eta bestean irakaslearen agiria.
10. Aitak nolako agiria ekarri duen jakin nahi du.
11. Harrituta gelditu da aita agiria irakurri duenean.
12. Ezin du sinetsi ikusi duena.
13. Zenbat hanka dituen elefanteak galdetu diote.
14. Elefanteak hiru hanka dituela erantzun du Itziarrek.
15. Beste lagunek bi dituela jarri dute.

23. Perpaus hauek subordinatzeko, enuntziatiboak ala galderak diren ikusi behar duzu. *Para subordinar las siguientes oraciones has de distinguir si son enunciativas o interrogativas.*

1. Nolako eguraldia dagoen galdetu du aitak.
2. Euria egingo duela uste du semeak.
3. Noiz hasiko den lanean galdetu dio arrebak anaiari.
4. Berehala hasiko dela erantzun dio anaiak.
5. Non ibili diren goizean galdetu dio osabak izebari.
6. Ixabelekin erosketa batzuk egitera atera direla erantzun dio izebak.
7. Ana ezkondu egin dela esan du Ebaristok.
8. Norekin ezkondu den galdetu dio Iñakik.
9. Ez dakiela erantzun dio Ebaristok.
10. Zopak ez duela gatzik esan du Hipolitok.
11. Egia dela erantzun dio emazteak, botatzea ahaztu zaiola.
12. Atzo pelikula ederra ikusi zuela esan du Jaionek.
13. Bakarrik joan al zen galdetu dio Moisesek.
14. Ezetz erantzun dio Jaionek, hiru lagun joan zirela.

24. Irakur ezazu elkarriketa hau eta, gero, erantzun galderei. *Lee este diálogo y, luego, responde a las preguntas.*

1. Aitorrek egunkaria ekarri (al) duen galdetu dio Luperi.
2. Lupek baietz erantzun dio, mahai gainean utzi duela.
3. Aitorrek dio hori ez dela gaurkoa, atzokoa dela.
4. Lupek dio orduan norbaitek hartu duela.
5. Amak zer galdu zaion galdetzen dio Aitorri.
6. Lupek galdetzen dio amari (ea) berak

hartu duen gaurko egunkaria. 7. Amak ezetz erantzuten dio, berak ez duela hartu. 8. Aitorrek berdin dela dio, orain ezin duela irakurri, lanera joan behar duela eta.

25. Itzulpena.

Badakizu nor ikusi dudan kalean? Mikel, zure anaia. Bihar bere etxera joango garela esan diot. Noiz joango garen galdetu du eta eguerdian joango garela erantzun diot. Zuk lan handia duzula ere adierazi diot eta arratsaldean joango zarela. Oso ondo iruditzen zaiola esan du.

MATEO TXISTU

Mateo Txistu era el cura de un pueblo pequeño. Era un buen cura, pero también un cazador empedernido. Siempre andaba en el monte cazando con sus perros.

Un domingo por la mañana fue a celebrar misa y dejó a los perros atados en el atrio de la iglesia. Se vistió los ornamentos y empezó a decir misa. Estando en ello pasó una liebre junto a la iglesia y los perros comenzaron a ladrar con mucha fuerza. Al oírlo, el cura dejó plantada la misa y fue corriendo a coger la escopeta. Sin tiempo para quitarse los ornamentos soltó a los perros y salió tras la liebre. La gente en la iglesia se quedó asombrada y boquiabierta.

La liebre huyó hacia el monte y tras ella los perros y Mateo. Anduvieron y anduvieron, pero no pudieron alcanzar a la liebre. Al llegar el mediodía Mateo se quedó sin comer.

Pasaron todo el día corriendo de un lado para otro y, sin embargo, no alcanzaron a la liebre. Y así continuaron también durante toda la noche. ¡Fiiiiiu! ¡Fiiiiiu! se oían de noche los silbidos del cura llamando a los perros.

A la mañana siguiente Mateo estaba reventado y tenía las ropas completamente desgarradas, y, sin embargo, sigue que te sigue continuaba corriendo tras la liebre.

A eso del mediodía Mateo llegó a un caserío y vio una mujer haciendo pan.

–¡Por favor, señora! ¡Deme un pan, que estoy desfallecido de hambre (muerto por el hambre)! –le dijo Mateo.

–Sí, sí –le respondió la mujer–. Espere un poquito y le daré enseguida.

Pero para cuando la señora tomó el pan apareció la liebre y el pobre cura echó a correr de nuevo.

Y por lo visto, a partir de entonces así anda siempre. A través de montes y bosques, cuando hace sol sudando y cuando llueve hundido en el barro, siempre corriendo sin poder detener sus piernas.

Fue un castigo de Dios por haber dejado sin acabar la misa.

Todavía hoy (ahora), cuando en las largas noches invernales se escucha el silbido del viento, suelen decir los viejos que es Mateo Txistu el que anda por los alrededores.

26. Galderak.

1. Mateo Txistu herri koxkor batean bizi zen; bertako apaiza zen. 2. Apaiz zintzoa zen, baina ehiztari amorratua ere bai. 3. Eliz atarian lotuta utzi zituen txakurrak. 4. Zaunkaka hasi ziren indar handiz. 5. Meza bertan behera utzita, eskopeta hartzera joan zen berehala. 6. Jendea txunditurik eta aho zabalik geratu zen elizan. 7. Hurrengo goizean, leher eginda zegoen Mateo eta jantziak erabat urratuak zituen. 8. Andre bat ikusi zuen eguerdian. 9. Andre hura ogia egiten ari zen. 10. Mateo horrela dabil harrezkero. Mendi-basoetan zehar, eguzkia dagoenean izerditan, eta euria ari duenean lokatzetan sartuta, korrika beti bere hankak gelditu ezinik. 11. Meza bukatu gabe utzi zuelako zigortu zuen Jainkoak. 12. Mateo Txistu dabilela inguruan esaten dute.

11. IKASGAIA

1. Sar ezazu lehen esaldia bigarrenean, *-t(z)eko* erabiliz. *Subordina la frase imperativa y colócala dentro de la oración principal, utilizando el sufijo -t(z)eko.*

1. Ez ukitzeko ezer esan dio amonak Martintxori. 2. Lan horiek azkar bukatzeko eskatu du arduradunak. 3. Giltza ekartzeko [eramateko] esan zuen Mikelek. 4. Zapata lotzeko esan dio osabak

Inaziori. 5. Ohetik jaikitzeo esan die amak seme-alabei. 6. Ez ahazteko liburuak esan dio irakasleak ikasleari. 7. Gezurrik ez esateko eskatu dio amak alabari. 8. Bakean uzteko esan du Imanolek. 9. Lanean hasteko agindu du nagusiak. 10. Argazkiak erakusteko eskatu du Lurdesek. 11. Aurretik kentzeko esan dio txoferrak haurrari. 12. Isilik egoteko agindu dio andreak umeari. 13. Labana ekartzeko esan dio arrantzaleak mutikoari. 14. Etortzeko (joateko) agindu dio artzainak txakurrari. 15. Horrela ez ibiltzeko esan dio neskak mutilari. 16. Hori ez egiteko agindu dio aitak alabari. 17. Argia pizteko esan zuen Maitek. 18. Amari laguntzeko eskatu zion arrebak anaia. 19. Esertzeko eskatu zion Begoñak txakurrari. 20. Hortik jaisteko agindu dio gizonak mutilari. 21. Barrura sartzeko eskatu dio etxekoandreak neskari. 22. Berandu ez etortzeko esan dio aitak Imanoli. 23. Ez beldurtzeko esan dio agureak neskaxari. 24. Berehala jantzeko agindu dio aitak semeari. 25. Ez mugitzeko esan zion lapurrak jendeari. 26. Ez haserretzeko esan die Ainhoak gurasoei. 27. Azkar erantzuteko esan dio irakasleak ikasleari. 28. Pixka bat itxoiteko eskatu dio Lupek ahizpari. 29. Bulegoan telefonoz deitzeko esan diote Dionisiori. 30. Atea irekitzeko esan du Mertxek. 31. Egia esateko agindu dio andereñoak Arrateri. 32. Adarrik ez jotzeko esan zenuen zuk. 33. Ez esateko horrelakorik eskatu dio amonak aitonari. 34. Botila etxera eramateko esan du Paulek. 35. Leihoa irekitzeko esan die Eulalik lagunei. 36. Mesedez entzuteko eskatu zion alkateak jendeari. 37. Barkatzeko esan zuten neska-mutilek. 38. Paperak biltzeko agindu dio izebak ilobari. 39. Giltzak bilatzeko esan dio Anuntxik Julitari. 40. Eskuak garbitzeko esan dio anaia txikiari. 41. Gauza horiek lurretik jasotzeko agindu dio Terek Gurutzeri. 42. Sagarrak jateko esan zenuen zuk. 43. Txoriak ez hiltzeko esan die Monikak mutikoei. 44. Lasai egoteko esan dio medikuak gaixoari. 45. Hemendik (hortik, handik) joateko esan dio Pilartxok txakurrari. 46. Ogia emateko esan dio senarrak emazteari. 47. Amak aitari baietz esateko eskatu dio.

COMO EL PERRO Y EL GATO (TXAKURRA ETA KATUA BEZALA)

Idoia e Ibon están chillando y pegándose. Entra su madre y les dice:

—¿Qué es esto! ¡Esos niños revoltosos tienen que estar siempre peleándose! ¿Cómo tengo que decidir que no os peleéis? ¡Los hermanos tienen que comportarse bien y ayudarse mutuamente!

E Idoia le contesta:

—Amatxo, no estábamos peleando. Estábamos jugando. Ibon era un perro y yo una gata.

2 Itzul itzazu esaldi hauek. Traduce estas frases.

1. Etortzeko esan dut! 2. Hori ekartzeko esan dut! 3. Bakean uzteko esan dut! 4. Giltza bilatzeko esan du Tomasek. 5. Koldok ogia ez ahazteko esan dio Mikeli. 6. Robertok barkatzeko esan du. 7. Lanean hasteko esan dute. 8. Aitonak ez beldurtzeko esan zuen. 9. Trena hartzeko esan diot. 10. Nikolasek hori ez ukitzeko agindu du. 11. Idoiak hemen itxaroteko (itxoiteko) esan zuen. 12. Zuk esan zenuen ez haserretzeko. 13. Xabierrek laguntzeko eskatu du. 14. Atea itxteko esan du Eulali(a)k. 15. Zure aitak joateko esan du. 16. Lanak gaur bukatzeko eskatu dute. 17. Donostiatik gauza hauek eramateko eskatu dute. 18. Inor ez mugitzeko agindu dute. 19. Kristinak argazkiak erakusteko esan du. 20. Martinek laster erantzuteko esan du. 21. Osabak lasai egoteko esan zion ilobari. 22. Izeba Joanitak bere etxera joateko esan du. 23. Zure amak asko jateko esan du. 24. Medikuak jaikitzeo agindu dio gaixoari. 25. Aitak aurpegia garbitzeko agindu dio semeari.

EL PADRE, EL HIJO Y EL BURRO (AITA, SEMEA ETA ASTOA)

Una vez un baserriarra decidió vender el burro.

Llamó a su hijo y le dijo:

—Hijo, tenemos que ir a la feria, pues quiero vender el burro.

Y partieron para el pueblo: el burro por delante y el padre y el hijo por detrás, a pie.

Una señora los vio y dijo:

—¡Caramba! ¿Esos tontos para qué quieren el burro? ¿Para darle de comer y sacarlo a pasear?

¡Necios más que necios!

El padre lo oyó y ordenó al hijo que se pusiera encima. Y continuaron adelante.

Algo más tarde se encontraron con un anciano, y éste le dijo al chico:

—¡Muchacho! ¡No tienes vergüenza! ¡El padre anciano a pie y mientras tú cómodamente encima del burro! ¡Bájate de ahí, vago!

Bajóse, pues, el muchacho y le dijo al padre que se pusiera encima. Y así continuaron. Al poco tiempo pasaron junto a una taberna. Había allí unos chicos jóvenes y, al ver a la pareja, dijeron: -¡Mirad a esos! ¡El pobre niño a pie y el padre en el burro tranquilamente! ¡Ese hombre no tiene corazón!

Entonces el padre, avergonzado, rogó al hijo que se pusiera encima. Y así ambos iban sobre el burro.

Cuando llegaron a un arroyo unas mujeres estaban lavando la(s) ropa(s) y, al ver al padre y al hijo encima del burro, comenzaron a murmurar:

-¡Pobre burro! ¡Esos inconscientes lo llevan reventado! ¡Y encima querrán venderlo en la feria!

Al oír esto, se bajaron del burro y entre ambos cogieron al animal sobre sus hombros, Y así entraron en el pueblo.

Las gentes del pueblo, al verlos de este modo, empezaron a burlarse:

-¡Ja, ja, ja! ¡De esos tres, no es el más burro el que llevan encima! -decían.

Entonces el padre, dejando el burro en el suelo, le dijo al hijo:

-Hijo, nunca olvides lo (que has) aprendido hoy: Si no quieres quedar en ridículo por hacer el capricho ajeno, ¡haz el tuyo y se acabó!

3. Galderak.

1. Baserritarak astoa saltzea erabaki zuen.
2. Azokara joan behar zutela esan zion baserritarak semeari, astoa saldu nahi zuela eta.
3. Baserritarra eta semea herrirantz abiatu ziren.
4. Lehenbizi andre batek ikusi zituen. Emakumeak zertarako nahi zuten astoa galdegin zuen.
5. Aitak astoaren gainean jartzeko agindu zion semeari.
6. Geroxeago, agure batekin egin zuten topo.
7. Agureak lotsarik ez zuela esan zion mutikoari.
8. Mutikoa jaitsi zenean, aita jarri zen asto gainean.
9. Tabernan zeuden mutil gazteak.
10. Mutilek esan zuten aitak ez zuela bihotzik.
11. Arropak garbitzen ari ziren emakumeak errekan.
12. Azkenean, bizkarrean eraman zuten astoa aita-semeek.
13. Hiru horietan ez dela astoena gainean daramatena esaten du herriko jendeak.
14. Inoren kapritxoak egin nahian barregarri gelditu nahi ez badu, berea egiteko eta kito.

4. Erantzun galdera hauei, parentesi arteko hitza(k) erabiliz. *Responde a estas preguntas, utilizando la(s) palabra(s) entre paréntesis.*

1. Atea irekitzeko da giltza.
2. Ebakitzeko da labana.
3. Hitz egiteko da telefonoa.
4. Ehizan ibiltzeko da eskopeta.
5. Etxea berotzeko da berogailua.
6. Abereek jateko da belarra.
7. Karga eramateko da astoa.
8. Esnea emateko da behia.
9. Gazta egiteko da esnea.
10. Saguak harrapatzeko da katua.
11. Janariei botatzeko da gatza.
12. Autoak ibiltzeko da gasolina.
13. Apaintzeko da gorbata.
14. Ordua jakiteko da erlojua.
15. Muga batzuk igarotzeko da pasaporte.
16. Barazkiak erosteko da azoka.
17. Ura emateko da iturria.
18. Ikasteko dira eskolak.
19. Esertzeko dira aulkia.
20. Erretzeko dira zigarroak.
21. Jateko dira janariak.
22. Edateko dira edariak.
23. Tortilla egiteko dira arrautzak.
24. Albisteak irakurtzeko dira egunkariak.
25. Hobeto ikusteko dira betaurrekoak.
26. Ibaiek igarotzeko dira zubiak.
27. Igotzeko eta jaisteko dira eskailerak.
28. Artaldeak zaintzeko dira artzainak.
29. Gaixoak sendatzeko dira medikuak.

5. Itzul itzazu esaldi hauek. *Traduce estas frases.*

1. Ura edateko da.
2. Ogia jateko da.
3. Paper hauek idazteko dira.
4. Beste haiek marrazkiak egiteko.
5. Diru hori haragia erosteko da.
6. Bide hura nire herrira joateko da.
7. Alkandora hau igandean jantzeko da.
8. Liburu horiek etxera eramateko behar ditut.
9. Nire anaiarekin hitz egiteko bulegora joan behar duzu.
10. Frantsesez ikasteko Frantziara joan behar da.

6. Esaldi hauek itzultzeko, -t(z)eko erabili behar duzu. *Para traducir estas frases tienes que usar -t(z)eko.*

1. Hau ogia ekartzeko poltsa da.
2. Hau gatza edukitzeko ontzia da.
3. Telefonoa mintzatzeko (hitz egiteko) tresna da.
4. Uda hondartzara joateko garaia da.
5. Astelehena lanera joateko eguna da.
6. Ohera joateko ordua da.
7. Hau ez da jolas egiteko lekua.
8. Josteko makina berria erosi dugu.
9. Gizon honek edateko ohitura du.
10. Ez dut erretzeko ohiturarik.
11. Atzo zuloak egiteko tresna bat erosi nuen.
12. Ez dute konpondu arropa garbitzeko makina.
13. Josebarekin hitz egiteko

(mintzatzeko) asmoa dugu. 14. Nire lagunek ez zuten lanera joateko asmorik. 15. Haurrek kalera ateratzeko gogoia dute. 16. Film hori ikusteko gogoia dut.

EL CONCIERTO (KONTZERTUA)

Marido y mujer están oyendo un concierto. En eso la mujer le pega al marido en un brazo y señalando al de al lado le dice:

-¡Mira a ese inculto! ¡Está dormido!

-¿Y me despiertas para decirme eso?

LA PASTA DE DIENTES (HORTZAK GARBITZEKO PASTA)

La madre le pide a Bernardo que vaya a la tienda y que compre pasta de dientes. Bernardo va a la tienda y le dice al vendedor:

-Quiero pasta de dientes...

-¿De qué marca la quieres?

-Pues, no lo sé...

-Mira. Ésta es para fortalecer los dientes, esta otra para dar buen olor al aliento, con esta otra suelen dar premios, con esta otra cromos, esta otra...

-Perdone, señor. Yo la quiero para limpiar los dientes...

7. Perpaus hauek subordinatzeko, gogoan hartu behar duzu enuntziatiboak, galderak ala aginduek diren. Para subordinar estas oraciones has de tomar en cuenta si son enunciativas, interrogativas o imperativas.

1. Norena den txakurra galdetu du artzainak. 2. Berea dela erantzun dio ehiztariak. 3. Txakurra kanpora ateratzeko esan du tabernako andreak. 4. Eskuak altxatzeko agindu dio lapurrak jendeari. 5. Zertarako nahi duen dirua galdetzen dio amak alabari. 6. Amari goxokiak erosteko nahi duela erantzuten dio alabak. 7. Gezurra dirudiela dio aitak. 8. Paper guztiak biltzeko agindu dio irakasleak ikasleei. 9. Gero zer egin behar duten galdetu dio Bixentek irakasleari. 10. Matematikak ikasteko erantzun dio irakasleak. 11. Herenegun Eibarren izan zirela eta ederki bazkaldu zutela esan du mutilak. 12. Xantik esan du tontoa dela esan duela Peruk eta ez diola barkatuko. 13. Atzo ez zela lanera joan eta pelikula bat ikusi zuela esan du Xebastianek. 14. Amak esan dio haurrari oso goiz dela oraindik, telebista itzaltzeko eta lagunekin jolastera kalera joateko. 15. Aitak galdetu du zeinek itxi duen atea, eta giltza ekartzeko eta berehala irekitzeko esan du. 16. Hara joateko eta zergatik egin duen hori esateko eskatu dio osabak Josetxori. 17. Egunkariak irakurtzeko eta gero bere gelan uzteko agindu dio Gorkak Feliperi. 18. Baserritarrek galdetu du zeinek bota duen harria. 19. Umeak erantzun dio berak ezetz, beste batek bota duela.

8. Irakur ezazu elkarriketa hau eta gero galderei erantzun.

1. Dendariak Kepari zer nahi duen galdetu dio. 2. Kepak botak erosi nahi dituela erantzun dio. 3. Dendariak berak ikusteko eta aukeratzeko esan dio. 4. Beltz horiek (beltz batzuek) zenbat balio duten galdetu dio Kepak. 5. Dendariak ehun eta hoge euro balio dutela erantzun dio. 6. Kepak garesti samarrak iruditzen zaizkiola dio. 7. Dendariak nolakoak nahi dituen galdetu dio. 8. Kepak mendian ibiltzeko behar dituela erantzun dio. 9. Dendariak eramateko esan dio, larruzkoak direla eta ez zaiela urik sartuko.

9. Bete itzazu hutsuneak honako adizki hauek erabiliz. Llena los huecos utilizando las siguientes formas verbales.

Amak zer ordu den galdetu du. Aitak hamabiak direla erantzun dio. Amak oso berandu dela uste du eta non den Imanol galdetu dio Tereri. Honek Josebaren etxera joan dela erantzun dio. Orduan amak Josebaren etxera deitzeko esan dio. Terek ez dakiela zenbakia esan du eta amak liburuan begiratzeko esan dio. Deitu du Terek eta Josebaren etxea ote den galdetu du. Baietz erantzun diote. Imanol han ote den galdetu du eta ezetz erantzun diote, atera egin dela eta lasai egoteko, laster iritsiko dela etxera.

EL PEQUEÑO MENDIGO (ESKALE TXIKIA)

[... ..]

Érase una vez en Bagdad un mendigo. Era un hombrecillo agradable, que se reía y hacía reír mucho. Tenía muchos amigos y amigas; uno de ellos era el sastre. A menudo invitaba al pequeño mendigo a cenar. Una noche, el mendigo estaba comiendo pescado en casa del sastre. Estaba contando una curiosa historia, cuando se le atragantó una espina. Se puso muy colorado y empezó a hacer extraños ruidos. El sastre y su mujer pensaron que aquello era parte de la historia, y empezaron a todo reír. De pronto, el mendigo cayó largo al suelo.

—¡Ay, Dios mío, perdónanos! —gritó el sastre—. ¡Hemos matado al invitado!

—Nadie debe saberlo —le dijo su mujer.

Envolvieron al pequeño mendigo en una tela y lo sacaron a la calle. El sastre y su mujer trasladaron con facilidad el pequeño y ligero cuerpo del mendigo.

—¿Qué os pasa? —les preguntó una criada.

—Nuestro niño tiene fiebre —le contestó el sastre.

—Yo trabajo en casa de un médico —les dijo la criada—. Venid conmigo.

Tuvieron que seguirle a la criada hasta la casa del médico. La criada subió escaleras arriba para avisar al médico. Mientras ella estaba dentro, el sastre condujo el cuerpo hasta el rellano. Lo dejó allí, y el sastre y su mujer se marcharon a casa.

El médico salió de casa y bajó corriendo las escaleras de piedra del exterior, y se tropezó con el cuerpo del pequeño mendigo; éste rodó escaleras abajo, hasta la base.

—¡Perdona, querido Dios! —gritó el médico—. Ha sido un accidente terrible. ¡Este pobre mendigo estaba durmiendo ante mi casa y yo mismo lo he matado sin querer! ¡Nadie debe saberlo!

Le dijo la criada:

—Tira el cuerpo por encima de la pared al patio de la cocina del vecino. Cada noche las ratas acuden a por comida, y puede que también coman ese cuerpo.

Tal como le dijo, tiraron al pequeño mendigo al patio de los vecinos. Al poco rato, el cocinero salió de casa. Cogió un palo en la mano y empezó a buscar ratas. De repente, vio el cuerpo del pequeño mendigo junto a la tapia.

—¡Vaya! —dijo para sus adentros—. Así que no eran ratones los que andaban por aquí! ¡Toma, pues, ladrón! Y le propinó un bastonazo tremendo al mendigo. El cuerpo quedó boca abajo en medio del polvo.

—Ay, Dios mío! ¡Perdóname, por favor! —dijo el cocinero asustado—. He matado a este pobre mendigo. Nadie debe encontrar este cuerpo”.

El cocinero llevó el cuerpo hacia el río, con la intención de echarlo al agua. De repente, se percató de que venía alguien. Dejó el cuerpo en un rincón escondido y se fue a casa corriendo.

Un criado que estaba dando un paseo vio al pequeño mendigo en el rincón escondido. Le pareció que era un ladrón. —¡Este me atacará! —pensó, y golpeó al mendigo con fuerza.

Al oír ruidos y alborotos, dos policías se acercaron al lugar, y encontraron allí al criado y al mendigo.

—¡Un asesinato! —dijeron los policías—. ¡Vamos, ven con nosotros!

Metieron al criado en la cárcel, y dejaron al pequeño mendigo sobre una mesa de la comisaría.

A la mañana siguiente, el criado tuvo que personarse en el juzgado. El cuerpo del pequeño mendigo estaba encima de la mesa del juez, y acudió mucha gente para ver el juicio.

—He aquí al infeliz que han matado —dijo el juez—, y he ahí el asesino. Lo ha arrestado la policía. Verdugo, ahorca a ese asesino inmediatamente.

La gente empezó a aplaudir y vitorear.

—¡Alto! ¡Alto! ¡No hagáis eso, pues ha sido una gran metedura de pata! —gritó alguien desde el gentío, y el cocinero salió adelante—. No puedo admitir que maten a ese hombre, pues yo maté al mendigo. Estaba en mi patio, y pensé que estaba robando comida. Lo maté de un bastonazo, y dejé el cuerpo en la calle.

—Verdugo —dijo el juez—, deja libre al criado y ahorca a este cocinero.

La gente aplaudió con gritos de alegría.

Pero de repente gritó otro hombre.

—¡No! —dijo el médico—. No os puedo dejar que ahorquéis al cocinero. Sin quererlo, yo mismo le di una patada a ese mendigo, y cayó escaleras abajo. Fue un lamentable accidente. Y luego arrojé el cuerpo al patio del cocinero, por encima de la pared.

—El médico tiene que salvar la vida de la gente —dijo el juez—; tú, sin embargo, has matado a éste. Verdugo, deja en libertad a ese cocinero y ahorca al médico.

La gente aplaudió con gritos de alegría. El médico rezó sus oraciones, pues ya sabía que le había llegado la hora de la muerte.

—¡Alto! —gritó de entre la gente otra persona—. No podéis hacer eso. Anoche el mendigo estuvo cenando en nuestra casa. Mientras estaba contando una graciosa historia, se atragantó con una espina de pescado. No nos dimos cuenta de que estaba grave, hasta que cayó al suelo. Entonces nos asustamos mucho.

—Entonces, vosotros matasteis a vuestro invitado —dijo el juez—. Verdugo, ahorca a este sastre por la muerte del mendigo.

—¡Esperad! —dijo de repente el médico, y señaló el cuerpo que estaba encima de la mesa—. Ese hombre no está muerto, aún vive.

Se acercó al mendigo y le extrajo la espina de la garganta. El pequeño mendigo se sentó y empezó a toser.

—¡Ay Dios! —gritó el mendigo—. He tenido una pesadilla espantosa. He soñado que alguien de una patada me ha tirado escaleras abajo. Luego que algún otro me ha tirado por encima de la pared, y que otro me ha apaleado... —entonces vio al sastre y a su mujer y les dijo—: Queridos amigos, ahora me acuerdo de vosotros. ¡Qué majos sois! ¿A tanta gente habéis traído para extraer una espina? Bien, pues, terminaré ahora la historia que estaba contando...

Y así, él acabó la historia, y todo el mundo rio de buena gana.

10. Galderak.

1. Gizontxo atsegina zen eskale txikia. Bagdaden bizi zen. 2. Istorio xeble bat kontatzen ari zela, arrain-hezur bat gelditu zitzaion eztarrian eskaleari jostunaren etxean. 3. "Ene Jainkoa, bar-kaiguzu! Hil egin dugu gonbidatua!", esan zuen oihuka jostunak. Ez zuela inork jakin behar esan zuen haren emazteak. 4. Eskale txikia oihala batean bildu eta kalera atera zuten orduan jostunak eta emazteak. 5. Neskamearekin egin zuten topo bidean. 6. Sendagile baten etxean egiten zuela lan esan zien neskameak jostunari eta emazteari. 7. Presaka irten zen sendagilea etxetik, eta eskale txikiaren gorputzarekin estropezu egin zuen. 8. Eskale gizarajo hura lo zegoela bere etxe aurrean, eta berak hil zuela oharkabea pentsatu zuen sendagileak. 9. Botatzeko gorputza horma gainetik auzoko sukaldariaren patioa esan zion neskameak sendagileari. 10. Eskuan makila hartu eta arratoi bila hasi zen sukaldaria patioan. 11. Eskalea lapurra zela pentsatu zuen sukaldariak. Eta izugarritzko makilakada eman zion. 12. Uretara botatzeko asmoz eraman zuen sukaldariak eskalearen gorputza ibairantz. 13. Lapurrak eraso egingo ziola pentsatu zuen paseoan zebilen zerbitzariak. 14. Hilketak bat izan zela eta joateko beraiekin esan zioten poliziek zerbitzariari. 15. Urkatzeko hiltzaile hori berehala eskatu zion epaileak berreroari. 16. Orduan, sukaldaria agertu zen jendartetik oihuka. Ezin zuela onartu gizon hura hiltzea, berak hil zuela eskalea (esan zuen). 17. Uzteko zerbitzaria aske eta urkatzeko sukaldari hura esan zion epaileak berreroari. 18. Eta orduan sendagileak egin zuen deiadar. Ezin ziela utzi sukaldaria urkatzen esan zuen. 19. Istripu tamalgarria izan zela esan zuen. 20. Jendearen bizia salbatzeko zirela sendagileak esan zuen epaileak. 21. Orduan, uzteko aske sukaldari hura eta urkatzeko sendagilea agindu zuen epaileak. 22. Azkenik, jostunak egin zuen oihu jendartetik. Ezin zutela hori egin. Aurreko gauean eskalea haie-nean izan zela afaltzen. Istorio xeble bat kontatzen ari zen bitartean, arrain-hezurra gelditu zitzaioela eztarrian. Ez zirela oharitu larri zegoenik, lurrera erori zen arte. Orduan oso beldurtu zirela esan zuen. 23. Orduan, urkatzeko jostun hura eskalearen heriotzagatik agindu zion epaileak berreroari. 24. Gizon hura ez zegoela hilda, artean bizirik zegoela oharitu zen sendagilea orduan. 25. Ames-gaizto beldurgarria izan zuela esan zuen eskale txikiak.

11. Bete hutsuneak. *Completa los huecos.*

1. Zertarako da soka? Soka lotzeko da.
2. Orrazia orrazteko da.
3. Koilara zopa jateko da.
4. Orratza josteko da.
5. Zertarako dira botikak? Botikak gaixoak sendatzeko dira.
6. Kaiolak txoriak edukitzeko dira.
7. Pilotalekuak pilotan jokatzeko dira.
8. Gerrikoa prakei eusteko da.
9. Mailua iltzeak sartzeko da.
10. Guraizeak ebakitzeko dira.
11. Armak borroka egiteko dira.
12. Lapikoa janariak egosteko dira.
13. Arkatza idatzeko eta marrazkiak egiteko da.
14. Maisua irakasteko da.
15. Pospoloak sua pizteko dira.
16. Irudiak etxea apaintzeko dira.
17. Igerilekuak igeri egiteko dira.
18. Txakurra etxea zaintzeko da.
19. Mukizapia mukiak kentzeko da.
20. Hiztegia hitzak begiratzeko da.
21. Bastoia ibiltzen laguntzeko da.
22. Gutunak albisteak bidaltzeko dira.
23. Garabiak pisuak jasotzeko dira.
24. Metroa neurtzeko da.
25. Hau argazkiak egiteko makina da.
26. Beste hau josteko makina da.
27. Hau Word idatzeko programa da.
28. Hau ilea lehortzeko tresna da.
29. Mikrofonoa mintzatzeko tresna da.
30. Eta termometroa tenperatura neurtzeko tresna da.
31. Hau dirua gordetzeko kutxa da.
32. Hau garagardoa edateko pitxerra da.
33. Basiliok jateko gogoa du.
34. Haurrak komunera joateko gogoa du.
35. Maribik mendira joateko asmoa du.
36. Xantik erretzeko ohitura du.
37. Ebaristori jaikitzeke ordua iritsi zaio.
38. Eguerdia bazkaltzeko garaia da.
39. Igandea atsedean hartzeko eguna da.

12. IKASGAIA

PEOR (GAIZTOAGOA)

Eduarne le pregunta a su madre:

-Ama, ¿por qué tienes pelos blancos?

-¿Porque tú eres mala!

-Entonces... tu eres peor...

-¿Por qué dices eso?

-Porque la abuela tiene más pelos blancos que tú...

UN TROZO MAYOR (PUSKA HANDIAGOA)

Un día, un perro llevaba un trozo de carne en la boca. Llegó a un pozo y vio su imagen en el agua.

Creyendo que era otro perro, empezó a decir:

-¡Vaya! ¡El trozo de carne de ese perro es mayor que el mío! ¡Se lo voy a quitar!

Al decirlo, abrió la boca y se le cayó la carne al agua, y entonces se quedó sin nada...

UNA MAESTRA MEJOR (ANDEREÑO HOBEA)

La maestra en la escuela:

-¡Eres muy vaga, Estitxu! ¡Tienes siete años y aún no sabes leer! ¡Con esos años yo leía libros grandes!

-Seguramente tendrías una maestra mejor...

PACÍFICOS (BAKEZALEAK)

Se abre la puerta del bar y aparece la cabeza de un marinero barbudo. Tiene una pinta de duro y mirando a los de dentro dice así:

-¿Quién quiere luchar?

La gente está asustada y nadie le contesta. Entonces, el marinero cada vez más fuerte:

-¡He preguntado quién quiere luchar!

Le miran en silencio y nadie se atreve a moverse. Al final, un abuelo de baja estatura le dice temblando:

-Señor, aquí nadie quiere luchar, todos somos pacíficos...

-¡Bueno! ¡Entonces entraré tranquilamente!

1. Esaldiak elkartuz egin itzazu konparaziozko perpausak. *Construye oraciones comparativas, uniendo las dos frases.*

1. Ibon Arrate baino alferragoa da.
2. Xabier Martin baino gizenagoa da.
3. Arantxaren soinekoa Isabelena baino argiagoa da.
4. Hiztegia fisikako liburua baino lodiagoa da.
5. Amona aitona baino bizkorrago dabil.
6. Arrantzaleak ehiztariak baino gezurtiagoak izaten dira.
7. Galgoak erbiak baino azkarragoak dira.
8. Zapatak prakak baino bustiagoak ditut.
9. Itziar Eneko baino bihurriagoa da.
10. Eguzkia ilargia baino argiagoa da.
11. Zuk nik baino gehiago dakizu.
12. Ainhoak Anderrek baino diru gehiago dauka.

2. Egin itzazu konparaziozko perpausak hurrengo adibidean bezala. *Construye oraciones comparativas como en el ejemplo siguiente.*

1. Ondarroa Bilbo baino txikiagoa da; Bilbo Ondarroa baino handiagoa da.
2. Alaska Aljeria baino hotzagoa da; Aljeria Alaska baino beroagoa da.
3. Barraskiloa saga baino motelagoa da; saga barraskiloa baino azkarragoa da.
4. Metroa kilometroa baino motzagoa da; kilometroa metroa baino luzeagoa da.
5. Goiza eguerdia baino hotzagoa da; eguerdia goiza baino epelagoa da.
6. Gaua eguna baino ilunagoa da; eguna gaua baino argiagoa da.
7. Larunbatak astelehenak baino alaiagoak izaten dira; astelehenak larunbatak baino tristeagoak izaten dira.
8. Ogia tabakoa baino beharrezkoagoa da; tabakoa ogia baino kaltegarriagoa da.
9. Egurra burdina baino bigunagoa da; burdina egurra baino gogoragoa da.
10. Galizia Burgos baino bustiagoa da; Burgos Galizia baino lehoragoa da.
11. Globoak butano-bonbonak baino arinagoak dira; butano-bonbonak globoak baino astunagoak dira.
12. Ibaiak errekek baino zabalagoak izaten dira; errekek ibaiak baino estuagoak izaten dira.
13. Zaharrak gazteak baino baldarragoak izaten dira; gazteak zaharrak baino bizkorragoak izaten dira.
14. Aldizkariak liburuak baino meheagoak izaten dira; liburuak aldizkariak baino lodiagoak izaten dira.
15. Ibaietako ura itsasokoa baino gozoagoa izaten da; itsasoko ura ibaietako baino gaziagoa izaten da.
16. Garajeak bulegoak baino zikinagoak egoten dira; bulegoak garajeak baino txukunagoak egoten dira.
17. Zerua zelaiak baino urdinagoa da; zelaiak zerua baino berdeagoak dira.
18. Behiaren haragia astoarena baino samurragoa izaten da; astoaren haragia behiarena baino gogoragoa izaten da.
19. Jauregiak txabolak baino ederragoak izaten dira; txabolak jauregiak baino itsusiagoak izaten dira.
20. Lagunak etsaiak baino hobeak izaten dira; etsaiak lagunak baino gaitztoagoak izaten dira.
21. Gurasoak seme-alabak baino zaharragoak izaten dira; seme-alabak gurasoak baino gazteagoak izaten dira.
22. Orratza hatza baino zorrotzagoa da; hatza orratza baino lodiagoa da.
23. Hiriak herriak baino handiagoak izaten dira; herriak hiriak baino txikiagoak izaten dira.
24. Aberatsak pobreak baino harroagoak izaten dira; pobreak aberatsak baino apalagoak izaten dira.
25. Esnea kafea baino zuriagoa izaten da; kafea esnea baino beltzagoa izaten da.
26. Hortzak ezpainak baino zuriagoak izaten dira; ezpainak hortzak baino gorriagoak izaten dira.
27. Irratiak telebistak baino merkeagoak izaten dira; telebistak irratik baino garestiagoak izaten dira.
28. Loreak barazkiak baino politagoak izaten dira; barazkiak loreak baino itsusiagoak izaten dira.
29. Makilak sokak baino gogoragoak izaten dira; sokak makilak baino bigunagoak izaten dira.
30. Udaberria negua baino epelagoa izaten da; negua udaberria baino hotzagoa izaten da.
31. Opariak zigorrak baino atseginagoak izaten dira; zigorrak opariak baino txarragoak izaten dira.
32. Telefonoz hitz egitea eskutitzak idaztea baino errazagoa da; eskutitzak idaztea telefonoz hitz egitea baino zailagoa da.
33. Trenak hegazkinak baino motelagoak dira; hegazkinak trenak baino azkarragoak dira.
34. Txapela alkandora baino ilunagoa izaten da; alkandora txapela baino argiagoa izaten da.
35. Botak sandaliak baino astunagoak izaten dira; sandaliak botak baino arinagoak izaten dira.
36. Purua zigarroa baino lodiagoa izaten da; zigarroa purua baino meheagoa izaten da.
37. Telefono arrunta mugikorra baino merkeagoa da; mugikorra telefono arrunta baino erosoagoa da.
38. Mezu elektronikoak SMS mezuak baino luzeagoak dira; SMS mezuak mezu elektronikoak baino laburragoak dira.

3. Erantzun iezaiezu galdera hauei, adibidean bezala. *Contesta a estas preguntas, como en el ejemplo.*

1. Xanpaina da garestiagoa.
2. Ura da merkeagoa.
3. Ordua da luzeagoa.
4. Segundoa da motzagoa.
5. Jolas egitea da errazagoa.
6. Pulmonia da txarragoa.
7. Pilotak dira biribilagoak.
8. Egia esatea da hobe.
9. Nobelak dira luzeagoak.
10. Irakasleak daki gehiago.
11. Larunbatean, diskotekak egoten dira beteagoak.
12. Euroak balio du gehiago.
13. Auto zaharrak ibiltzen dira okerrago.
14. Urtean zehar, lanegunak dira gehiago.

4. Itzul itzazu konparaziozko perpaus hauek. *Traduce estas oraciones comparativas.*

1. Hau hori baino handiagoa da.
2. Zuen etxea gurea baino berriagoa da.
3. Kepa langileagoa da; Mikel, ordea, azkarragoa (argiagoa) da.
4. Imanol zu baino zaharragoa da.
5. Maribel bere ahizpa baino politagoa da.
6. Liburu hau ona da, baina hura hobe.
7. Gauzak hemen txarragoak eta garestiagoak dira.
8. Atzoko ogia gaurkoa baino gogorragoa dago.
9. Kafea esnea baino beroagoa dago.
10. Gela hau hori baino hotzagoa da.
11. Pekin Paris baino urrutiago dago.
12. Zuk nik baino gehiago erretzen duzu.
13. Gehiago nahi dut.
14. Gazteek zaharrek baino gutxiago dakite.
15. Gu baino lehenago iritsi zarete.
16. Neska honen soinekoa horrena baino argiagoa da.
17. Zure alkandora nirea baino garbiagoa dago.
18. Bizikleta motoa baino motelagoa da.
19. Jertse honek beso bat bestea baino motzagoa du.
20. Frantsesa alemana baino errazagoa da.

5. Galdera hauek erantzuteko, eskuineko hitz bat aukeratu behar duzu. *Para contestar a estas preguntas, tienes elegir una palabra de la derecha.*

1. Munduko mendirik altuena Everest da.
2. Ibairik zabalena Amazonas da.
3. Ibairik luzeena Nilo da.
4. Itsasorik zabalena Ozeano Barea da.
5. Herrialderik handiena Errusia da.
6. Tokirik hotzena Siberia da.
7. Tokirik beroena Sahara da.
8. Libururik irakurriena Biblia da.
9. Animaliarik luzeena jirafa da.
10. Animaliarik indartsuena elefantea da.
11. Asteko egunik alaiena larunbata da.
12. Asteko egunik tristeena astelehena da.
13. Gizonik zaharrena Matusalen izan da.
14. Gizonik aberatsena Rostchild izan da.
15. Fisikorik jakintsuena Einstein izan da.
16. Pintorerik onena Velázquez izan da.
17. Musikaririk ospetsuena Beethoven izan da.
18. Eskultorerik trebeena Michelangelo izan da.
19. Gansterrik famatuena Al Capone izan da.
20. Erregerik gaiztoena Herodes izan da.

6. Eman itzazu euskaraz esaldi hauek. *Pon en euskera estas frases.*

1. Merkeena ez da beti txarrena izaten.
2. Toki(rik) ilunena izaten da egokiena telebista ikusteko.
3. Eugenio da azkarrena (argiena), baina alferrena ere bai.
4. Jarri (ipini) itzazue gauza astunenak azpian eta arinenak gainean.
5. Liburu lodienak hiztegiak izaten dira.
6. Gela hau hotzena izaten da neguan eta beroena udan.
7. Anaia zaharrena Basaurin bizi da eta gazteena Lekeition.
8. Jende gehiena auzo hauetan bizi da.
9. Durangoko Azokako idazlerik salduena Atxaga izan zen.
10. Aurren, libururik salduena Mariasun Landaren ipuin bat izan da.
11. Eguberrietako diskorik salduena Mikel Laboarena da.

EL MATEMÁTICO MÁS FAMOSO (MATEMATIKARI HANDIENA)

Bernardo piensa que es el matemático más famoso. Dice que él es el mejor en matemáticas. Una mujer quiere saber si eso es verdad o mentira y, un día, le pregunta así:

—Bernardo! ¡A ver si aciertas qué hacen seis naranjas, seis manzanas y seis ciruelas!

—Pues, todos juntos son los que hacen el mayor dolor de tripas!

EL MÁS BARATO (MERKEENA)

Una mujer tacaña y avara está moribunda en la cama. Los tres hijos hablan a su alrededor y dice la mayor:

—Nuestra madre merece un funeral solemne. Le haremos el más hermoso y el más caro. Le haremos un funeral de primera clase y la llevaremos en un carruaje al cementerio.

El segundo hijo, sin embargo, conoce bien las costumbres de la madre y dice así:

—¡Ni pensar! ¡Eso es demasiado caro. Le haremos un funeral más barato: uno de segundo grado será suficiente!

Y la hija más joven:

—Lo mejor será conducirla como pobre y la llevaremos en el coche del ayuntamiento.

La madre ha oído todo y, sin abrir los ojos, les dice así con voz débil:

—¡No, no! ¡No gastéis el dinero en vano! Iré andando al cementerio...

7. Itzulpena.

1. Handiegia duzu alkandora.
2. Liburu hau garestiegia da.
3. Nire ohea txikiegia da.
4. Zopa beroegia dago.
5. Praka hauek luzeegiak dira zuretzat eta motzeegiak niretzat.
6. Zure anaia gazteegia da gurekin ibiltzeko.
7. Hori ederregia da egia izateko.
8. Hori errazegia da zuretzat.
9. Ez da ona salatu egia izatea.
10. Jose gogorregia da seme zaharrenarekin eta bigunegia txikiarekin.

- kin. 11. Jokinek gehiegi edaten du. 12. Gehiegi hitz egiten duzue. 13. Gehiegi bete duzu basoa.
14. Zure anaiak (nebak) esaten du (dio) gutxiegi ordaintzen diotela.

DEMASIADO RÁPIDO (AZKARREGIA)

Una parlamentaria necesita un secretario y ha puesto un anuncio en los periódicos. Al día siguiente aparecen varios chicos en su despacho: unos más jóvenes, otros más viejos; algunos feos, otros no tanto. Cada uno trae su *curriculum vitae* en la mano. La parlamentaria habla con todos y al final elige a un joven de aspecto elegante. El de al lado, por lo visto, no está muy conforme y le dice a la parlamentaria:

—Señora, no ha elegido bien. ¡Este chico no escribe más que sesenta palabras en un minuto; yo, en cambio, soy más rápido, pues escribo cien!

Y la parlamentaria:

—¿Cien en un minuto? ¿Y de dónde voy a sacar yo cien palabras en un minuto?

DEMASIADO RÁPIDO (BIZKORREGI)

Un camión del ayuntamiento está delante de un banco y dos hombres están cargando unas cajas grandes. En eso, se les acerca un ertzaina y sacando una pistola los lleva presos.

El jefe de ertzainas está asombrado y le pregunta al ertzaina:

—¡Oye! ¿Y cómo has sabido que son ladrones y no trabajadores del ayuntamiento?

—¡Porque para ser del ayuntamiento estaban trabajando demasiado deprisa!

DEMASIADO CAROS (GARESTIEGIAK)

Una mujer ha entrado en una tienda y ha pedido un termómetro. El tendero ha traído varios y, dejándolos sobre la mesa, le ha dicho:

—Mira. Éste es el mejor. Es alemán y cuesta 25 euros.

Este otro, japonés, y cuesta 20 euros...

La mujer entonces:

—Perdona, pero me parecen demasiado caros...

—¡Puede ser. A pesar de todo es mejor que lo compres ahora, pues en verano van a subir!

DEMASIADO DURO (GOGORREGIA)

Una mujer llama al camarero y le dice así:

—¡Oye! ¡Este filete está demasiado duro!

—¿Tranquila, mujer! Por eso no le vamos a cobrar más...

LOS VEHÍCULOS (IBILGAILUAK)

Los vehículos son medios para ir de un sitio a otro: carros, coches, trenes, etc. Conocemos vehículos de muchas formas en el mundo y a lo largo de la historia. Aquí mencionaremos sólo los más importantes.

Los caseros de aquí usaban carros. Los carros eran muy adecuados para transportar cargas pesadas por caminos montañosos: madera, hierba, etc. Para conducir los carros se usaban los bueyes principalmente. Los bueyes son muy fuertes pero también demasiado lentos para hacer largos viajes, pues andan muy despacio, son demasiado lentos para algunas cosas. Existían también carros más ligeros, y para tirar de ellos los caballos son los más adecuados. Los caballos, por supuesto, son más rápidos que los bueyes. Estos animales se ven cada vez menos en nuestros caseríos y, hoy en día, los labradores prefieren más los tractores que los animales. Los tractores son más caros que los animales, pero también más prácticos y más fuertes.

En las carreteras andan bicicletas, motos, coches y camiones. Los más rápidos de todos son las motos y los más fuertes los camiones. Los más cómodos y los que más se usan son los coches. Coches, automóviles, autos... ¡tenemos muchas palabras para designar a estos vehículos! Los camiones suelen ser mucho más grandes que los coches y se usan para llevar cargas. Por eso, los camiones suelen tener más ruedas que los coches: los coches suelen tener sólo cuatro ruedas; los camiones, al contrario, doce, deiciséis y también más. Los camiones, sin embargo, suelen ser más lentos que los coches y andan más lentamente. Para circular por la ciudad, algunos prefieren la bicicleta al coche, pues es fácil de aparcar y también es más limpia; ensucia menos el aire de la ciudad.

En el siglo XIX, aparecieron los ferrocarriles. La primera locomotora la inventó el inglés Stephenson el año 1814. Fue uno de los mayores adelantos del siglo XIX. Apareció juntamente a la revolución industrial y en aquellos tiempos cambió por completo nuestra sociedad. Al principio, los trenes andaban con la fuerza del vapor, pero pronto aparecieron otros medios de energía más nuevos y más potentes: la electricidad, los motores de gasóleo, etc.

A pesar de todo, el invento más asombroso fue el avión. Gracias al avión, el ser humano puede volar como los pájaros y llegar en pocos minutos a lugares lejanos. El año 1783, los hermanos Montgolfier inventaron los primeros globos y desde entonces ha progresado continuamente la técnica de los vehículos aéreos. Hoy en día, se mencionan diariamente en los periódicos los satélites y las naves espaciales.

Para circular por las rías y los mares, se utilizan las chalupas y los barcos. Los barcos, anteriormente, se movían mediante remos y velas; hoy en día, en cambio, se usa también la fuerza atómica.

8. Galderak.

1. Batetik bestera joateko tresnak dira ibilgailuak. 2. Mendi-bideetan karga handiak eramateko erabiltzen zituzten baserritarrek gurdiak: egurrak, belarra eta abar eramateko. 3. Ez, idiak ez ziren egokiak bide luzeak egiteko, poliki-poliki ibiltzen baitira. 4. Idiak astiroago ibiltzen dira (zaldiak baino). 5. Zaldiak dira azkarragoak (idiak baino). 6. Nekazariak, gaurko egunean, traktoreak nahiago dituzte. 7. Ez, traktoreak ez dira abereak baino merkeagoak, baina bai praktikoagoak eta indartsuagoak. 8. Bizikletak, motoak, kamioiak, autobusak, furgonetak... 9. Errepideetan, motoak izaten dira azkarrenak. 10. Erosoenak eta erabilienak autoak dira. 11. Karga handiak eramateko, kamioiak dira egokienak. 12. Autoak dira txikiagoak. 13. Hiri barruan ibiltzeko, egokiagoa da autoa kamioia baino. 14. Garbienak bizikletak dira: gutxiago zikintzen dute airea. 15. Stephenson ingelesak asmatu zuen lehenengo lokomotora. 16. Mila zortziehun eta hamalaugarren urtean. 17. Ez, lurrunezko makina gasolio-motorra baino zaharragoa da. 18. Trenak ibiltzen dira astiroago. 19. Merkeagoa, trenean ibiltzea da. 20. Gaurko egunean, ontzi espazialak aipatzen dira gehiago. 21. Ibaietan eta itsasoan ibiltzen dira txalupak. 22. Hegazkinez iristen da lehenago. 23. Ontzi espazialak, jakina. Itsasontziz ezin da joan.

9. Bete hutsuneak, grafiko honetan oinarritu eta konparaziozko egiturak erabilita. *Completa los huecos, basándote en este grafico y utilizando las estructuras comparativas.*

1. Araban, otsailean, 797 langabe **gehiago** zeuden urtarrilean baino. 2. Gero eta langabe **gehiago** dago Araban. 3. Bizkaian 3.198 langabe **gutxiago** zeuden urtarrilean otsailean baino. 4. Langabe kopurua Bizkaian **handiagoa** zen otsailean urtarrilean baino. 5. Gipuzkoan, otsailean, 1.565 langabe **gehiago** zeuden urtarrilean baino. 6. Gero eta langabe **gehiago** dago Gipuzkoan. 7. Nafarroan 1.004 langabe **gehiago** zegoen otsailean urtarrilean baino. 8. Gero eta langabe **gehiago** dago Nafarroan. 9. Bizkaian langabe kopurua **handiagoa** da Araban baino. 10. Nafarroan langabe **gehiago** dago Gipuzkoan baino. 11. Araban langabe **gutxiago** dago Nafarroan baino. 12. Arabak ditu langabe **gutxi**. 13. Bizkaiak ditu langabe **gehien**. 14. Bizkaiaren ondoren Gipuzkoak ditu langabe **gutxi**. 15. 2008an Araban langabe **gutxiago** zegoen 2009an baino. 16. 2009an, Nafarroan, langabe **gehiago** zegoen 2008an baino. 17. 2008an, Bizkaian, langabe kopurua **txikiagoa** zen 2009an baino. 18. 2009an, Gipuzkoan, langabe kopurua **handiagoa** zen 2008an baino.

10. Begiratu azpiko bi zerrendei, erantzun eta hutsuneak bete. *Fijate en las dos listas, contesta y completa los huecos.*

1. Manila da munduko hiririk beroena. 2. Pekinen egiten du tenperatura baxuena munduan. 3. Oslo da Europako hiririk hotzena. 4. Madrilak eta Lisboak dute tenperatura altuena Europan. 5. Santiagok du tenperatura altuena munduan. 6. Parisen hotz **gehiago** egiten du Beirut baino. 7. Kairon bero **gehiago** egiten du Frankfurt baino. 8. Miamin bero **gehiago** egiten du Kopenhagen baino. 9. Atenasen hotz **gehiago** egiten du Wellington baino. 10. Moskun hotz **gehiago** egiten du Mexikon baino. Moskun bero **gutxiago** egiten du Mexikon baino. 11. Manilan bero **gehiago** egiten du Bartzelonan baino. Manilan hotz **gutxiago** egiten du Bartzelonan baino. 12. Rio de Janeiron bero **gehiago** egiten du Vienan baino. Rio de Janeiron hotz **gutxiago** egiten

du Vienen **baino**. 13. Montrealen **hotz gehiago** egiten du Genevan **baino**. Montrealen **bero gutxiago** egiten du Genevan **baino**. 14. Non egiten du bero **handiagoa** Rio de Janeiron ala Zurichen? 15. Non egiten du hotz **handiagoa** Kopenhagen ala Jakartan? 16. Non dute temperatura **altuagoa** Montrealen ala Pragan?

Abestia: "Itsasoa laño dago"

Itsasoa laño dago
Baionako barraraino.
Nik zu zaitut maiteago
txoriak bere umeak baino!
Aita gutaz oroit dago
lainopean gaueraino.
Nik zu zaitut maiteago
arraintxoek ura baino!

Afaria suan dago,
bero-beroa sarridino.
Nik zu zaitut maiteago
egur onak sua baino!

Izar xuri mila dago
iparretik hegoraino.
Nik zu zaitut maiteago
ilargiak gaua baino!

Lo egizu, egizu lo,
deskantsuan bihar artio.
Nik zu zaitut maiteago
gau beltzean loa baino!

Orain haurra hor lo dago;
lo egizu aingeruño.
Nik zu zaitut maiteago
zure aitak nihaur baino!

El mar está en calma
hasta la barra de Bayona.
¡Yo te quiero más
que el pájaro a sus polluelos!
El padre está acordándose de nosotros
bajo la niebla hasta la noche.
¡Yo te quiero más
que los pececitos el agua!

La cena está en el fuego
muy caliente, casi a punto.
¡Yo te quiero más
que la buena leña el fuego!

Hay miles de estrellas blancas
de norte a sur.
¡Yo te quiero más
que la luna a la noche!

Duérmete, duérmete,
descansa hasta mañana.
¡Yo te quiero más
que la noche oscura al sueño!

Ahora el niño está dormido ahí;
duérmete angelito.
¡Yo te quiero más
que tu padre a mi misma!

Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Sailak onetsia: 2009-V-07

© J. A. Letamendia

© Elkarlanean S.L. Donostia
ELKAR Argitaletxea
Portuetxe kalea, 88 bis
Tel. 943 310 267 - Fax 943 310 216
20018 Donostia
ikasmateriale@elkar.com
www.elkarargitaletxea.com

Inprimatzailea: Leitzaran Grafikak, Martin Ugalde Kultur Parkea, Gudarien etorbidea 8, Andoain.

Eragotzita dago, legeak ezarritako salbuespenetan izan ezik, obra honen edozein berregintza, komunikazio publiko edo moldaketa, aurrez jabetza intelektualaren titularren baimena eskuratzeko ez bada. Eskubide horien urraketa jabetza intelektualaren aurkako delitutzat har daiteke (Kode Penaleko 270 eta hurrengo artikuluek). CEDRO erakundeak (www.cedro.org) babesten ditu aipatu eskubide horiek.

bakarka es un método de aprendizaje individual del euskera. Los tres primeros libros son equiparables a los niveles A1 y A2 del Marco Común Europeo de Referencia para las Lenguas, y los dos últimos a niveles superiores. Cada tema ofrece, además de una teoría elemental y progresiva, modelos para ser memorizados, ejercicios y lecturas programadas. El método se completa con un cuadernillo que recoge las soluciones de los ejercicios y un audio, donde vienen las grabaciones para que sean memorizadas a lo largo del aprendizaje progresivo de la lengua.

Este material se compone de los siguientes elementos:

bakarka 1

- Libro + solucionario
- CD doble

bakarka 2

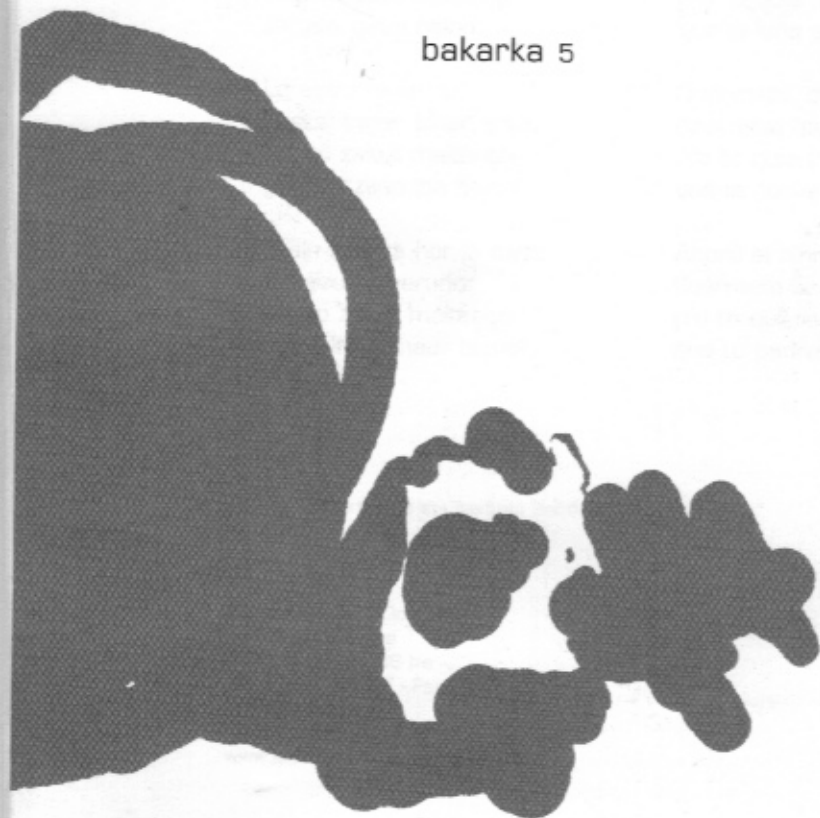
- Libro + solucionario
- CD doble

bakarka 3

- Libro + solucionario
- CD doble

bakarka 4

bakarka 5

elkar

ISBN 978-84-9783-490-2

9 788497 834902